

Délbáb

VI. ÉVFOLYAM 22. SZÁM
BUDAPEST, 1932. MÁJUS 28.
MEGJELENIK MINDEY SZOMBATON

26
FILLÉR

A vadevevő
(Pál Erzsébet)
Hajnal felvétele

dik

Dél
Király

A RAGYOGÓ REGÉNYTÁR

minden kötete a tudás és szórakozás kincsesháza és díszé minden könyvszekrénynek.

A legszebb és egyben a legolcsóbb könyv

Eddig megjelent művek:

LOUIS DE OTEYZA: A FEHÉR ŐRDÖG

melynek színhelye Kína.

A világ legregényesebb tájkán, Korzikán játszódik le

CARIT ETLAR: VENDETTA

című világhírű regénye. A Vendetta a vérbosszú regénye, izgalmas történetek középpontjában egy szerelmes herceg áll, akit egy férfi iránt érző szerelme belesodor a korzikaik véres harcába.

Algeria és Marokkó színes világában játszódik le

W. THACKER: IZZÓ, KÉK ÉG ALATT

című regénye. Ennek a műnek a megrázó hőse két angol fiatalember, akik a világ legérdekesebb katonai alakulatában, az idegenlégióban próbálnak és csinálnak szerenest.

A legszebb mesék hazájában, Indiában és a Perzsa-óbi partjain játszódik a

NORD: VILÁGSZÉP NAFUSHA

című lélekzetállító kétkötetes regénye. Egy arab falucsukból indul el a világszép és gazdag Nafusha, hogy megkeresse a boldogságot s a gyöngyhalászok életének sok izgalmas fejezete kapcsolódik a regényhez, melynek végén Nafusha győztes lesz az élet harcában.

A legendás Cuauhtemoc király kincsei körül fonódik

OTEYZA: A KINCS

című exotikus, kalandos regénye. A conquistadorok és az inkák elrejtett kincs utáni hajszájában beleszövődnek az igaz szerelem finom szála. Meséje hihetetlenül lekötí az olvasót.

Minden kötet arany kötésben,

256 oldal terjedelemben és egy teljes műmelléklettel jelenik meg, amely pompás rézkarszerű képekben mutatja be a történetek színhelyét. A Ragyogó Regénytár itt felsorolt kötetét lapunk minden előfizetője és olvasója megkaphatja. Egy kötet ára 1 pengő 80 fillér, a postaszállítás költsége 32 fillér, összesen 2 pengő 12 fillér. Ha két kötetet rendel egyszerre, úgy bérmentve szállítjuk, ha mind a hat kötetet megrendeli, akkor a hat kötet ára 10 pengő 80 fillér helyett összesen 9 pengő és 60 fillér

**Az itt felsorolt művek megrendelhetők a Délibáb kiadóhivatalában,
Budapest, VII. kerület, Dohány utca 12 szám**

VII. évfolyam

Budapesti, 1939 május 28

99. szám

Délibáb

26
FILLÉR

SZÍNHÁZI HETILAP

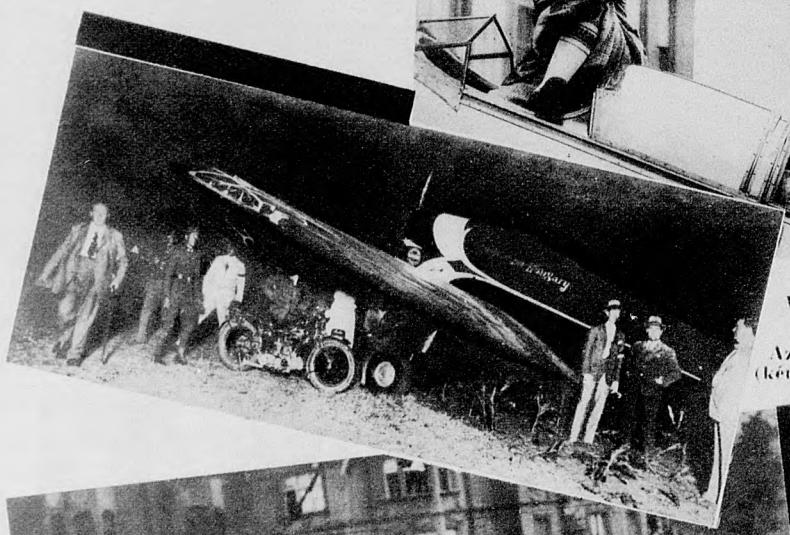
Megjelenik minden szombaton

Előfizetési ár: negyedévre 2 P 50 fill., félévre 5.— pengő. Egyes szám ára — pályasútlapokon is — 26 fillér. Auszriában 40 Groschen, Csehszlovákiában 2.— cseh korona, Jugoszláviában 4 dinár, Romániában 15 lei, Olaszországban 1 lira 20 centesimo. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapesti, VII. Dehály uca 12. Telefon: J. 423—29, J. 423—50.

ENDRESZ GYÖRGY

Történelmi képek egy nagy hőseletről, dicsőségről és haláláról

Endresz és
Magyar startja
Amerikában
Az első baleset
(kényszerleszállás
Bioskén)

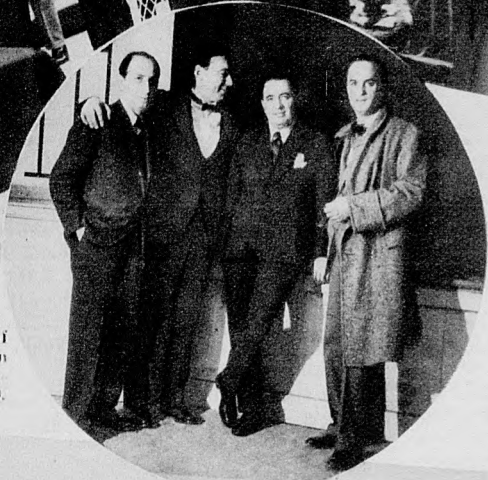

A diadalmas
bevonatás Pestre

Gróf Klebelsberg Kuno üdvözlő beszéde az öccsü hőseinek a disztünnepségen

Gróf Bethlen István átnyújtja a 10.000 dolláros jutalmat Endresznek

Endresz a „VI. légrekorder” előadásán a szerzővel és a főszereplőkkel

Az utolsó start. A Rómába repülő Endresztől búcsúzik Lázár Andor, az OTT elnöke (Schäffer f.)

Pen Clubok Budapestben

IRTA: FORRÓ PÁL

Három év előtt jelen voltam ama nevezetes Pen Club kongresszuson Bécsben, mikor Radó Antal felállt és szép francia-nyelvű beszédben Pestre invitálta a világ szellemi életének fáklyavivőit, a Pen Club tagjait. Egy kis vita indult meg, amely a babiloni torony bibliai meséjét juttatta eszembe, mert legalább tízféle nyelven kiabáltak és szókokoltak. De mégis csak megértették egymást a kolléga urak és hölgyek, annak bizonyosságául, hogy okos emberek nemesak a szóból értenek. És ennek eredménye az volt, hogy kimondták a döntést: három év múlva Budapest lesz a kongresszus.

El is jöttek. És még mondja valaki, hogy a művészek nem megbízhatók. Három év után is állták a szavukat és olyan nagy számban utaztak Budapestre, hogy az Akadémia nagyterme szinte úgy festett, mint a meglevencedett irodalmi lexikon.

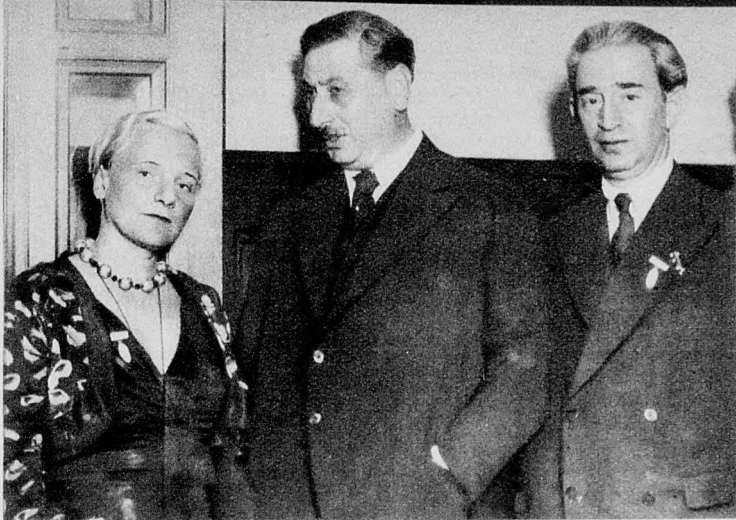

Mr. Simpston, a londoni Poeta Club elnöke, Colberg Thyll és Pandy Hyell a strandon

Az elnöki emelvényen ismét megjelent a híres két szakáll: Däubler, a német expresszionista költő, aki feltűnően hasonlít Tristan Bernardra, azután Crémieux, a szénfekete szakállú, sasorrú francia kritikus, a legtemperamentumosabb szónok. Ő minden Pen Club kongresszuson elsőnek pengeli meg azokat az elmés és finom hürokat, melyek a vendéglátókat elbájolják. Nálunk olyan tökéletes jártassággal dicsérte meg az Erzsébethídról nyíló szép panorámát, olyan festőien eszette a Balaton és Tihany szépségét, annyi lelkesedéssel hódolt a magyar történelem és irodalom nagyjai előtt, hogy a terem csak úgy zúgott a tapsoktól. Crémieux meg volt elégedve. Mosolyogva szorongatta elválaszthatatlan szakállas társának, Däublernek kezét.

Salom Asch, a világ leghíresebb jiddisch írója egy kissé meghízott. Megkérdeztem tőle, hogy még mindig olyan kitűnően

Grete von Urbanetzky, Salom Asch és dr. Forró Pál

hangózik, mint néhány év előtt? Legyint a kezével, azt mondja, hogy ma már hiányzik hozzá a hangulata. De azt hiszem, hogy ez nem volt őszinte vallomás. Mert a különböző bankettek, kirándulásokon ő udvarolt a legkítartóbban a szép asszonyoknak.

A nők közül Eleonora Glyn, a világ legfőbbet kereső regény- és filmszcenárium-írója és Karin Michaelis dán írónő állanak. Glyn vöröshajú, nagyvilági nő, egy kicsit blazírt, mindenén túl van, únja az interjúkat, hátalfordít a fényképezésnek, szinte kénzottan néz körül, hogy hol található még valami szenzációt? De nem talál. Egy pohár pezsgővel próbál vigasztalódni.

Karin Michaelis, a híres erotikus regények szerzője egészen nyárspolgári külsejű. Nem szép. De irodalmi fémjelzése nagyon komoly, Felix Salten, Roda-Roda, Victor Eftimiu sietnek egy egy szót váltani vele.

Berzeviczy Albert, a kongresszus elnöke angolul, franciául, olaszul és németül üdvözlö a vendégeket. Ez az elnöki bevezető méltóan reprezentálja a magyar kultúrát. Kár, hogy Berzeviczy néha idegesen és ijedten kapta fel a fejét. A háta mögött ugyanis a fényképezésnek valóságos ülege vonult fel. Körülbelül húsz fényképész sorakozott fel a legkülönbözőbb masinákkal és minden pillanatban készült egy felvétel. Mulatságos volt figyelni a közönséget. A legfőbbje sok vihart kiáltt állandó kongresszuslátogató, aki úgy ült a helyén, akár egy műteremben, ahol tudja és várja,

hogy megörökítik. Egy kis pikantéria: Szorosan Berzeviczy mellett ült Marinetti, a futurista költészet atyja. Így került össze az akadémiai konzervativizmus a szélső moderniséggel.

Az autogramgyűjtők még sohasem arattak ilyen dűsan. Az igaz, hogy mind eljöttek. A mennyezetről potyogtak le, a szőnyeg alól bujtak ki. Mindenki készséggel állt rendelkezésükre. A legkedvesebb József főherceg volt, aki tábornagyi egyenruhájában, összes érdemrendjeivel a mellén, mosolyogva állt a terem közepén és a legdemokratikusabb egyszerűséggel adott bárkinek

Jules Romain

akí hozzá fordult, autogramot. Közvetlenül mellette egy szellemesarcú francia írta másodpercenként a nevét az eléje toll apró papírszeletekre: Jules Romain, az élő francia irodalom egyik vezetője.

Érdekes! A könyvkiadók közül csak a fürge, sovány kis Káldor jelent meg. Salom Asch sajátkezűleg vezette a terembe. A jegyszédőnek azt mondta: ez az úr az én kiadóm. Budapesten ő a legértékesebb barátom és mecénásom!

A legjobban Grete v. Urbanetzky bécsi írónőn csodálkoztam. A terrakotta sajátos sárgászörös színére emlékeztető arcbőrű, sárgahajú írónő annak idején elnöke volt a bécsi fogadóbizottságnak. Szédületesen izgott-mozgott, rendezett, erélyeskedett, mindenütt ott volt. Azt gondoltam, egy napig sem fogja bírni ezt az iramot. És most legnagyobb bámulatomra éppen úgy viharzott végig a termeken, rendelkezett, teljes gözzel dolgozott, mindent lehengetett, minden kezdeményezést magához ragadott, mint három év előtt. Ezt a nőt érbe kellene faragniok a feministáknak. Nem hiszem, hogy egyharmad akadna még valaki, aki a férfiakat olyan fölényesen intézné el, mint ő. Ezt egyszer Pünkösty Andor kitűnő kollégám is megírta róla. Egy kis gonosz kíváncsisággal néztem

körül és kerestem Pünkösty-t? De scholsem láttam. Pedig érdekelt volna ez a találkozás.

A magyar írók elitje mind megjelent. Kolozsvárról eljött gróf Bánffy Miklós és a francia csoportnak ő magyarázta, hogy mit ábrázolnak az Akadémia falán lévő freskók. Az idegen írók között feltűnik egy borotváltképű, örökké mosolygó, karesú, szép férfi. Tökéletesen olyan, mint egy ideális operettbonviván. Ez René Fülöp Miller bécsi író. Kétúton beszél magyarul. A kiváló író ugyanis magyar születésű és itt is kezdte írói pályáját, amely szédületesen magasra ívelt fel. Közép-Európa egyik legtöbbet kereső tollforgatója. Az amerikai színházokról és Rasputinról írt könyve tették világhírűvé. Felesége a M. kir. Operaház volt nagytehetségű énekesnője: Bendiner Hédi. Ő is eljött. Boldog, hogy megint Budapesten lehetett néhány napig.

Valljuk be: az illúziók, lelkes és elérzékenyült hangulatok csodálatos világa volt ez a néhány nap. Ez a sok zseniális ember, ezek a nagyszerű agyvelők mind egyetlen akarásba feszültek: megteremteni a politika-mentes békét! Visszahozni az emberiség nyugalmát! Megadni a lelkeknek azt a boldog pihenést, amelyben újra alkalmazoskodik a világ, hogy felfigyeljenek az írók szavára!

Ez a néhány nap oázis volt a megtépett, elzüllött szerencsétlen emberiség sivatagjában.

Ott voltak mind... Európa, Amerika, Ausztrália legfinomabb elméi. És mind, mind a békét akarják! Millió betű hull naponta csodálatos tollaikból a papírra, millió betű válik a béke imádságává! Ebben az esztendőben Budapestet avatták az írók templomává, innen küldték el könyörgésüket az Éghez, emberi szívekhez. Hagyjatok élni, dolgozni bennünket, adjátok vissza a szépen és a művészetben való hitünket!

Nagyon szép volt a Penkongresszus. Olyan szép, mint egy nagyszerű himnusz, amelytől könnyes lesz az ember szeme.

Grete von Urbanetzky,
Telmach, Mla Pustni és Aage
Madelung a Balaton partján

Démon színésznők

Theda Bara,
az első „Vamp”
1915-ben

Nem valami kellemes tudat olyan szerepet alakítani, amelyről tudjuk, hogy a közönség ellenszenvvel fogadja. Jobban szeret mindenki népszerű kedvenc lenni, mint ismert, de népszerűtlen világsztár. Ezt a kényelmetlen szerepkört, egészen a legutóbbi időkig, a fiatalok átengedték az öregeknek, akik a történelmi tragédiákban és mesejátékokban játszották buzgalommal a boszorkányokat és a méregkeverőket. Érdekes, hogy ennek a szerepkörnek neve, ugyancsak a legutóbbi időkig, nem volt meghatározva! Míg a férfiak sikerrel játszottak intrikusokat, Jágókat és Mejsztókat, addig a nők közül senki sem vállalkozott kizárólag hasonló női szerepek eljátszására. Az intrikus szerepkör világnagyságokat is termelt és mint ilyenek: Werner Krauss, Conrad Veidt, a két Berry fivér, Lon Chaney, Fritz Rasp, a magyarok közül Gyenes László, Sugár Károly, Lugosi Béla és első intrikusunk: Fánegy Lajos, démonikus erővel tudtak hálátlan szerepük ellenére is kedvencek maradni.

Az intrikus szó eselszövőt jelent, olyan alakot, aki állandóan más emberek ellen forral valamit és mások után leselekedik. A nők ösztönösen húzódtak attól, hogy ilyen alakban mutatkozzanak a színpadon és sztárszerepeket, ilyen alakításokban nem is irtak nekik régebben az írók. De nem is volt tanácsos például a középkorban a színpadon boszorkányokat alakítani, mert a jó közönség ott menten végrehajtotta a szegény szereplőn az istenítéletet, ha történetesen nagyon beleélté magát a játékba. Viszont a Biedermeier-kor annyira eszményi és nyugodt volt, hogy az akkori közönség kímélte magát minden lelki izgalomtól és nem is volt kíváncsi az ilyesmire.

Igy a XIX. század vége teremtette meg az első igazi démonszerepet, amelyik fajsúlyra egyenlő volt az intrikuséval. Egyszerre két író mutatta meg, hogy az asszony is tud ördög lenni, hogy a fiatal nő is tudhat ellenszenvet

és megvetést kelteni, hogy egy leány is lehet atavisztikus, degeneráltan romlott, ha sorsa így akarja. Az eddig körülöttömjénezett női nem nimbuszáról August Strindberg és Frank Wedekind rántották le a fátylat. Strindberg Julis kisasszonyának hisztérikusan szédült grófnője, a Pajtások barátsága, amelyben megmutatta, hogy férfi és nő soha nem lehetnek igazi barátok, mert a nő a jó viszonyból rögtön jegyvert kovácsol a férfi ellen. Az apa kétségbeesett küzdelme feleségével és a Halál küszöbén három kíméletlen leánytestvére, valamennyi nagyszerű démonszerep. És Wedekind immár világhírű Lulu-ja, ez a heroikus démonkokott, a Föld szellemében és a Pandora szelencéjében sem maradt semmiben mögötte Strindberg alakjainak. Wedekind többi démonjai a Haláltáncban és a Wetterleini kastélyban, valamennyien olyan szerepek, amelyekért még ma is harcolnak a színésznők.

Ezekkel a darabokkal megtört egyszerre a jég és a nők többé már nem nézték, hogy szerepüket az író körülöntözte-e a közhelyek mértékletes szirupjával vagy sem. Megszületett a démonszerep, egy olyan szerepkör, amelyet a férfiak nem alakíthattak. De a nő, az örök asszony, még többet akart. Megpróbálta kiaknázni teljesen ezt a terepnumot, ahova férfi nem tehetette be a lábát. Az első lökést

erre *Hans Heins Ewers*: *Alraune* regényszenczációja adta, amelyet többször felvettek azóta filmre is. *Alraune*, ez a szinte nem is emberi nő, volt az *első vámpíralak* a mai irodalomban És Amerikában 1915-ben *Theda Bara* eljátszotta az *első vámpírszerepet*, a *Volt egyszer egy kapu c.* filmdrámában. Ezt követte a *Carmen* férfibolondító démons szerepe és mindkettővel igen nagy sikert aratott! Ez az új szereptípus a világháború miatt csak az 1920-as években tudott Európában teret hódítani, amikor egyszerre két híres démon színész nő került felszínre. *Anita Berber* és *Maria Orska*. *Anita Berber* mint meztelen táncosnő tette nevét ismertté, de valójában komoly és értékes művész volt. Excentrikus külsejei sok szóbeszédre adtak alkalmat, azonban szerepeiben valóban démonikus tudott lenni. A *Borzalmak éjszakái c.* német filmben, ahol partnerei *Werner Krauss* és *Conrad Veidl* voltak, kísérteties asszonyokat alakított — dermesztő iszonyattal. *Élete is olyan volt, mint szerepei.* 1928-ban, alig harmincegy éves korában már felőrölte az élet. Ugyanez a sorsa volt a mai század egyik legnagyobb színésznőjének: *Orskának* is. Ő is német színész nő volt, bár Oroszországban született. *Wedekind* darabjaiban tűnt fel. *Lulujának* nem volt agyveleje, így tehát nem is volt morálja. És ez a természetenkívüliség tette alakítását egyszerre erkölcstelenné, vonzóvá, gyermekdeddé és kísértetiesé. A *Muzsikában* ijedten messzenéző szemekkel járt, tétova lépésekkel, remegő ajakkal és ennek ellenére, maga volt a *démonikus inkarnáció*. Életében is sokat szeretett, de csak azért, mert kereste az igazi férfit, *akit soha sem talált meg!* Talán ezért menekült a kokainhoz, amely azután magával vitte ezelőtt két évvel a sírba.

Európai filmben az első démons szerepet a dán *Asta Nielsen*, a némafilm legnagyobb és legeredetibb színésznője játszotta. Már állandó maszkja is: a ráncatlan, valószínűtlenül fehér arc, melyből szuggesztív erővel emelkedett ki mélyen árnyékolt szeme — démons szerepekre predesztinálta. Működésének első 10 évében valóban előszeretettel játszott ilyen szerepeket. Még talán emlékszünk akkori híres filmjeire, a *Züllés útjára*, a *Julia kisasszonyra* és a *Bánatos uccára*, amelyekben mind démoni, hisztérikus és ismeretlen szenvedélyektől őrült asszonyokat alakított. *Asta Nielsen* ma 49 éves és már közel tíz éve, hogy nem játszik, nem hódít meg férfiakat és tengerparti villájában magányosan él.

A némafilm másik nagy démons színésznője *Pola Negri* volt, ez a lengyel cigány lány, aki hercegnői méltóságra emelkedett az életben. Nemesak a filmjeiben, hanem életében is sokat! foglalkozott a férfiakal. De úgy látszik, nem volt eléggé ügyes, mert *Chaplin*, *Valentino*, *M'dinari* herceg és a többiek után ma, *maga rója élete ösvényét*. Amerikai filmjeiben csak az érzésekkel kokettáló és férfiakat faló macskaasszonyt tudta ki-

Carmel Myers,
a First National
vamp-ja

Brigitte
Helm

Marlene
Dietrich

hoz
ass
A
cím
Bo
mü
bo
vo
is
na
a r
M
a s
igy
a f
ha
a d
nem
meg
szá
és
a K
Sua
Sus
kes
meg
É
maj
trag

hozni. Híres démonszerpeit a *Megbélyegzett asszony*, a *Végzet leánya*, *Az éj virága*, *A fekete marchesa* és *Egy színész nő szerelmei* című filmekben voltak. Méltó utóda *Clara Bow*, akit hírhedt pöre és erköletelen élete miatt az amerikai nőgyesületek *tanaly bojkoltáltak*. Pedig tehetséges filmszínész nő volt! A *macska* és a *Vöröshajú* filmjeire ma is szívesen gondolunk vissza. De a legnagyobb művészet sem indokolhatja meg a megbotránkoztató erköletelenségét.

Mivel a *vamp* szerepkör alig tizenöt éves, a színpadon nem igen tudott teret hódítani, így a film vette birtokába. De minden, amit a film dívatba hoz, *pár év alatt elkopik, még ha olyan nagy érték is*. Így megy ki lassan a dívatból a *vamp* típusa. A világnak már nem kell démon. Utóbbi filmjeiben pedig megpróbálkozott vele mindegyik világsztár. Így *Greta Garbo* a *Vad orchideákban* és az *Anna Christie*-ben, *Marlene Dietrich* a *Kék angyalban* és atöbbieknél is, *Gloria Swanson*nak, *Olga Csehovának* és *Charlotte Susának*, mindegyiknek volt egy-egy érdekes *vamp*-szerepe. Am egyikük sem tudta meggátolni lassú haldoklását.

És még egy dolog siettetett. Az, hogy majdnem mindegyik démonsztár élete tragikusán végződött. Halálával tetözte be

ezt a gyászos névsort *Pully Lia*, aki pedig egy időben Amerika legismertebb *vamp*-ja volt. De szerepeivel *ő is kikopott lassan az életből*. Alakítása a *Varietében* még ma is kísért sokszor emlékeinkben, akár csak *Brigitte Helm* *Alraune*-ja.

Nálunk Budapesten csak egy szín ez nő tudna *vamp* szerepeket alakítani: *Lázár Mária*. Egyéniségében van valami, ami erre a szerepkörre utalja. De *ő* maga nem igen szeret démonokat játszani.

Most lássuk, *hogyan él egy ilyen démonsztár*? Érdekes példa erre *Carmel Myers* amerikai filmsztár. Nyulánk, fehér teste van, égővörös haja, olyan mint *Clara Bowé*, a rendezővel kiabál, a stúdióban hisztérikus rohamokat rendez és otthon külön a legnagyobb mértékig. *Carmel Myers* Hollywood legérdekesebb színésznője. Telefonbeszélgetéseit *sohasem hallgatja végig*, hanem minden indok nélkül leteszi a kagylót. És lehetetlen dolgokat gyűjt. Legutóbb *cigarettadobozokat* kezdett összeszedni. Több száz mindenféle *cigarettadoboz* van már porcellánból, fémből, fából és van közöttük olyan is, amelyek zenél. Éjjel, ha nem tud aludni, kiugrik az ágyából és *éjjeli ruhájában egyszerűen kilovagol*. Persze, ezt Hollywoodban megteheti. De csak próbálná meg nálunk — télen. Nem is beszélve a rendőrségről. *Myers* például sohasem ül pamlagra, hanem ha olvasni akar, a *szőnyegre fekete bársonydarabot terít és arra ül*. Hogy nem fájdul meg a dereka! Minden órában *leál iszik és este pezsgőt*. Gyermekkorában a portásfülke körül kergette valószínűleg a papája, ha egy este elmulasztotta ezt a jó szokást. Így kacérkodik ez a kedves művésznő az élettel és a férjakkal. De büntetlenül nem lehet játszani a szenvedélyekkel, mint ahogy a *vacsorapille* sem röpöködhet sokáig az izzó lámpa körül anélkül, hogy meg ne égesse magát. Azok a színésznők, akik életükbe is átvitték ezt a szerepkört, valamennyien megbűnhődtek ezért. Azok pedig, akik csak játszottak a játékkal, lassan visszahúzódnak ma erről a veszélyes területéről és az elkövetkező, talán eszményibb korban már csak *hírből fogják emlékezni a démonsztárakra*.

Tiszay Andor.

Asta Nilsen
vampszerepben

Greta Garbo

**Vá-
lás után
bridgeszalónok-
ba rohannak a pestiek
újra nősülni. A szellemes-
kedő férfit legyőzte
a hidegvérűen ve-
szíteni tu-
dó**

Már régi igazságok is megdőlnek. A kártya és a szerelem az életben és a közmondásban erősen konkuráltak egymásnak, az egyik kizárta, hogy a másikkal szerenese érje a földi halandót. De mint mondtuk, a régi igazságok! Bridgeszalón!... jól öltözött hölgyek és urak halálos komoly arccal ülnek egy kis asztal mellett, keveset beszélnek, nem néznek egymásra, órákhosszat ülnek így, esznek is közben, a „bridgeevés” egész külön művészet, egy ütés, egy falat, nem néznek az ennivaló felé, automatikusan szájba rakják és rágás nélkül lenyelik. Ha az ellenfél túlerős, a falat gyakran megakad a torokban.

A riporternő, aki ellensége a kártyának, mert a szerelem partján van, csalódottan távozni készült, amikor észrevette, hogy a kártya izgalmában mégis csak felfedezi a szerelmet is... Két kéz megsimogatta egymást, két láb szelíden közeledett az asztal jótékony diszkréciója mögött.

Hopp — mondtam, — szerelem és izgalmat nem ismerve, intervjúra kényszerítettem a bűnösöket.

— Kártya vagy szerelem?

— Mind a kettő — felelte az úrdelikvens. — Látja, itt a feleségem. Két éve váltunk el. Ok? Gyógyíthatatlan unalom és krónikus pénzbajok. Két évig éltem újra a legény életét, őszintén bevallom, nem volt rossz. Egy este eljöttem a bridgeszalónba, jó társaság, esinos partnerek, kártya és keves a kiadás. Egyszer a volt feleségemet kaptam partnerré, idegen helyen, kerültük a feltűnést és játszottunk. A második félórán bosszantott, hogy elnyeri a pénze-
met, a negyedik félórán észrevettem, hogy

milyen csinos, az ötödik félórán örültem neki és most... a jövő héten lesz az esküvőnk.

De nemcsak mi vagyunk így, nagyon sok házasságot hozott már össze a kártya. Ha megfigyeli, a bridgeszalónok játékosai között a legnagyobb számban elváltakat talál. A férj is, a feleség is a válás után társaság nélkül marad, mert kerülik a közös ismerősöket, a bridgeszalónban új embereket talál, akik nem emlékeztetnek és főleg nem tudnak semmit az elvált házastársról. A mulatságos az, hogy az elváltak mégis összetalálkoznak éppen itt, a bridge közben és a kártya újra összehozza őket.

— Na, nemcsak a kártya — vágta közbe a feleség, — nem kellett volna játék után mindig azt a kis szokét elkísérned. Mert, tudja, a hazakisérés... Játék közben az ember csak összeszokik, de a hazamenés. A friss levegőn megindul a beszélgetés. Kártyázás közben keveset beszélünk, de a hazakisérésnél viszont mindig van miről beszélni. Figyeltem a fiatal lányokat és fiúkat, a kártya rivalizálása megszüntette, hogy beszéd közben kitorjón az ősztonös férfi-nő küzdelem. Partnerek a játékban és partnerek lesznek a beszélgetésben. Már pedig a beszéd a jópajtás hangtól már csak egy lépés a szerelem. Kártya közben jól küsmerik az emberek egymás egyéniségét, temperamentumát és főleg összeszoknak. A bridge nem alkalom a flörtre, de jó házasságközvetítő.

— A partnerek kártyán kívül is összejönnek?

— Hogyne. Kiránduláson, zsúron a partnerek összetartanak, mert mindenütt elő-

kerül a kártya és az igazi bridgejátékos a rossz partnertől fél a világon a legjobban.

— Flört ?

— Csak kártya után.

— Válast okoz a bridge ?

— Veszekedést gyakran, válast is, ha a házastársak közül az egyik nem kártyás. Az ismert báróné és lánya bridge-szalónjában egy szépséges nagyvilági hölgy a férfitársnőket, a bridge-lovagokat „ját-szotta” ki.

A kártyapartner a legkellemesebb formája a férfiakkal való együttlétnek, a régi szalonéletben, ahol ismeretlenek, kellemetlen ismerősök vagy már túlságosan ismert jóbarátok között töltöttük el az estét, a legtöbbször a sokat beszélő, a jó svádájú férfiaknak volt a legnagyobb sikere. Kialakult a szalonbeszélgetés, amelynek a variációi: a pletyka, a színház, egyéni élmények, na persze, az udvarlás lassanként unalmas és olyan egyforma volt. Az a férfi volt az érdekes, aki bőbeszédűséggel a legjobban bírta az iramot. De a sok szó között, a sok üres fecsegés között olyan ritkán ismerhettük meg az igazi énjét, a szórakézték füstjében, mit lehetett tudni, kiesoda a lelke mélyén. Igaza volt Taylerandnak, aki azt mondta, hogy a szó arravaló, hogy elleplezze a gondolatainkat. A bridge megteremtette a hallgatag lovagot. Tudja, hogy a hallgatás mögött mennyit lehet sejteni és milyen nagy művészet az: szépen hallgatni.

Bridge közben nincs idő formás mondatok formálására, egy elejtett szó, egy jó mondás spontán jön és itt sokkal inkább kitűnik, ki a szellemes, ki nek milyen a gondolatvilága. És főleg ki tud hidegen, arczomrándulás nélkül fizetni! A szemek játéka, egy mondat, ami nekünk szól, ami tömören annyit mond, sokkal közelebb hozza a párokat, mint a hosszú ömlengés.

Dívat az a férfi, aki keveset beszél, de férfiaságával hat. Sokkal erősebb lelki és szellemi kontaktus alakul ki emberek között, akik hosszú ideig egymással szembenülnek, egy közös dologgal foglalkoznak és csak akkor beszélnek, ha mondánivalójuk van.

A bridge nem árt a szerelemnek, sőt összekapcsolja a párokat. Ismerni kell a bridgejátékos lélektanát is, jó partnerhez annyira ragaszkodik, hogy ez már talán több is, mint szerelem.

— És ha még „jobb” partner jön ?

— Ez a harc, ez a konkurrencia, ami csak jó szolgálatot tesz a szerelemnek. Kedves eset jut az eszembe. Négyen játszottunk, a partnerek közül az egyik hölgy és úr „bridge”-flörtben voltak, vagyis csak egymás ellen játszottak. A partnertől hirtelen hazahívták és új negyediket kaptunk, hölgyet. Kitűnően játszott és elnyerte a pénzünket. Vita támadt, az árvánmaradt úr szenvedélyesen magyarázott az új partnertől. A következő héten szóval és játékkal akarta meggyőzni az igazáról. Nem sikerült, a hölgy igen szellemes és ügyes ellenfél volt, a dolgot úgy tudták eldönteni, hogy összeházasodtak. Azóta nem vitatkoznak, most már úgys a hölgynek van igaza.

Ha valaha férjhez megyek, csak partnert választok, így biztos, nem érek meglepetések, mert a férfit bridge közben lehet a legjobban megismerni. Szellemes, jó játékos az izlés. Aki könnyen veszít, bőkezű férj lesz, aki nyer, meg könnyen lehet bőkezű.

Mosolyogva szíppant cigarettájából:

— Nem tudom, miért szídják a táncot! Én azt hiszem, a jó bridgepartner veszélyesebb a jó táncosnál!

Gyenes Rózsa dr.

Csoda történt a Fővárosi Operettszínház egyik görljevel!

Huszonegy óra alatt ő lett Magyarország legnagyobb színésznője

Nusi a Fővárosi Operettszínház legalacsonyabb görlje. Olyan kicsi a Nusi, mint a... mint a..., hamarjában nem is tudunk hozzá hasonló picit mondani. Megvan! Nusi olyan kicsi, mint a gázsija. Napi kettőtven, azaz Nusi csak egyötven volt.

Hát emiatt a kis görli nagyon szomorodott. Bántotta a dolog, hogy olyan kishívésű, de még jobban fájt neki a kettőtven. Gondolta, hogy a magasság és a gázsii egyenlő arányban van.

„Ezen valahogy segíteni kell!” — határozta el a görlice. Egyideig próbálkozott az esőre való kiállással, mint növesztőszerrel, de ennek csak egy kiadós influenza volt az eredménye. A százötven centi nem változott s a gázsii is maradt ni volt a pusztán lég.

A görlik között hamar híre ment a kis Nusin nagy bánatának. Szerettek volna segíteni társnőjükön, aki minden keserűségért alacsonyosságát okozta.

Szerinte már régen nagy primadonna lett volna, ha a kritikusok észrevennék, de hát olyan kicsi, hogy elnéznek a feje fölött. A bonviván, ha már szóbaáll vele, akkor valóban lenézi. A karzat nem tud érte lelkesedni, mert onnan a magasból nem is látszik.

Tehát a görlik elhatározták, hogy Nusin segíteni kell. A jószándék azonban kevés, attól még nem nő meg senki s minthogy a görlicék a jószándéknál nem tudtak tovább-

Könnyű lenézni egy ilyen kis nőt

Nem
hor

jutn
egy
rend
tak

Nus
— te
— L
talá
dést
szól
ettes
nek

bökt
egy
tűne

— n

teni

kell
szer,
az I
neve
ben
meg

az ó

de kö
„Dél
tői ú
ott f

Ké
már
ment
Warr
nems
a vál
recep
a rej

Nu
nap
vette
kifek
recep
belöl
ismer
már
Nusin
kiska

A
teljes
Ne
gastot
A
végén
úgy r
Nus
junkt

Nemesak a férfiak
hordják tenyerükön
a nőket

jutni, mit tehetek
egyebet, Lóránth
rendezőhöz fordul-
tak tanácsért.

— Mit csináljon a
Nusi, hogy nőjön?
— tették fel a kérdést.

Lóránth viccesnek
találta a komoly kér-
dést és azt vála-
szolta, hogy Nusit
etessék meg az *Iste-
nek eledelé*-vel.

— Leccsóval? —
bökte ki hirtelen az
egyik szöke gör-
tünemény.

— Miért leccsóval?
— nevetett Lóránth.

— Mert az „*is-
teni eledel*”.

— Hát nem leccsó
kell ide, hanem az a
szer, amit H. G. Wells
az *Istenek eledelé*-nek
nevezett el regényé-
ben és aki azt szedi,
megnő.

— Hol lakik az
az úr?

— Én nem tudom,
de kérdezték meg a
„Déliabáb” szerkesz-
tői üzenetében, majd
ott tudják a címét.

Két hét múlva
már ajánlott levél
ment H. G. Wellsnek
Warnrickshire-be s
nemsokára megjött
a válasz, hogy a szer
receptje benne van
a regényben.

Nusi rászánta pár-
napl gázsiját s meg-
vette a regényt. Ne-
kifeküdt olvasni. A
receptet kimásolta
belőle s egy vegyész
ismerésével elkészítette a csodaszert. Másnap
már be is vett egy adagot. Harmadnap
Nusinak már le kellett hajolnia, amikor a
kiskapun bement a színházba.

A csoda megtörtént. Nusinak a vágya
teljesült. Nagy nő lett.

Nem egy fejjel, hanem húsz fejjel ma-
gaslott ki társnői közül.

A növés egyre folytatódott. Az első hét
végén a bonviván, aki eddig Nusit lenezte,
úgy nézett fel rá, mint egy csodára.

Nusi olyan iramban növekedett, mint kon-
junktúra idején a Ganz-Danubius árfolyama.

A primadonna úgyszólván eltörpült mel-
lette. Olyan nagy művész lett, hogy
senki sem ért fel hozzá. Egyszóval kinőtt a
görszerepből s jelentkezett a direktciónál,
hogy részére egy „testhezálló” szerepet
adjanak.

A direktció azon a véleményen volt, hogy
Nusi bármilyen kis szerepből kimagasló
alakítást tud csinálni s nem is adtak neki
csak párszavas szerepet. „Kár, hogy a
szerepet nem lehet a csodaszerral meg-
etetni, hogy megnőjön” — gondolta
szomorúan Nusi, de megvígasztalta az,

„Az egész estét betöltő” nagy nő és a
kis primadonna

hogy rá való tekintettel a színház
alapépítményeit megerősítették és
emeletráthúzásra készülődtek.

Nusi a színház oszlopos tagja
lett, az egész társulat elbujhatott
mögötte.

A bonviván gyakran felemelte a
tenyerébe és úgy beszélgetett vele.
A csodás nő kedvéért a közönség
özönlött a színházba, s a direktió
nem sajnálta, hogy Nusi egyetlen
kostümjéhez végek tömege szük-
séges.

A kritikusok szemében is meg-
nőtt a hajdan kis görlice és sok
kedves apróságot írtak vele kapeso-
latban a lapokba.

Nusi boldog volt, mert úgyszól-
ván már csak egy lépés választotta
el az Operettszínházat a Nemzeti
Színháztól s ez a lépés volt min-
den álma.

Pardon! Tévedés. Nem csak ez

az egy lépés volt
Nusi minden álma,
hanem az egész cikk
Nusi álma volt.

Elaludt, miköz-
ben H. G. Wells
könyvét olvasta s
csak álmolta, hogy
nagy nő lett. De
azért reménykedik,
mert az álmok nem
hazudnak s talán
teljesedni fog, hogy
kiemelkedik a görlok
közül.

Vig György.

Hyei tehetséggel
könnyű egy lépéssel
az Operettszínház-
ból a Nemzetibe át-
jutni

(Astoria felvételei)

Kezdetben volt, hogy a színház fizetett a szerzőnek. Csengő aranyban. Vagy papírban, százszázalékos aranyfedezettel. (Ez volt a színházak és szerzők aranykora.)

Aztán jött, hogy a színház nem fizetett a szerzőnek. Se aranyban, se papírban. Sőt ezüstben, nikkelben, rézben, vasban sem. (Egy vasat-se-korszak.)

Most az következik, hogy a szerző fizet a színháznak. Hogy szívre kerülhessen. Az első frakkos fecské már megjelentek. Sőt meg is hajoltak a közönség tapsaira. (Felfordult világ. Felfordult korszak.)

Egy fecske még nem jelent nyarat. De két fecske már egy fecskepárt jelent. És egy fecskepár: fecskefiókat. (Pláne, ugyanabban a fészekben!)

Tehát legyünk nyugodtak — jönni fog utánuk a többi is.

Magam és ifjú szerzőtársaim nevében örömmel üdvözlöm őket. Hála Istennek, csakhogy idáig jutottunk.

Remélhetőleg az új rendszer meghozza majd a várvavárt kiengesztelődést és a békét színház és szerző között. Ezentúl nem lesz több panasz a szerzők részéről, hogy a direktor nem fizet tantiémet. A szerzők egyesületében nem kell vitatkozni és paragrafusokat szerkeszteni, hogy az írók tantiémjei — legalább a kollektív szerződési blankettán — biztosítva legyenek. És az adóhivatal nem emeli a szerző adóját arra való tekintettel, hogy a darabja százszor ment és tantiémrészesedésben egy vagyont

keresett. A szerző ügyvédbarátja is megkönnyebbülten sóhajt fel. Nem lesz több tantiémpör. Megszabadul egy csomó készkiadástól, amit saját zsebéből előlegezett a szerző helyett.

Színháznak is jó. Szerzőnek is jó.

(A közönségnek? Hol van ma közönség?)

Direktor és szerző megspórolnak egy csomó veszekedést, lármát, ordítózást, ajtócsapkodást, ál-sértődést, mű-haragot, hasztalan fenyegetőzést, komolytalan ígéretet és kába reményt. Thália felszentelt csarnokában ezentúl nem lesznek többé profán, szentségtörő viták, alkudozások, strások és könyörgések szerző és igazgató között — rút anyagiak miatt.

Az igazgató, aki fölött nemrég fölényesen mosolyogtam, mert ezt mondta: „Barátom, boldogan előadom a darabodat, de előre is megmondom, tantiémre ne számíts, mert tantiémet úgysem fizetek...” ez az igazgató most fölényesen mosolyog, ha találkozik velem: „Mit fizetsz, ha előadom a darabodat?” — kérdezi majd tőlem az igazi művészetbe vetett hitének azzal a biztonságával, mely a változott körülmények között sem hagyta cserben.

— És én mit felelhetek?

„Rám ne számíts, kérlek alássan. Sajnos, nem áll módomban, hogy színrekerülhessek.”

Bár nem tudom, hogy az utókor számára lesz-e direkt pótolhatatlan veszteség, ha nekem nem telik arra, hogy a színház bérét naponta pontosan befizessen. Továbbá nem

tudom fizetni a színház helyett az ügyeleti díjat, villanyt, telefónt, víz-díjat, nyomdát, hirdető-vállalatot, plakáttervezőt, színlapot sem, hogy a különböző adónemeket és egyéb kiadások kaotikus változatait ne is említsem. Színészt, rendezőt, díszletet, díszlettervezőt, ügyelőt, sűgőt, kellékest, segéd munkást, titkárisasszonyt, titkárt, könyvelőt, pénztárosnőt és portást sem tudok fizetni a magaméból, nem is szólván arról, hogy a direktor sem halhat éhen.

Az új rend csak a színházi dramaturgokat sújtja. (Szerencsére nálunk nincs olyan sok színházi dramaturg.) A színházi dramaturgok B-listára kerülnek. Ezen túl B-listás bankigazgatók ülnek majd a

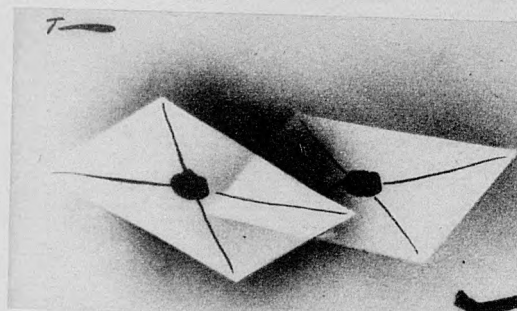
helyükben, akik kalkulálnak, számolnak, kamatdifferenciákat és valutakurzusokat vizsgálnak át, mielőtt szerző és színház között perfektuálják az üzletet.

Egy ilyen B-listás bankigazgató szigorúan vigyázni fog, hogy a szerző pontosan fizessen. Az elszámolást nem is hetenként csinálják majd, utólagosan — hanem előzetesen, naponta.

A szerző, aki fizet — már csak az elv kedvéért is — nagyon jól teszi, ha adós marad saját magának a taniúttal. Ami egyébként a szerzői presztízs érdekében is ajánlatos.

Mert az igazi szerző mégsem az, aki fizet.

Hanem akinek adós marad a színház a taniúttal.

Levelváltás

KEDVES KIS FELESÉGEM! Örömmel vettem tudomásul, hogy jól érzed magad ott Tuli-füreden. Meglepett az a hír, hogy olyan csendesesen élsz, csupán reggeltől-estig bridgezel és estétől-reggelig táncolsz, ami nagyon jól tesz a szívidegességednek. Örülök, hogy ilyen csendes helyet választottál! Pénzt egyelőre nem küldhetek, mert a bankok nem adnak — de a penziót kifizettem előre, némi pénzt is kaptál! Minek több pénz? Őlet szerelő férjed, Jenő.

DRÁGA ILONKÁM! Itt küldök neked ötszáz pengőt arra a lolettire, amit kineztél magadnak, de csak akkor, ha nem hibod el a Radecki is, hogy velünk vacsorázzon, hanem ma csupán egyedül vacsorálsz a te kis Jenőddel.

KEDVES FÉRJECSKÉM JENŐ! Hal-lom, a Zadekné írta, hogy te a Prices Ilonka művésznő részére ruhát rendeltél nála. Hát fiam vedd tudomásul, hogy én azt az ötszáz pengőt a saját számlámra könyveltem el és rendeltem rajta egy golfruhát „a tuli-füredi golfpersenyre”. Ilonka meg fog pukkadni. Őlet hű nejed
Etus.

KEDVES JENŐ! Pukkadjon meg, ha maga még ötszáz pengőt sem áldoz reám — egyúttal vegye tudomásul, hogy a Radecki a maga feleségének udvarol. Prices Ilonka.

KEDVES JENŐ! Vedd tudomásul, hogy válunk.
Etus.

KEDVES RADECKI! Maga veszi el a feleségemet is? Gratulálok! Azért ne haragudjon reám! Öszinte híve
Gécs Jenő.

Avilágsikerre mindig ró kell fizetni

Mielőtt még bárki is számadatok halmazára gondolna, meg kell mondanunk, hogy Reinhardt minden világsikerének költségvetése ezzel az egyetlen szóval zárult: *ráfizetés*. De rögtön hozzá kell fűznünk azt is, hogy ez a deficit *nem utólag mulatkozott*, nem a közönség részvétlensége vagy a produkció balsikere okozta, hanem előzetesen már a költségvetés összeállításakor nyilvánvaló volt, hogy a végeredmény anyagilag negatív lesz és csak negatív lehet.

Magyarázat erre csak egyetlenegy van: Reinhardt izzig-vérig művész volt és az is maradt. Sohasem volt üzletember. Mint a hatalmas, hatszínházás tröszt feje sem adta fel művészi elveit és rendezési tökéletességét sohasem rendelte alá az üzleti szabályoknak.

Általános szokás szerint a színházi produkciókhoz szükséges befektetéseket úgy irányozzák elő, hogy az összes költségek jóval alatta maradnak a kereseti lehetőségeknek. Ezzel szemben Reinhardt Szent Johanna előadásának egyetlen estéje többbe került, mint a telt ház összes jövedelme. Reinhardt ezt tudta, de mégis így adatta elő a Szent Johannát, mert csak így és ebben a klostrásban, ezzel a dekorálással volt *reinhardt* produkció. Így történhetett meg, hogy a Shaw-darabot száz táblás ház után mégis csak le kellett venni a műsorról, mert a tröszt *nem győzte a ráfizelést*.

Ez így túlságosan valószínűtlennek tetszik, mert ugyan akad-e ma színházi rendező, aki így merjen számolni? Egy akadt, Reinhardt. De ő is csak egyféleképpen tehette ezt: nem a saját vagyonával, hanem a *mecénások* pénzével számolt.

Reinhardt volt a régi színházi tradíciók őrzőinek utolsó feckéje. Mert a régi (régés-régi!) színházi tradíciók szerint, a görög és római színháztól egészen a mai merkantilvilág kialakulásáig, *sohasem tekintették üzletnek a művészetet* és gazdasági részét mecénásokon keresztül oldották meg. A legnagyobb művészek, a *Michelangelók*, *Leonardo da Vinciek*, *Molière*-ek és *Reinhardt*-ok művészi lehetőségeit mindig királyi udvarok vagy *mecénások* teremtették meg.

A színházművészet gazdasági része csak a modern időkben toldott át üzleti térre. De sajnos, azóta teljesen áttolódott. Kereskedők, szatócsok és más, saját szakmájukban esetleg kiváló üzletemberek, akik gyorsan és könnyen akartak meggazdagodni, mesterségüket szín-

házfinanszírozással cserélték fel. Természetes, hogy *álhították erre a térre* üzleti elveiket is és így a színház száz százalékban kereskedelmi alapokra helyezkedett. Sőt, igen gyakran uzsorások kezén lett a leghazárdabb, legdurvább üzlet — a művészet rovására.

Ezt a folyamatot Amerika indította meg és az egyetlen igazgató, aki utolsó erejéig nem akart behódolni ennek a változásnak, Reinhardt volt. De az is igaz, hogy türeményes tehetségén kívül a példátlan szerencse is kezére járt.

Elsősorban megtalálta *Castiglioni*t, a sokszorosan gazdag nagyiparost, aki egy legjelentősebb *mecénása lett* a *Reinhardt*-sikereknek. Ha *Castiglioni* fényképére nézünk, be kell vallanunk, hogy az arca után senki sem tételeznék fel, hogy ez a keményszájú, hidegtekintetű iparbaró óriási pénze-

Max Reinhardt

Castiglioni

ket áldozott csak azért, hogy Reinhardt a világot néhány felejthetetlen színházi él-ménnyel ajándékozhasssa meg. Annál érdekesebb, hogy ez a pénzember, aki arcán hordozza az üzleti világ könyörtelen „tartozik-követel” gondolkozását, olyan hajlandóságot is rejtegetett a homloka mögött, amelyben az egykori nemes Maecenas, sőt hercegek és királyok voltak az elődei. Még akkor is, ha a háborús-gazdag Castiglioniinak esetleg hízelt is, hogy színházat tart el és ezzel igyekezett a régi színházartó fejedelmek és királyi udvarok nimbuszát megközeleltetni. Ez a különben a népszerűségig sikerült is neki. *Rotschild után ő volt a legismertebb gazdag név az ucca szóján.* Táncláger-szöveg is szól róla: *Ja, wäre ich der Castiglioni...* A dal ma már nem népszerű és Castiglioni ma már nem mecénas! Világkrízis...

De Reinhardt huszonnyolc éves uralkodása alatt nemcsak Castiglioni volt az, aki a reinhardti nap tündöklő fényéhez a meleget szolgáltatotta. Jutott rész a *Rathenau-családnak* is, sőt a harmadik híres pártfogónak, *Katzenellenbogennek* egyéb is jutott: háromhavi fogház a bukása után. És *Jakob Goldschmidtnek*, a *Danal* bank elnökének veszteségeit egész Európa megérezte.

A fináncemberek tönkremenetelével meg-ingott Reinhardt is. De mindannyiszor újra talpra állt. Mintha a pénzemberek valami kötelezettséget éreztek volna a Reinhardt által képviselt színházművészettel szemben, mindig akadt, aki lerója adóját. Amerikában, még Amerikában is! A Reinhardt-turnét *Otto Kahn* szubvencionálta. A világhíres salzburgi ünnepi játékokon elő-adott *Jedermann-t* és a többi estét az tette

lehetővé, hogy a város nemzetközi hírnevének emelésére a polgármester megszabta az előre kiszámított deficit fedezését. S a salzburgi érsek is pártfogolta városa jövőért a szülő színházgatót.

Mindamellett felvetődik a kérdés, hogyan lehetséges az, hogy Reinhardt mindig deficitre dolgozott?

Nem mindig. De világsikert csak akkor tudott elérni, ha mindenből a legtökéletesebbet választotta. Színészanyagból Európa legkitűnőbb neveit zsúfolta össze egyetlen előadásba. Párszavas szerepet világhírességgel járszatott. Ruha, kellék, kulissza csak a legtökéletesebb és reinhardti elképzelésű lehetett. A Reinhardt-trószthöz a legkitűnőbb festők, tervezők, rendezők, segédrendezők, drága és bőséges technikai személyzet tartozott, egyszóval, ami reinhardti produkcióhoz kellett és ami a produkcióban a művészetten kívül is reinhardti volt, arra mind ráillett ez az ismert német szólásmondás: *was gut, und teuer.*

De éppen ez a pazarlás és Reinhardt pazarlása lehetősége tette megoldhatóvá, hogy minden más produkciónál fényesebbet, jobbat, művészebbet, szemképrázlatóbbat, tökéletesebbet nyújtson és világsikert érjen el!

És nem szabad elfelejteni, hogy még a reinhardti lehetőség is csak akkor érvényesülhet teljes fényében, ha minden gáttól mentesen, a legmesszebbmenő lehetőségek igénybevételével, szabadon dolgozhat.

Huszonnyolc éven keresztül jutott ez osztályrészül Reinhardtnek. Nem csoda, ha szemvákító szerencséje végül csakugyan elvakította. A színház koronázatlan királyának érezte magát és ehhez mérten uralkodott. Hat színház körül hol az egyiket, hol a másikat hanyagolta el, mint a királyok tartományait, ha túl sok van belőlük egyetlen emberi erő számára. És királyi művoltához stílusosan a *leopoldskrone-i* kastély eszeveszett pompájából nézte a világot, miatt színházai egymásután csúsztak ki a kezéből és a mai mostoha idők elsöpörték őket — a mecénásokkal együtt! Végül nem maradt más, mint a berlini *Otzelek Színháza*, amely még ma is Reinhardt-kézben van és ahol operettet játszik — Reinhardt!

A *Deutsches Theaterben* már *Rudolf Beer* dr. és *Karlheinz Martin* uralkodnak és *Theodor Tagger* a dramaturg, aki bukott színházgató volt, mielőtt *Ferdinand Bruckner* néven belépett volna az irodalomba. Két másik színház *Klein Röberté*, kettő teljesen bezárt.

És a professzor világsikereinek költségvetése felemészítve a rendelkezésre álló vagyonekat, kiürítve a bőségzarut, lassan a színházi fénykor többi elmúlt emlékei közé vándorol. Reinhardt félreállt magánvagyonra bástyái mögé és ezzel a színházművészet utolsó Ararátját is elborították a színházüzlet özönvízének hullámai.

Reinhardt huszonnyolc év után visszaérkezett oda, ahonnan elindult, ma ismét nem más — csak rendező!

(Copyright by Tiszay — Innocent.)

Nagy Margit
(Magyar Filmiroda felv.)

A művésznő őszinte arcképe

Rengetegen vannak, akik csak azért szeretnék meghódítani a színpadot, mert fantáziájukban a színésznői mesterség és beérkezetttség egyet jelent a csillogással, autóval, minden képzelhető könnyű földi örömmel.

Milyen súlyos és veszedelmes tévedés! A komoly művészet egész embert kíván és olyan súlyos munkát, amelyre csak a kiválasztottak vállalkozhatnak.

Illesszünk egyszer őszinte fényképet is a sok hamis közé. Ne rakjunk reflektorokat, csalóka színeket a primadonna mellé, lessük meg váratlanul otthonában.

A Kossuth Lajos ueca finom barokkizlésű szalonjába lépünk. A lakást a zongora, kóták és könyvek uralják. Első pillantásra érezni a kultúra különös, megejtő levegőjét. Itt él Nagy Margit, az opera kitűnő énekművésznője. Most egy kis jubileuma volt. Huszonötödikször énekelte a „Mosoly országá”-nak fő női szerepét. Operában nagy dolog az ilyen jubileum. Operetti viszonylatban legalább a háromszorosának felel meg.

És most arra kérjük, mondja el őszintén, hogyan él az Operaház egyik sztárja?

— Egész életem munka és tanulás — mondja Nagy Margit. — Ahhoz, hogy az ember ne csak nívón maradjon, hanem haladjon is művészi pályáján, szakadatlan munkára és tanulásra van szüksége. És egyformán fontos a testi fizikum és a lélek egészsége. Ezért télen-nyáron nyitott ablaknál alszom, diéta szerint élek, nem eszem sok

húst és sohasem szedek orvosságot. Egészséges életmód nélkül az idegek felmondják a szolgálatot. Journet, a párizsi opera világ-híru énekese, hatvanéves és most van pályájának csúcspontján. Azok, kik nem élnek igen szabályos és szolid életet, abban a munkában, amit mi végzünk, életünk derekán kivénülünk. Aki nálunk hivatásának él, nem élhet az élvezetnek. Én spártai szigorúsággal rendelem alá egész életemet annak a célnak, hogy a művészetben a legjobbat, a legtökéletesebbet nyújtsam. Ezért edzem magam s naponta félórán át lélekzési gyakorlatot folytatok. A készülés a szerepekre, a naponkénti énekgyakorlat és a kétórás zongorajáték, nyolc órát vesz el a naphól.

— És mondja művésznő, ennek az odaadó munkának mi az értelme, mondjuk: miben látja életének célját és rendeltetését?

— Amint beszélgetésünkből láthatja, igyekeztem megszerezni azokat a lelki fundamentumokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy soha a célhoz vezető egyenes útról ki ne zökkenjek. És életideálom az a tökéletesség, a szépségnek, az összhangnak az a formája, amelyre a klasszikus zeneművészet remekéi nyújtanak példát.

Az előszobában esengetnek. Véget kell vetni a beszélgetésnek, az énekprofesszor érkezett. És a tanulás ebben a kis világban korlátlan zsarnok, melynek a legszivesebben látott vendégnek is tapintatosan át kell adnia a helyét.

Balla Antal.

A színház előtt autótábor, a jegypénztár felett a „Minden jegy elkel”-et hirdető tábla, a nézőtéren és a páholyokban estélyi ruhák, frakkok, ékszerek, parfümök kaleidoszkópja. Ez a premiér előzménye a közönség szemüvegén keresztül, aki az elsötétített nézőtéren a harmadik gongütés után átveszi a bíró szerepét és ítél a színház, a darab és a szereplők sorsa felett.

Mindezt nagyon jól tudják a kuliszszák mögött és éppen ezért nem csekély izgalmat kelt egy-egy premiér a szereplők között. A főpróba ugyanis a legtöbb színész szemében sohasem számít. Ha nincs siker a főpróbán, akkor azzal vigasztalják magukat, hogy ilyenkor gyűl össze a legtöbb rosszmájú ember és majd a premiér lesz az, ahol eldől a darab sorsa. Ha viszont sikerük van, akkor azzal ijesztetik magukat, hogy a szerző túlsok barátjának adott jegyet és ezért volt oly nagy a siker.

Amint tehát ebből is látszik, a színpad kis és nagy csillagai úgyszólván kivétel nélkül félnek a premiértől, bár legtöbbször saját maga előtt is

igyekeznek ezt eltagadni. A lámpalázt különféle kabbalákkal igyekeznek ellen-súlyozni, amelyek nélkül talán a színpadra sem mernének lépni.

Honthy Hanna például a premiér előtt állandóan magát szidja. „Te” — mondja mindenkinek, akit elcsíphet, — „érezem, hogy ebben a szerepben nagyon rossz vagyok. Őszintén szólva, nem is akartam elvállalni.” Akik már ismerik Honthy Hannának ezt a szokását, azok csak bólogatnak, mert jól tudják, hogyha az ellenkezőjét állítják, a művész még idegeesebb lesz. Ha mégis akad valaki, aki hivatkozni mer a tegnapi főpróba sikerére, az a következő feleletet kapja: „Ugyan menj, hát nem látod, hogy mennyi barátja volt itt a szerzőnek meg az igazgató-nak, pedig hányszor megmondtam már, hogy ne engedjenek be főpróbán senki ismerőst sem.” Végül pedig, ha sikere van — mint mindig — akkor ezzel a mondattal intézi el Honthy új szerepét: „Ugy látszik mégis nektek volt igazatok.”

Hasonló szokása van Rátkai Mártonnak is, azzal a különbséggel, hogy

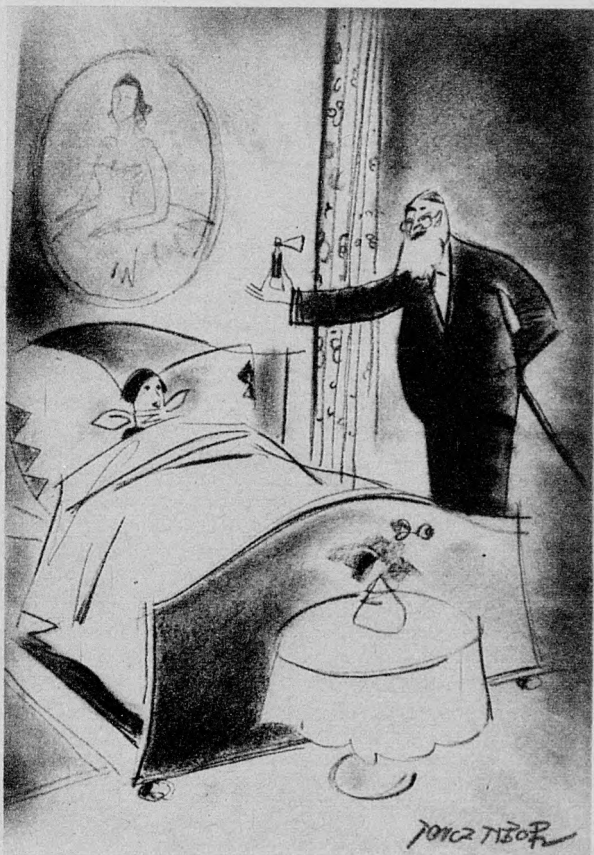
ő ilyen megjegyzéseket tesz, mielőtt először belépne a színpadra: „Ugy-e megmondtam, hogy meg fog bukni ez a vacak?! Na és az én szerepem! Egy vicc nincs benne!” Ilyenkor nem tanácsos azzal az ellenvetéssel élni, hogy az olvasópróbán ő lelkesedett leginkább a darabért. Nincs is szükség rá, mert a harmadik felvonás után ő maga jelenti ki az öltözőben: „Na fiúk, úgy-e megmondtam, hogy nem lesz semmi baj!”

Relle Gabriella premiér napján mindig rosszul érzi magát. Kijelenti, hogy ilyen rekedt még sohasem volt és valószínűleg nem fog egyáltalában énekelni. Természetesen még sohasem történt semmi baj a kitűnő énekesnővel, aki csak hírből ismeri az indiszpozíciót. A prózai színésznők közül *Bajor Gizi* az, aki a premiér estéjén rekedtségére hivatkozik. Az az érzésünk, hogy saját maga tényleg meg is van győződve erről, mert színpadra lépése előtt még suttogva is alig bír beszélni környezetével. A Nemzeti Színház premiérközönsége megfigyelhette, hogy *Bajor* első jeleneteit valóban nagyon halkán adja elő, de néhány perc múlva ez az elfogódottság mindig megszűnik.

Törzs Jenő az első között érkezik be premiér estéjén a Vígszínházba. Hamarosan felöltözik és siet be a társalgóba. „Jó estét urak!” — mondja kényszeredett mosollyal, azután rágyújt egy cigarettára és ettől a pillanattól kezdve ember legyen a talpán az, aki egy szót is ki tud csikarni

belőle az első felvonás végéig. *Sarkadi Aladár* ezzel szemben sohasem drukkol a premiér előtt, csak a sűgő, mert híres arról, hogy még nem volt premiérje, amelyre „szereptudással” állt volna ki. Szerepének csak legfeljebb minden harmadik szavát tudja és a sűgőnek kell izgulni helyette is, hogy simán folyjon le az előadás.

Góthné Kertész *Ella* valósággal remeg, amikor első jelenése következik. Az urának mellette kell állni és addig be nem menne a színpadra, amíg *Góth Sándor* a kezét meg nem szorítja. *Gaál* *Franciska* kabbalája pedig az,

hogy színpadrálására előtt valakivel össze kell szólalkoznia. Ugy látszik szüksége van erre az izgalomra, hogy elfelejtse vele a másikat, amelyet a premiérnek köszönhet.

Különös kabbalája van *Kertész Gábornak*. A fiatal bonviván úgy a főpróba, mint a premiér estjén jelentékeny mennyiségű konyakot és likórt fogyaszt el, hogy kevésbé drukkoljon. Ennek minden esetben az a következménye, hogy amikor rákerül a sor első számának eléneklésére, bereked. Bár mindezzel tisztában van, képtelen volna kimenni a színpadra az előbbi „gyógymód” nélkül. *Sziklai József* ezzel szemben mindig a többieket igyekszik megnyugtani. „Neked igazán nem kell drukkolni” — mondja kollégájának, — „ilyen remek még sohasem voltál, de én, kérlekálásson, de én kérlekálásson” és ezt mindaddig ismétli, amíg ki nem lép a rivaldák elé.

Fejes Teri valósággal megbetegszik a premiér estjén, „Fogjátok csak meg a homlokomat” — szólal meg vacogó tolgakkal, — „ügy-e milyen lázas va-

gyok? És hogy ráz a hideg!” *Makai Margit* az utolsó pillanattig nem válik meg szerepkönyvétől. Folyton lapoz benne, mintha újra át akarná venni a szerepét, pedig ilyenkor izgalomban már egy szót sem ért meg belőle.

Gál Gyula bezárkózik öltözőjébe és valóban a szerepét tanulmányozza egészen addig, míg az ügyelő csengője meg nem szólal. *Kiss Ferenc* viszont sétára indul a kulisszák mögött. Megmegáll és félhangosan néhány szót mormol szerepéből.

Orosz Vilma sohasem drukkol, de azért mégis van egy kabbalája. Minden premiérjén be kell hozni öltözőjébe *Lulut*, a kis kutyáját, „aki” úgy látszik az úrnője helyett is drukkolhat, mert *Orosz Vilma* ilyeneket mond neki: „Nincs semmi baj apuskám, ne fázz!”

Vaály Ilona izgatottan kérdi mindenkitől: „Gondolja, hogy lesz siker? Jaj, csak most az egyszer ne bukunk meg. *Vaály*nek egyébként férjével, *Kertész Dezső*vel együtt közös kabbalájuk is van. Ha *Kertész Dezső* játszik egy operettben, akkor *Vaály Ilona* egy páholyban végigdrukkolja a főpróbát és a premiért egyaránt. Így van ez különben fordított esetben is. Ha pedig a legszimpatikusabb művészházaspár együtt játszik egy darabban, akkor a kulisszák mögül figyelik egymás jeleneteit.

Ugyancsak ragaszkodik férje jelenlétéhez *Kosáry Emmy*. *Buttykay Ákos* egyébként jobban drukkolja végig a premiért, mint felesége, minduntalan kiszalad a páholyból egy-egy cigarettát elszívni és falfehér az izgalomtól.

Kun Magda szintén valósággal remeg a premiér estjén, de ha mégis megkérdi valaki tőle, hogy drukkol-e, siet kijelenteni, hogy: „Ugyan mit képzelsz! Hát olyan gyerek vagyok én?”

Premiér után aztán elül az izgalom és újra békesség, nyugalom honol a kulisszák mögött — a következő premiérig.

Sztúgyi Ödön.

Szini Gyula

A régi nagy írói gárda egyik legkiválóbb oszlopa dőlt ki. Rémülten és elszorult szívvel nézzük a tölgyek zuhanását ebben a tehetségeket pusztító, sorvasztó viharban, amely most átsüvíti a világon! Sok csendes pesti éjszakát virrasztottam kettesben Szini Gyulával kávéházi asztalok mellett, néztem egyre halványuló arcát, hallgattam keserű lázadását és csodáltam elméjének finom játékát, példátlan műveltségét...

Tökéletesen beszélt németül, franciául és angolul. Évekig élt Párizsban, Londonban és Rómában, megfürdött az európai kultúra minden fényességében. És élete utolsó éveit a legheroikusabb kenyérharcban töltötte, filléres gondok között égett, sorvadt a magyar irodalom egyik úttörő harcosa és büszkesége.

Akartok nevetni? Szini Gyula legnagyobb fényűzése az volt, ha megihaltott egy pohár kávé és megehetett hozzá egy cukrászsüteményt. Sokezer ragyogó tanulmány, novella, regény és fordítás poétája csak ezt tudta kiharcolni az élettől.

Legtermékenyebb éveit az új magyar irodalom úttörőivel közös munkában töltötte.

Ady Endre legszorosabb baráti köréhez tartozott és a „Nyugat” fénykorában annak főmunkatársa volt.

A magyar zseni minden tragédiája

egyesült az ő életében. Tehetsége töretlen fényvel ragyogott élete utolsó pillanatáig, de még a mindennapi kenyeret sem tudta megkeresni. Összeomlott az akarata, elsorvadt az ereje és a méregpohár után nyúlt...

Mennyi misztikum és megrendítő szépség volt a halálában! Ebben a lerongyolt, szomorú városban éppen akkor gyűltek össze a világ legkiválóbb írói kongresszusra és az uccákon akkor állították fel a könyvnap első sátrait, mikor Szini Gyula örökre lehunyta szemét. A város ködfalai közé belopózott az örök Szép egy halvány sugara, a sok szenvedéstől eltompult, fásult emberek néhány pillanatra megint felfigyeltek a tisztultabb, szebb ideálokra. És ekkor távozott el csendesen a nagy író! Utolsó perceit méltóan keretezte be ez a boldogtalan, fájdalomba dermedt város.

Megrendült lélekkel álljuk körül drága jó Szini Gyula koporsóját és a könny, amely végigcsordul arcunkon, egy kicsit a magunk siratása is.

Szini Gyula (Halmi fotó)

Jövőre itt nagy változások lesznek

(OPTIMISTA IRÁS)

Nem szégyellem bevallani és kereken kijelentem, hogy igenis optimista vagyok. Az én őszám volt az a bizonyos úriember, aki leugrott a negyedik emeletről és mikor a másodikhoz ért, derűsen megállapította: na hála istennek, eddig még nincs semmi baj...

Ugyanílyen optimizmussal nézem én is a dolgokat, rózsaszínű szemüvegen és nagy adag bizakodással. Elismerem, hogy színházi téren jelenleg a helyzet sívár és komor, de ugyanakkor megjósolom, hogy ez így nem mehet tovább...

Majd megtetszik látni jövőre, milyen nagy változások lesznek itt...

Óriási változások...

Először is biztosra veszem, hogy csökkenni fognak a *sztyárgázsik*. Gaál Franciska belátja majd, hogy a mai gazdasági viszonyok mellett egyetlen színház sem fizethet neki esténként 210 pengő és 30 fillér fellépti díjat. És ha a művész nő ezt belátja, akkor jövőre megelégszik majd 210 pengővel és lemond a 30 fillérről...

Azután rendezni fogják az *igazgatókérdést* is. Elvégre ez így nem mehet tovább, hogy van budapesti színház, amelynek ügyeit nyolc direktor vezeti. Rá fognak majd jönni arra, hogy semmi szükség sincs nyolc direktorra és a jövő szezonban ezeken a helyeken csak hét igazgató fog működni...

A *csőbekerült színházakat* is meg fogják menteni. Az elmúlt szezonban két színházzal volt különösen baj: A Magyar és a Városi Színházzal. A direktor urak egyszerűen beszüntették a gázsifizetést. Nahát, itt nagy változások lesznek. Valószínűleg Juhl Marcell lesz a Városi Színház igazgatója és Ferenczy Károly a Magyar Színházé.

Azonkívül változatosabb lesz a *színműirodalom* is. Tavaly Békeffy László két darabot írt Orbók Attila novellájából. Jövőre nagy változások várhatók.

Orbók Attila fog írni két darabot Békeffy László novellájából.

Az *operetváltás*ot is meg fogják oldani. Bizony a régi operett már unalmas. Az első felvonásban a férfi akar és a nő nem, a másodikban a nő akar és a férfi nem, a harmadikban mind a kettő akar. Jövőre egészen újszerű librettók jönnek, amelyeknek első felvonásában majd a nő akar és a férfi nem, a másodikban a férfi akar és a nő nem, a harmadikban pedig egyik sem akar.

Kellér Dezső.

Kristóf Károly műfordításai

Nukada hercegnő verse

A réten jártam
Szerelmem vártam
És bűnbe estem
Mielőtt szerettem
Jártam a réten
Virágra léptem.

JAPAN

Ismeretlen költő. XVII.sz

Ha nem lennék
Ami vagyok
Mi lennék?
Rizsboros üveg
Arcom ragyog
Szívem csupa derű:
Torkomban ömlene
Az isteni nedű.

VERSEK

Ismeretlen költő XVII.sz

Esik az eső
Mindenki fedél alatt
Csak én ázom.
Sietek, hogy a villám
Ne találjon.
Mindent lassu voltam
Most az egyszer gyors
Már elállt a zápor
S kinevet a sors.

Rácz Zsuzsi rajza

Egy színházi ügyelő emlékeiből

A színházi ügyelő hivatásánál fogva ott élt a kulisszák mögött, előtte peregnék le a szürke próbák, amelyekből később pezsdülő előadások kerekednek ki. Látja és egyben figyeli a zajló színházi élet mozgalmait, az örökké zsbongó színészeket, amint felkészülnek szerepeikre és amint kiállanak a forró deszkákra, hogy sikert arassanak maguknak és a színháznak.

Azonban az út, amely odáig elvezet, nem mindig van rózsákkal telehintve: sok-sok bogáncs és kóro is akad útjába a bohémvilág embereinek, itt-ott defektus áll be, előre nem számított epizód, a síma előadást megakadályozó olyan esemény, ami sokszor bosszantóvá vagy mulatságossá hangolja a színész kedélyét. Ezekről számolunk be az alábbiakban és megállapíthatjuk, hogy bizony sokszor a színész mestersége sem oly rózsás, mint ahogy azt laikus felfogással elgondoljuk...

A legdrámaibb jelenés folyik a színen, a

hős — a szerző utasítása szerint — előveszi revolverét, hogy lelője felesége csábítóját. Az ügyelő — kötelességéhez híven — előzőleg meggyőződött a revolver megbízhatóságáról és nyugodtan adja át azt a szereplőnek, — ám mit tesz Isten: a revolver *csütörtököt mond!* A kellő pillanatban azonban a kulisszák mögötti készületben tartott *pótrevolver sem sül el!* *Sőt a direktor saját browningja is felmondja a szolgálatot!*

Az ügyelő haja az égnek mered, a direktor bosszankodik és *Márkus Emilia* meg néhai *Virányi Sándor* *nevelve jöttek ki* a kulisszák mögé!...

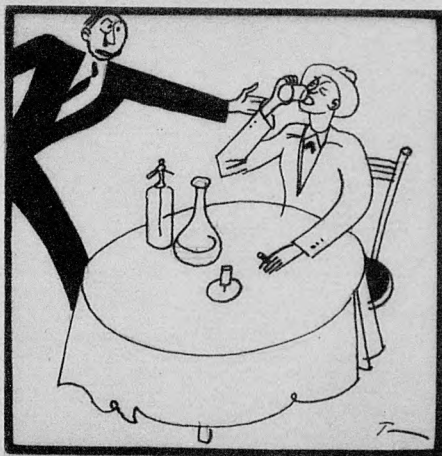
De volt ennél furcsább eset is. *Pártos Dzsó* *revolvere* mondta fel egyszerűen a szolgálatot, mire másnap *Pártos* elment a színházról, elkergette az önérzete. Néhai jó *Beöthy László* azonban utána küldött és visszahívta. Nem engedte meg, hogy egy buta revolver miatt egy kedves színésze szívfájdalmakat érezzen...

Ad vocem: revolver! A háború idején történt. Az ügyelő annak rendje és módja szerint beteszi a revolvert az íróasztalfiókba, már az *I. felvonás kezdete előtt*, hogy a *II. felvonás* alatt, amikor a hősnő előveszi, feltétlenül helyén legyen. Am ezt egy szemfüles díszítő meglátja, hirtelen *elcseneli az értékes revolvert*. Jön a kérdéses *II. felvonás* *beli revolverjelenet*: nincs a helyén!... Mindenki elhül, *Gombaszögi Frida* legjobban! Az öreg ügyelőt megbüntetik, megbüntetik a kellékest is, a lelkiismeretlen tolvaj pedig másnap röpült a színházból...

A színész szeret diskurálni a kulisszák mögött. A napi eseményeket legtöbbször ott szokták megbeszélni. Politika, drágaság, vendégszereplés és filmezés, nyári utazás, meg téli tüzelés, minden-minden sorra kerül. Persze, sokáig nem lehet diskurálni, csak addig, amíg a jelenés elkövetkezik. De a színész nem figyel erre, gondolja magában, ott az ügyelő, majd szól ő, ha rákerül a sor... Néhai *Vágó Béla* azon kedves művészek közé tartozott, aki a napi események mindegyikéhez hozzá tudott szólni, azonban nemcsak általánosságban, hanem gyökeresen

is, mert nemcsak talentumos színész, hanem művelt ember is volt egyben, akinek voltak mondanivalói és amelyeket azután a kollégái szívesen is hallgattak meg. Nos hát ilyen diskurálásokat nekem sokszor kellett kettévágnom és bizony vajmi gyakran előfordult, hogy a még mindig beszélő Vágót egyszerűen beluszkoltam a színrre, mert még akkor is magyarázott, amikor a végszó elhangzott...

Még nem voltam ügyelő, csak növendék és már ebből az időből is maradt feljegyezni valóm. Májusi meleg idő volt és egy vasárnap délutáni előadásban, mint a Vigszínház növendéke, statisztáltam az „Aranykakas” c. vígjátékban. Gál Gyula játszotta a professzort és ő kezdte a II. felvonást. Hogy-hogy nem, az ügyelő nem vette észre, hogy a felvonást kezdő művész *nincs a színen*, hanem künn sétál a Pannónia uccában. Erre ugye, leszaladtam az uccára és „tanár úr, tanár úr!” kiáltással felhívtam a késedelmező művészt a színrre. De már késő volt... Leeresztették ugyanis eközben az előfigonyt és újra kezdték a felvonást. (Ugy tudom, hogy ezért sem az ügyelőt, sem a művészt nem büntették meg!)

gyon zavart, no, várjon csak, majd megmondom az urának, csak jöjjön haza!... Ekkor a kis színész is észbekapott, elnevette magát, egy pár mondatot rögtönzött és én mint aki jól végeztem dolgomat, ki is jöttem a színről... — Hiába, van rá eset, hogy az ügyelőnek is „feltaláló”-nak kell lennie, — fel kell találnia magát és meg kell mentenie az előadás nyugodt menetét!...

Puffyt, Huszár Károlyt mindenki ismeri. De hogy kényelmesen öltözködő színész volt annak idején, azt kevesen tudják. Ehhez a kényelemhez még az is hozzájárult, hogy az *utolsó percben jött le a jelenésére*. Vajmi gyakran — próbák alatt — az uccáról rántottam elő, előadások alatt pedig a társalgóból úgy tudtam csak kicsalni, hogy a *színpadi vasajtót nyitvahagytam, hogy a társalgóig meghallhassam a közelebbi végszót* és azt mondtam még ráadásul, hogy egy nő is várja...

Az ilyen ügyelés is egyenlő a mentéssel, megmenteni az előadást a botránytól... ez a jelszó.

Mert a színészt mindenütt keresni kell az ügyelőnek. Van aki az öltözőben tartózkodik, van aki a társalgóban enyeleg, másik egy sarokba bújt el egy kis démonnal, némelyik meg szótlánul elinal a színházról és átváltoztatott hangon betelefonál a titkárnak, hogy Rózsaligetű Aladár torokgyulladás miatt nem jöhet próbára... A szórakozott titkár azonban ezt nem jelenti az ügyelőnek, mire az ügyelő keresésére indul...

Meg is találja. Spriccert ivott a színházzal szomszédos kiskocsmában.

Az ügyelőt is megkínálja...

Szerencsére nem iszom bort.

Erődi Jenő,

Puresa eset, ha a színészt a memóriája cserben hagyja... Igaz, hogy segítségül ott van előtte a sügő, de mégis előfordult praxisomban, hogy amint ott járok-kelek a kulisszák mögött, egyszerre csak a színen szereplő színész elhagyja a helyét és a legnagyobb bánulatomra kijön a kulisszák mögé és „Istenem, nem jut eszembe a szöveg!” — kiáltással szinte elájul. Ismerve a darab anyagát, odamondok neki egy megfelelő mondatrészt, mire a művész is észbe kap és bemeleg, újra folytatja a szereplést. (Partnerem Boross Géza volt, aki nemhiába elsőrendű művész, feltalálta magát és jóízű mókával elsímította az illuziórontó epizódot.)

Nagy szerepet kapott a színész, idő kellett tehát hozzá, hogy jól betanulhassa. Vidéken vagyunk, ahol bizony kevés a próba és sok a tanulivaló. Az ambiciózus színész csupa szórakozottságból megelégedett arról, hogy vasárnap délután is dolga volt a színházban és az öltöztetője az utolsó pillanatban, közvetlen a jelenés előtt jelentette nekem, hogy Kovács András úr (ma filmgyáros Budapesten), nem jött meg. Már veszedelmesen közeledik a végszó és nincs senki a közelben, aki „beugorna” a szerepbe. Erre villámgyorsan felveszem a felöltőmet, a mindig kéznél levő bajuszt felerősítem, kesztyűt húzok, kezembe veszem a kellék gyanánt előírt sétatöböt és *bemelegek a színrre!* A kis színész, aki a késedelmeskedő színész hol-létééről mitsem tud, azt hitte, hogy az ügyelő hirtelen megbolondult, hogy ő jött be és nem az illetékes partnere. A pillanatnyi zavart mindketten észrevettük és hogy elsímítsam, új szöveget módosítottam, mondván: *Ugy-e, nem várt engem? Látom, na-*

Kódorogni a folyó partján. Dobozról dobozra szállni, mint a méh a virágra. Ócska könyvek közt turkálni. Hol van ez a város, hol?

Mindenki tudja, Párizsról van szó. Párizsról, a Fény Városáról. És ennek a Párizs nevű világnak egy csücskéről, amelyet a Könyv Városának neveznek... *La Cité des Livres*.

Szemben az ódon Notre Dame székes-egyházzal, a Szent Mihály hídjától (Pont Saint-Michel) a Carroussel hídjáig a Szajna partját védő alacsony kőfal tele van rakva dobozokkal. *Boites à surprise*. Ez a nevük a nép száján. Csodadobozok. „Macska a zsákban” — dobozok.

Télen, nyáron, hóban, esőben, napfényben ott tárulnak a vándor elé a nyitott dobozok. Legfeljebb a fődélük van csapinósan hajtva, hogy eső, hó ne tehessen nagy kárt a könyvekben.

Könyvek vannak a csodadobozokban. A Tudás fájáról való mérges gyümölcsök. És e gyümölcsöknek olyan szenvedélyes élvezői vannak, mint az ópiumnak, hasisnak. Láttam már hófúvásban embert, aki nem saját magát, hanem a dobozt védte ernyőjével, míg keze görcsösen kutatott a kötetek közt. Mint az aranyásós Klondykbán.

Ismertem embert, akinek ha az útja erre vitt, utolsó filléréit könyvekbe ölte. Nép-konyhára se maradt neki. Leült a Luxembourg-park padjára és napfényt ebédelt, tudományt esámesogott, irodalmat habzsolt.

Mert vannak városok, arra a Balgaság hegyén túl, ahol ha baj van a pénzzel, elsősorban a könyvek maradnak árván. Ahol a takarékos ember először is a könyvet dobja el magától, mert ezt nélkülözi a legkönnyebben, legszívesebben. A gondolat e szegény tatárai még könyvvel se tudnak védekezni a gondok ellen. Nem ismerik a könyvek ópiumát.

A Könyvek Városában se folyik tejjel-mézzel minden. És a csodadobozok közt többnyire kopottas emberek ácsorognak, válogatnak. A múzsák csak lelki örömmel és nagyon kevés aprópénzzel látják el imádóikat.

De ezek a szajnaparti szemek túlvilági gyönyörrel mérülnek el egy ócska kis könyvbe. A könyv eltűnik a kopott, szél-fúttá köpenygalér alatt. Csak 50 fillér, azaz centime volt az ára. De Molière korából való eredeti kiadása a „Fösvény”-nek. A vevő elszel, mint a tolvaj, aki kincselt rabolt. Hogy a könyvkereskedő utána ne rohanjon, mert hátha időközben észreveszi, mily érték került az 50 filléres dobozba.

Az ócskakönyves, a *bouquinista* azonban ott áll mereven, közömbösen. Zsebrevágta az 50 fillért, boldogan, hogy a dobozban egy limlommal kevesebb.

A vevőknél csak ezek a szajnaparti antikváriusok érdekesebbek. Olyan közömbösen, sőt szomorún tudnak maguk elé nézni, mint azok a kereskedők, akik a szegények filléréiből tengetik életüket. Okos ember nem irigyli sorsukat. Eső gyakrabban

veri őket a csapadékos Párizsban, mint napfény. És reggeltől koromsötétségig ott örködni a dobozok fölött, nem épp nagyúri kedvtelésből!... Az a fiatal leány, aki most még vígan lógazza a lábát a *parapet*-n (a parti kőfalon), ki tudja, végre is nem fog-e megszaladni a poros limlom közt.

Zsibárúsok. Olesón veszik, olesón adják a könyvet. A vevő szerencséje — nem az övék, — ha a személtben kincset talál. Gazdag ember még nem igen került ki a *bouquiniste*-ek közül.

Lángész ellenben igen. Mert ilyen ócska-könyves volt a *Malaga*-rakparton ama Thiébaud, akinek a fiából világhírű író lett... Anatole France.

Gyermekkorát a mult század harmincas éveiben itt töltötte a könyvdobozok világában Anatole France. És az ő tollának köszönhetjük, hogy ismerjük a szajnaparti könyvkereskedőket. Azt is, aki maga is úgy szerette a könyveket, hogy ha vevője akadt, fölverte a könyv árát, míg a vevő esüggedten ott nem hagyta. Tönkre is ment ebbe a nagy könyvszeretetebe. És az a másik bouquinista, akihez egyetemi tanárok, tudósok fordultak, mert náluk sokkal jobban ismerte — a bibliografiát. Éhen is halt szegény, mert kis vagyonát egy szanszkrit könyv vételébe fektette és a könyvtől — nem tudott megválni.

Sokszor ódöntgem, válogattam a Szajna partján. Néha egészen egyedül. Az árúrok távolabb összeálltak, tereferéltek. Senki se nézett a körmömre. Mintha tudná az egész brances, hogy errefelé csak becsületes emberek járnak.

A könyvek közé egyéb zsibárús holmi is torlódik: metszetek, vízfestmények, sőt olajfestmények, ékszerek, antikvitások. Némelyik antikvárius csinos, szemrevaló kirakatot rögtönöz a kőfal tetején. De itt aztán Árgus-szemek vigyáznak is a vevő vagy tolvaj kezére.

Csodálatosan konzervatív világ él e könyvek közt, az ódon Nötre Dame, a sok százéves Sorbonne, a XVII. századból való Francia Akadémia szomszédságában. Itt minden mintha dacolni akarna az idővel.

A kegyelet már mindenütt jóformán szer-tartás, forma. E biblikus emberek közt ellenben még él. Az ő költőjük, Anatole France temetése napján az ezer doboz végig lila gyásztüllel volt betakarva. A francia délvídeken a méhkasokat szokták bevonni ilyen színű fátyollal, ha a méhesgazda meghal. Méhek ezek, a tudomány, irodalom, művészet méhecskéi, akik múltó korokra való tekintet nélkül gyűjtik dobozkaptá-raikba az örök mézet.

Szini Gyula

Könyvvásár
a Szajna partján

szeretnék egyet-mást elmondani a Pen Club kongresszusán összegyűlt világhírű vendégekről, akik között nem éppen egyforma világnézetű emberek voltak. Sőt! A nagy barátkozás a balatoni kiránduláson történt, Balatonfüreden és Földváron, ahol a tokaji borokkal megrakott asztaloknál békés egyetértésben ültek együtt a harcos Ernst Toller, az expresszionista Herwardt Walden, a k. u. k. bekeidőbeli kedélyes Roda Roda és a zsargónirodalom világhírűje, az orosz-lengyel Salom Asch. Kéken ringalózott a Balaton és franciák, németek, svédok, olaszok ebben az ünnepi hangulatban

Az Ön levele egyéniségének fényképe! Büszkén küldheti el leveleit, ha valódi

Egyedárusító:

Goldberger Géza

írógépvállalata VI, Jókai u. 11. Tel.: Aut. 281-66
 írógépe mindig tökéletes lesz, ha legmodernebbül felszerelt műhelyem tartja jókarban, vagy garanciával javítja * Használt és új írógépekben nagy raktár

igazán csak udvarias bókokat mondtak egymásnak. Egyszer csak hallom, hogy az egyik asztalnál éppen Emil Ludwig legújabb könyvéről esik szó. Nagyon dicsérték a könyvet, amikor egy másik világhírű egyszerre csak odafordult a német szerzőhöz és őszinte hangon mondta: „Ki sem mondhatom, mennyire örülök, hogy ezt a remek témát éppen önnek sikerült megtalálnia. Igazán pompás. De képzelje, mit tudtam volna én ebből a témából eszínálni!”

— Sértődés?

— Az nem volt. Inkább józúten nevettek rajta. Egy másik asztalnál a bécsi Felix Sallen mesélte, hogy most készülő regényének az lesz a címe: „Milliomosok”. Mire Roda Roda átszólt a másik asztaltól: „Akkor, hogy a közönség jobban megértse a dolgot, jó volna a cím alá alcímnek odairni: Történelmi regény.”

— El sem képzelem, milyen igazat mondott.

— A Pen Club vendégei közül azok, akik színdarabírók is, persze szabad idejükben be-benéznek egy-egy színházba. A lengyelek nagy költője, Kazimir Wierzinszky pont a Fővárosi Operettszínházba vetődött be, mert lírikus létere az érdekelte, hogy milyen is volt az a régi orfeum. Alighogy belépett a színházba, Sebestyén Géza fia sietett nagy előzékenységgel eléje és kalauzolta a kitűnő vendéget. Tudni kell, hogy a kis Sebestyén most tanul bele a színház mesterségébe, ott segítkezik a Fővárosi Operettszínháznál és amilyen fiatal, éppen olyan ügyes és tanulékony. A szünetben aztán a külföldi költő külön megköszönte Sebestyén Gézának, hogy a fia milyen előzékenyen végezte a tolmács szerepét s hogy milyen jól ért már a színházhoz. „Hát bi-

Gill Brand gyöngyírási
Majestic írógépszalagot és
 pókhálóvékony
 Carbonpapírt használ.

MAJESTIC kézírású indigó nem piszkít!

zony" — mondta Sebestyén, — „igen tanulékony, tehetséges fiú. Ha így folytatja, egy év múlva már leteheti a nagyonatalansági esküt is.”

— A külföldi persze nem értette meg a dolgot.

— Csak komolyan bólingatott a fejével. Azt hitte, hogy ez valami legmagasabb vizsga, valami kilüntetés, akadémiát végzett pesti színigazgatók részére. De beszéljünk egy kicsit a közeli jövőről.

— A nyárról?

— A Budai Színkörben június 10-én lesz az úgynevezett nagy premier. Bús Fekete László írta a darabot és három primadonnája lesz: Kosáry Emmy, Gál Franciska és Somogyi Nusi. A prózai színházról elhódított nyári vendég ezúttal Csontos Gyula lesz. Viszont játszik a darabban egy pompás szerepet Kertész Dezső is.

— És a Budapesti Színházban?

— Ott Békeffi László, az új nyári direktor írta a darabot, amely zenés vígjáték lesz. De azért nyári revüben sem lesz hiány. A Royal Orfeumot a nyárra egy vállalkozó kibérelte, hogy revüoperettet mutasson be. Egész nyáron nyílván lesz a Royal Orfeum. A megnyitó revüt Harmath Imre írta.

— A főszereplők?

— Szokolay Ottó is játszik egy főszerepet. Rengeleg komikus fog jellepni a darabban. A Városligetben pedig az Angol Parktól jobbra és balra két operettszínház nyílik meg. Az egyik a Nyári Operettszínház, a másik a Scala Színház. Mint látható tehát, öt operettszínház lesz a nyáron. Több, mint léten volt. Primadonnák térdenállva kéretnek, hogy ne utazzanak el nyaralni, mert még a legkisebb primadonnára is elegendő szükség lesz. Az egyik készülő operettben van egyébként egy komikus szerep, ahol a színésznek egy rögeszmés bolondot kell játszania. Az a rögeszméje a darabban, hogy ő Mussolini. Erre a szerepre Radó Sándort szemelték ki. Salamon Bédának éppen elmesélték a dolgot. „Minek is kell képzelnie magát?” — kérdi Salamon. „Mussolininak?” Salamon bólint: „Abban nagyon jó lesz! Baj csak akkor

volna, ha olyan bolondot kellene játszania, aki színésznek képzelet magát!”

— És a téli színházakkal mi lesz?

— Ott még teljes a zűrzavar a jövő évi bérletek körül. Annyi bizonyos, hogy Heltai Jenő csoportja átveszi a Magyar Színházat. Viszont a Belvárosi Színház körül Heltai Jenő, Beregi Oszkár, Bárdos Artúr nevei forognak.

— Bárdos is?

— Igen. Hiszen elvégre ő alapította a Belvárosi Színházat. Miért ne kerülhetne oda vissza?

— És mi lesz akkor a Művész Színházzal?

— Talán megtartaná azt is. A tárgyalások egyre folynak és nem lehet tudni, hogy a sok eserebere végül milyen helyzelet teremti. Arról is szó van, hogy a Paulay Ede uccai Kamaraszínházat Alapi Nándornak, a vidéki slaggione-

HALLER MAGDA,

aki a Színészegyesület vígszínházi vizsgálóelőadásán nagy sikerrel játszotta el a „Piros bugyellás”-nál főszerepét (Fotó Labori)

Agy- és szívérelmeszesedésben szenvedő egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűvíz megbecsülhetetlen szolgálatot tesz azáltal, hogy a béltartalmat kíméletesen távolítja el. Tudományos tapasztalatok kétségtelenné tették, hogy a Ferenc József víz számos félfoldali hűdésben fekvő betegnél is megtette a kellő hatást s így nagy megkönnyebbülést okozott. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

igazgatónak adják bérbe. Viszont az már egészen biztos, hogy Molnár Ferenc legújabb darabja jövőre a Magyar Színházban fog színrekerülni. De lesz még egy érdekes Molnár-előadás a jövő szезón elején. A Nemzeti Színház Csathó Kálmán rendezésében műsorába akarja felvenni Molnár Ferenc egyik legszebb darabját, „A hatlyú”-t, amely annak idején a Vígszínházban aratott sikert. A Nemzeti Színházban Bajor Gizi játszáná a főszerepet.

— Elvégre helyes volna is, hogy Molnár Ferenc állandóan műsoron legyen a Nemzeti Színház színpadán.

— Akar még hallani egy kedves operaházi történetet?

— Hogyne!

— Az egyik balett előadásán szerepel néhány igen szép növendék is. A hegyi manókat játsszák és táncolják az egyik képbén. A formás kis hegyi manók körül különösen sokat foglalatoskodott az egyik főénekes, akiről tudni kell, hogy a felesége igen nagyon kordában tartja. Más nővel még szóbaállnia sem szabad. De hogy, hogy nem, a színészből egy este kitört az oroszlan. Előadás után az édes kis hegyi manókat felpakkolta egy autóra, elvitte őket Budára vacsorázni és aztán úgy reggeltájban vődött haza. A felesége bőszen fogadta. „Hát te hol voltál?” A színész, aki híres arról, hogy sohasem hazudik, nyugodtan válaszolta: „Hegyi Manókkal vacsoráztam”.

Bársony Rózsi és Dénes Oszkár Ábrahám Pál új operettjének, a „Bál a Savoy hotelben” egyik táncszámát próbálják Berlinben. A zongoránút Ábrahám ül

gy Mol-
a legyen

kedves

szerepel
A hegyi
az egyik
manók
oskodott
ll, hogy
tartja.
szabad.
egy este
az édes
aulóra,
s aztán
jelesége
il?" A
ohasem
Hegyi

ben"

PEREC-A FILM

ROVATVEZETŐ:

DÁN IMRE

AZ ÚJ SZTÁR
KAREN MORLEY

(Fotó M-G-M.)

A szőke babák regénye

Hogyan lehet a platinaszőke hajból aranyat csinálni — Mi is az a blonde crazy? — Szőke örület Amerikában

Abban az évben, amikor Anita Loos „Szőkék előnyben” című könyve megjelent Amerikában, bombauzletet csináltak a fodrászok és hajfestékgyárosok. Mindenki szőkére festette a haját. Rövid idő alatt a *festettszőke* lett a divat, annyira, hogy a természetes szőkék is szőkíteni kezdték a hajukat. A babagyárosok és filmgyárak

szép szőke babákat hoztak forgalomba.

Egy év alatt azután Anita Loos egyszerre csak észrevette, hogy nem is olyan jó a szőke üzlet. És megírta könyvét, amelynek — a „Szőkék előnyben” folytatásaként — *De barnák mennek férjhez*... volt a címe. Most már utólag le lehet

vonni a tanulságot a szőke lázból, ha ugyan van tanulsága. Ha van, az csak a következő lehet: *nem a haját veszik el a nők feleségül.*

Nem, mintha vége volna a szőke örületnek... Szőcines róla, a láz tart tovább. De a krízisen már túl vagyunk.

A *Blonde Crazy* — *Szőke örület* című film vezetett át a krízisen. Ez a cím pontos képét adta az amerikai hajviszonyoknak. És ha ennek is volt tanulsága, akkor csak a következő lehetett: a hajviszonyokból nem is a haj volt fontos, hanem a viszony.

Egy teljesen ismeretlen, de nagyon szőke, kétszeresen szőke színésznő lett a szőke örület királynője. Azért kétszeresen szőke, mert ragyogó szőke haja mellett *Joan Blondet*nek, magyarul: *Szőke Joannak* hívják. Szóval nemcsak a feje szőke, a neve is.

A szőke Joan — úgy mondják — nagyon hirtelen igyekezett kihasználni gyors népszerűségét. Könnyen is ment neki a dolog, mert csillogó szőke haja mellett csillogóan fehér a bőre. Már pedig az ilyen gyönyörű fehér bőrtől könnyen feketedik meg a lélek, természetesen a női lélek... A szőke Joan is hamar rájött arra, hogy a

Joan Blondet

szép test vonzza legjobban a csúnya erkölcsöket.

Itt természetesen nem sorolhatjuk el azokat a plefkyákat, amiket a szőke Joanról sultogtak. Nem sorolhatjuk el, egész egyszerűen azért, mert még érvényben van a papírrendelet és nem nyomathatjuk dupla vastagságban a Délibábot.

Joan Blondell mindenestre elérte a dollár és szerelem délibábját, Amerika szőke örületének mámorában.

A blonde crazy = szőke örület tombolt tovább.

Természetesen mindig más és más árnyalatban.

Mert hiszen a vér színével, a vörössel kezdődött a haj lázadása, a bronzon és aranszőkén át lassan átment a világosszőke árnyalatokba, majd tovább világosodott, világosodott — egészen addig, amíg ki nem találták a *platinum blondot*, a *platinaszőkét*.

Ismerjük a platina nemes, fehér ezüstre emlékeztető fényét. Ebbe a fénybe burkolták az amerikai nő fejét a platinaszőke divattal a divatdiktátorok.

A szőke örületből majdnem fehér örület lett. Volt is egy rövid kisiklás az ősz haj divatja felé, de nem tartott sokáig. Még divatból sem szeretik a nők, ha valami az öregségre emlékezteti őket.

A mai platinaszőke már

Mariau Marsh

nem hasonlít az aranszőkéhez. A filmkirályok mégis aranyat tudtak belőle csinálni.

Mert hiszen mondani sem kell, hogy a filmsztárok pontosan követték a divat színváltozásait és a hollywoodi hajfestőműhelyekben valószínűleg megkezdték a szőke hajfantáziákat varázsolni elő a gesztenyebarna fürtökből.

Miután pedig a szerelem minden változást megérez Amerikában, a szőke örülettel sok szerelmi örültség járt együtt. Tömegesen sza-

kitottak egymással a régi párok. Egyesek azért, mert az új szín nem tetszett nekik, mások azért, mert az új szín másoknak még jobban tetszett... Ezt úgy kell érteni, hogy barna, bronz vagy aranszőke nők gyors karriert csináltak platinaszőke változatban...

Ugyanúgy, amint egy film angol változatban megbukik, de német változatban nagy sikere van.

Szegény Joan Crawford sokat változtatta hajszínét. De Marlene Dietrich és Garbo szőkesége is, egészen észrevétlenül, egy-egy árnyalat-

Gustav Fröhlich levele a Délibáb olvasóhoz

...már csak a csodálatos...
 ...Gustav Fröhlich...
 ...Lindner...
 Budapest, VII. Rákóczi út 61. IV.

1911. 9. 22.

...nincs...
 ...szület...
 ...van...
 ...kik az...
 ...hibát

Igen tisztelt önm!
 ...mint az olvasója...
 ...kedves lapnak olvasva...
 ...szépen látom...
 ...Gustav Fröhlich...
 ...Lindner...
 ...Budapest, VII. Rákóczi út 61. IV.

Sürgönyben közöltük Gustav Fröhlichel, hogy milyen sokan jelentkeztek azért a hűsz tényért, amit a Délibáb olvasóinak felajánlott.

A népszerű Gustav következőket felelte sürgönyünkre: Boldoggyász a Délibáb olvasóinak érdeklődése. Megvagyok győződve arról, hogy fényképem boldogan fog mosolyogni ismeretlen magyar barátaim szobáiban.
 Gustav Fröhlich

Az így kétszeresen érdekessé vált fényképeket a következő hűsz olvasónk nyerte:

- Deutsch Edit, VII, Jósika ucca 10. IV. 34; Lányi Irma, Hajduböszörmény, Kossuth ucca; Somogyi Jolánka, X, Belezna ucca 13; Thierjung Józsefné, Rákóczi út 76. I.; Weisz Perli, VII, Wesseléngi ucca 25. I. 1; Berkes Ilona, II, Zsigmond ucca 43. I. 6; Sebők Rózsi, VII, Nagydófa ucca 12. I. 8; Balázs Lilly, Szombathely, Szelestey ucca 48; Pintér Mária, Ercsi, Kishid ucca 29; Biermann Maga, VI, Eötvös ucca 27; Gruber Rózsi, Moson, Alomás; Kulasi Klára, Kaposvár, Esterházy ucca 24; Miklós Ilonka, V, Sziget ucca 12; Wekerle László, Szarvas, III, Gróf Széchenyi ucca 341; Tremmel Zsupán, Sopron, Tüzérlaktanya; Nádor Mária, Toldy Ferenc ucca 31; Sárossy Magda, Ujpest, Nádor ucca 38; Milodánovics Magda, Park Hotel, Subotica; Lindner Zsuzsa, Rákóczi út 61. IV.; Bodenmüller Anny, Zsigmond ucca 43.

...szépen látom...
 ...Gustav Fröhlich...
 ...Lindner...
 ...Budapest, VII. Rákóczi út 61. IV.

...szépen látom...
 ...Gustav Fröhlich...
 ...Lindner...
 ...Budapest, VII. Rákóczi út 61. IV.

Jacky Cooper igen veszedelmes fickó. Ugy látszik Al Capone babérjaira pályázik — legalább is filmen...

Dolgozik a zsűri a Délibáb filmpályázatának döntésén

Multheti számunkban megírtuk, hogy ezernél több fénykép érkezett már az első három hét alatt, a Délibáb nagy filmpályázatára. A zsűri most a fényképek kiválasztásán dolgozik és természetesen eltart néhány hétig, amíg a roppant anyaggal elkészülünk. Azonban nem is nagyon sietős a dolog, merő az a helyzet, hogy a nyár vége előtt ugysem juthat hozzá az Ufa a Hunnia műterméhez és így a felvételek alighanem csak szeptember első hetében kezdőd-

nek. A statiszták és kislejátszó kiválasztására természetesen néhány nappal előbb kerül sor.

Multheti számunk megjelenéséig — amelyben a pályázat felfüggesztését bejelentettük — újabb néhány száz jelentkezés történt.

Valamennyi fénykép közlésére — sajnos — nem kerülhet sor. Ezért csak azoknak a fényképét fogjuk közölni, akik meghívót kaptak a Hunnia filmgyárba és akiket a filmek számára kiválasztanak.

SZERELEM KEREKEKEN!

Az autónak és a szeretének. Ugy látszik, igen sok köze van egymáshoz. Ha az életben nem is, filmen mindenesetre. Az életben ugyanis gyakoribb a szerelem, mint az autó; a filmen viszont mind a kettő egyforma gyakran fordul elő.

A londoni stúdiókban pergetik most a muzsikusként Jean Gilbert új filmjét, amelynek *Love on Wheels* — „Szeretlem kerekeken” a címe. Ezúttal azonban nem az autó, hanem az autóbusz kerekeiről van szó. Sokkal több benne a dal és a zene, mint a beszéd.

A nők megbeszélnek az igazán nagy és Zasu Pitts és Thelma Todd csodálatos nézői

Film
Ujjág

EKEN:

emnek.

jeze van

en nem

re. Az

ribb a

ló: a

ettő egy-

elő.

n per-

Jean

elynek

erelem

szűlő

men

n

Film Ujjág

SZÁZÖTVEN MILLIÓVAL KEVESEBB MOZILÁTOGATÓ

Az angol filmszínház tulajdonosok kongresszusa igen szomorú tanulsággal zárult. Kiderült, hogy az elmúlt szezonban százötvenmillió emberrel kevesebb látogatója volt az angol moziknak, mint 1930-ban. Ebben az évben ezerháromszázmillió látogató fordult meg az angol filmszínházakban. Az összedők ezzel szemben az idén hétmillió fonnal többet tettek ki, mint tavaly.

A baj oka kétségtelenül a gazdasági válság. De azt se felejtsük el, hogy pénztelenség idején nagyobb kritikával nézik meg az emberek a filmeket. Magyarul: rossz filmre senkinek sincs pénze. A rossz időkben jobb filmek hoznak csak sikert. Tessék tehát jobb átlagot produkálni!

Az uszás világbajnoka, mint filmszínész: Johnny Weismüller a Tarzan címszerepében. Partnernője: Maureen O'Sullivan (Fotó M—G—M.)

HA MÁR A SZÁMOKNÁL TARTUNK,

olvassuk el a következő statisztikát:

18.715 mozi van Amerikában. Ebből 14.126 játszik. A többi bezárt. Ezek közül pedig csak 12.605 hangos, 4835 mozi még nincs hangosra berendezve, de ezek közül is csak 1521 játszik. A többi egészen néma.

ELKÉSZÜLT SALJAPIN FILMJE

A LONDON MELLETTI ELSTREEBEN PERGETÉK LE A NAGY OROSZ ÉNEKES FILMJÉT. SALJAPIN A MAGA ÉLETÉT

JÁTSZOTTA EL BENNE. A LEGNAGYOBB SIKERRE SZÁMITANAK.

ILYESMI IS TÖRTÉNHE!

A következő eset valóban megtörtént egy párizsi mozi-ban:

Három angol jegyet vált és belép az előcsarnokba. Amikor a francia tulajdonos meghallja, hogy angolul beszélgetnek, kivesz a kasszából tizenöt frankot, odaadja nekik és visszakéri tőlük a jegyeket, ezekkel a szavakkal:

— Az én mozimba nem léphetnek angolok!

Mit tett volna a tulajdonos német látogatókkal?

... az igazán nagy embereket...
... csodálatos néz lől Cliffon Thompsonra

HOGYAN SZÜLETIK EGY HANGOSFILMSZKECCS ?

Egyik nap sürgős teletón üldözte végig a városon Plesz Ferencet, a Párizsból hazatért ismert filmmenedzsert. Azonnal jöjjön a Royal Apollóba — így szólt az üzenet. Plesz Ferenc — aki arról híres, hogy igen nehezen adja ki a pénzt, — azonnal taxiba vágta magát és szaladt a Royal Apollóba. Itt

aztán megtudta, hogy egy új magyar filmszkeccs menedzseléséről van szó. Mlután pedig már előre 2.40 költsége volt a filmre — ennyit fizetett a sofőrnek, — elhatározta, hogy : megy a pénze után, megcsinálja a szkeccset, mert ő nem hajlandó semmire ráfizetni !

Igy született meg az új magyar filmszkeccs, amelynek illusztris szerzője dr. Forró

FILMUJSÁG

Pál. A főszercepet Kabo Gyula, Sarkadi Aladár, Fenyvessy Éva és Fekete Pál játsszák. Rendezője Lakner Artur.

„GOTH IST DEUTSCHER“

A Délifáb megírta, hogy *Rolf von Goth*, Eggert Márta filmipartnere magyar származású. A berlini Filmwoche most cáfolja a hírt és határozottan kijelenti : „*Goth ist Deutscher — Goth német!*“ Mi csak ezt kérdezheljük : mióta ?

NAGY KATÓ KÉT ÚJ FILMJE :

Az egyik : *Die Fahrt ins Blaue*. A másik : *Die Frau und der Smaragd* (Az asszony és a smaragd) — bűnügyi film. A férfifőszerceplő *Wolf Albach-Retty*. Nagy Kató franciául is eljátssza a filmet

VEREBES ERNŐ CIME

íránt sokan érdeklődtek az elmúlt napokban. Ime : *Berlin W. Kurfürstendam 155a.*

BRIGITTE HELM VÁLÍK

az urától. Sokáig cáfolta a hírt. Most már elismeri.

Tessék eliesni Loretta Youngtól a nyári strandpizsamadivatot . . .

„A
ció
W
fil
Lil
jats
EGG
E
KÉ
JÁT
HA
VÁ
95.0
nézt
futb
Wen
zókr
készt
JAC
siker
Finn
EDD
FŐ
— e
lapok
gang
lőjér
van :
Anny
vergő
mint
zetbe

Virgi
haner

FILM ÚJSÁG

„A SZŐKE ÁLOM“

Az Erich Pammer-produkció készíti el Lillian Harvey és Willy Fritsch új együttes filmjét. Címe: „A szőke álmom“. Lillian ragyogó szőke fejét játszik benne...

EGGERT MÁRTA IS SZŐKE!

EGGERT MÁRTA SZŐKÉRE FESTETTE A HAJÁT. NEM A FILMGYÁR, HANEM MÁS VALAKI KIVÁNSÁGÁRA...

95.000 EMBER

nézte végig a legjobb angol futbalcsapatok küzdelmét a Wembley Stadionban. A nézőkről külön hangoshíradó készült.

JACKIE COOGAN

sikert aratott *Huckleberry Finn* főszerepében.

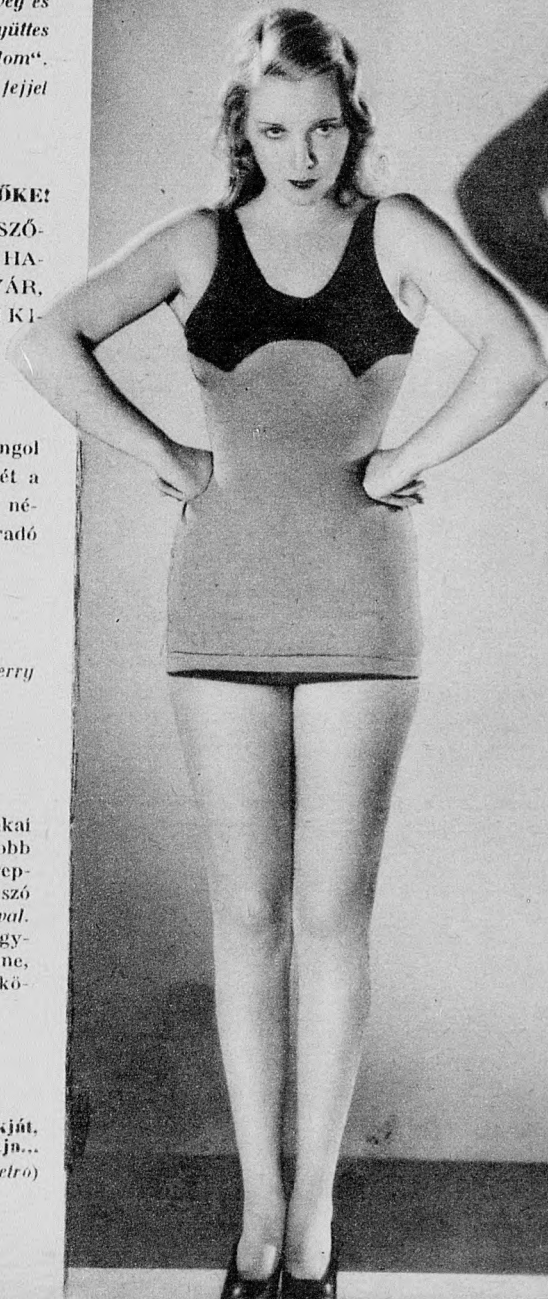
EDDIE ROBINSON FŐLSÉGES

— ezt írják az amerikai lapok a szezon legnagyobb gangsterfilmjének főszereplőjéről. A film, amelyről szó van: a *Five Star Fival*. Annyi revolver és gépfegyvergolyót sütnek el benne, mint egy kisebbfajta utközetben...

Virginia Bruce nem az alakját, hanem fürdőstrikóját mutatja...

(Fotó Melró)

Élettelen hírességek

Hollywood, 1932 május

Igen, nagyon sok élettelen híresség van Hollywoodban: de *nem* letűnt, életet vesztett sztárokról s *nem* is a hollywoodi film-múzeum élettelen és világhírű tárgyairól: Chaplin cipőjéről, sétabotjáról, keménykalapjáról és hasonlóról van szó. Nem. Hollywoodban, annyi híresség városában kísit az élet maga is múzeum és azok a hírességek, amelyeket itt bemutatunk: még élnek, bár — élettelenek.

Természetes hihetetlen arányú vadászat folyik itt érdekes tárgyakra, szép butorokra, ritkaságokra. Mindenki, aki fönn van, olyan lakást akar berendezni, amilyen senki másnak nincs. Lakását olyan tárgyakkal akarja díszíteni, amelyeket csak nála lehet látni. Ne felejtjük el, hogy Hollywoodban minden reklám. Még a hálószoba berendezése is.

És mégsem ilyen hírességekről van szó, pedig tele van velük Hollywood.

Nem. Néhány érdekes élettelen sztárról számolunk be, olyanokról, amelyeket nem reklámcélből szereztek be és amelyek mégis híresek.

Ilyen mindjárt Garbo öltözőasztala. Alapjában véve elég egyszerű butordarab. Széles, fiókos asztala van s felül hármas tükre. Kétoldalt természetes hajlítható, mert enélkül nem lehet festeni, fésülködni. A tükör felső részén elrejtett fényforrások.

Greta Garbo híres öltözőasztala

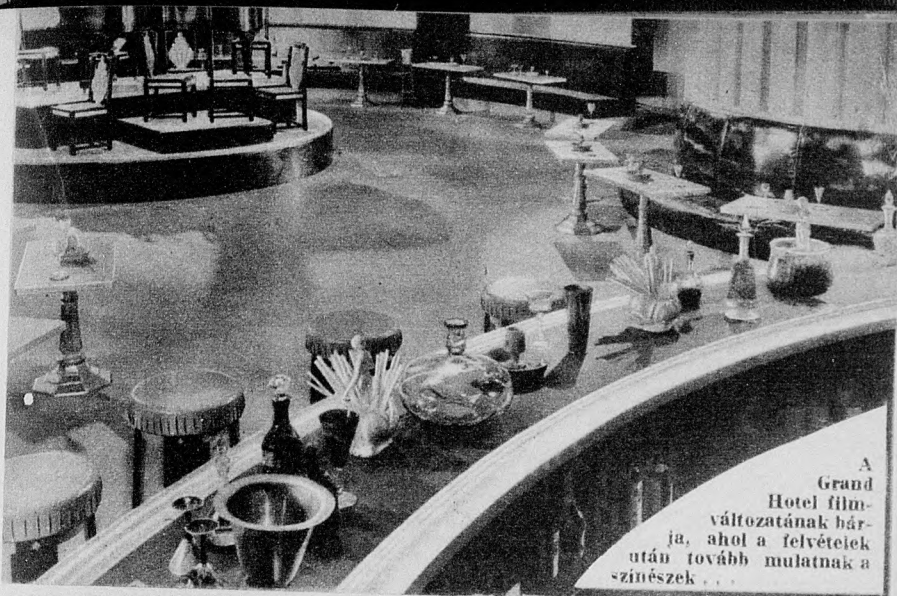
Az asztalon pedig néhány egyszerű és nélkülözhetetlen darab: fésűk, kefék, festékek, krémek, puderpamacs, két kis lámpa, egy fényező kis tükör, óra, virágváza, amelyben soha sincs virág, mert az eltakarja a tükört, hamutartó és persze telefon. Azonban minden tárgyért, amit itt a használatból kidobnak, igen busás összeget szoktak fizetni az öltöztetőnőnek Greta rajongói. Meggazdagodhat rajta.

A tükör tetejéről kis baba néz le. *John Gilbert* ajándéka.

LEILA HYAMS HEVERŐJE : Hollywood legnépszerűbb plétkasarka

D

A
Grand
Hotel film-
váltózatának bár-
ja, ahol a felvételek
után tovább mulatnak a
színészek...

Hasonlóan népszerű a fiatal Fairbanksék kapujának kopogatója. Két bronzfej: egy fiú és egy leány. Amikor a helyén van: a két száj éppen összeér. És amikor felemelik, hogy kopogtassanak vele: a két száj annyiszor vált csókot, ahányszor visszaengedik helyére.

Igazán kedves darab. Kinn díszlik a villa kapuján és nagyon gyakran állnak előtte idegenek. Nézik. Talán a villa gyönyörű

úrnőjére, Joan Crawfordra gondolnak ilyenkor...

Azt mondják, hogy ilyen a fiatal Fairbanks és Joan házassága. Csak akkor szabad szeretniök egymást, amikor filmkirályaik visszaengedik életükbe — a kopogatót.

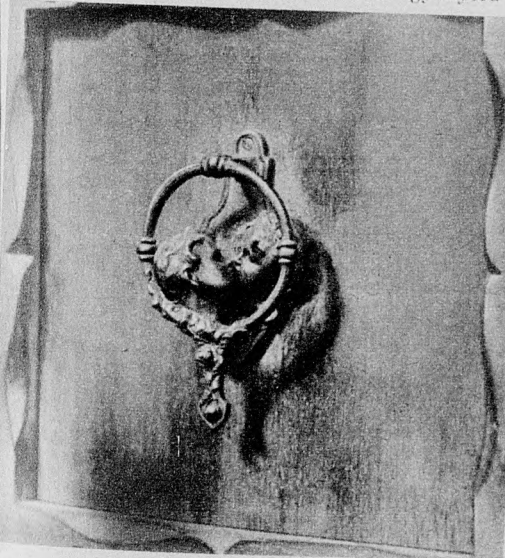
Majdnem ilyen népszerű — ne tessék rosszra gondolni — Leila Hyams egyik heverője. Hatalmas, rendkívül puha és ruganyos diván, amely megérdemelten népszerű Leila vendégei előtt. Még pedig azért, mert legalább tízen férnek el rajta.

Még most se tessék rosszra gondolni. Ez a diván — hollywoodi hírességek szerint a legjobb pletykasarok. Mikor Leila teákat rendez barátnőinek, tízen is elhelyezkednek rajta, kicsit összebújnak és suttognak. Itt beszélnek meg a filmváros erkölceit.

Meg kell említeni egy egészen másfajta hírességet is: a Grand Hotel filmváltózata számára felépített hotelhált. Olyan tökéletes ez a díszlet és a hozzátartozó bár, hogy a színészek, felvételek után, idejárnak szórakozni. Mikor kioltják a reflektorokat, odaülnek a bárpultok mellé, a magas székekre, a kulisszák mögül előkerülnek az italok és mulatnak.

Nehéz volna Hollywood valamennyi élettelen sztárját bemutatni. Hetekig dolgozhatna a fényképész, mégsem érne a végére. Talán ez a néhány érdekes példa is izelítőt adott belőlük.

Az olvasó, mikor az *Élettelen sztárok* címet olvasta, bizonyára divatból kiment, öreg színésznőkre, szóval a filmváros múzeális mumiáira gondolt. Szó sincs róla. Hollywoodban még nincsenek ilyen mumiák, hiszen az egész város fiatal.

A Joan Crawford-villa esőkolobró
kopogatója
(Fotó Metro—Goldwyn)

FILMREJTÉLYEK

A következőkben közöljük a Délibáb 20. számában közölt filmrejtély megfejtését. Az álarcos filmsztár: *Emil Jannings*. Az

1. díj:

a Rádus filmszínházba szóló két mozijegy nyertese: *Spiegel Piroška, IV, Károly király út 10. IV. 7.*

2. díj:

a Corvin filmszínházba szóló két mozijegy nyertese: *Mérei József, VII, Cserhát ucca 18.*

3. díj:

Greta Garbo aláírt fényképének nyertese: *Lachmann Jenő, Nitra Durcianska, 13.*

4. díj:

Beregi Oszkár aláírt fényképének nyertese: *Szilasi Sándorné, VI, Jókai ucca 6.*

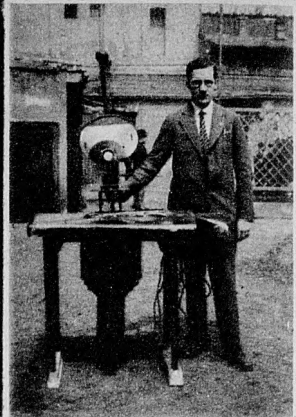
5. díj:

könyvjutalom nyertese: *Farkas Anny, Baden bei Wien, Schlossgasse 10.*

KI AZ ÁLARCOS SZÍNÉSZNŐ?

A helyes megfejtés jutalma: a fent felsorolt öt érdekes díj

Két érdekes filmtalálmánnyal lépett a szakkörök elé Ifj. Madarász István. Az egyik: egy vetítőgép, amely ötven-ezerszeresen vetít — még pedig vetítés közben készülő rajzokat. A másik: egy kis villanynézőtér, amely a pénztárnál mutatja az üres helyeket

E héten álarcos profilt közlünk. Megfejtését 24. számunkban közöljük.

FONTOS FIGYELMEZTÉSEK A FILMREJTÉLYEK MEGFEJTŐI SZÁMÁRA:

1. Főlöszlegesen levélben küldeni a megfejtéseket. A levelezőlap portója olcsóbb!
2. A rejtvényeket nem kell a megfejtésekhez csatolni. Kár volna emiatt megcsontítani a Délibábot!
3. A megfejtéseket a Délibáb könyvesboltjában is (*Dohány ucca 12. Tolnai palota*) le lehet adni.
4. A rejtvények megfejtését mindig a megjelenés után két héttel közöljük. A megfejtés határideje a megjelenést követő második hétfő.
5. A jutalmakat mindig a megfejtés kihirdetése után következő héten küldjük el.
6. A mozijegyek csak az utalványban megjelölt napokon érvényesek. Tehát nem lehet azokat eltenni és később felhasználni!

FEKETE PÓSTA

(BLACK MAIL)

REGÉNY

IRTA HAVAS ZSIGMOND

Charlie Hudnut milliomosjú az uccán megismerkedik egy vöröshajú leánnyal, Eleanorral. Hevesen ostromolja a leányt, de egyszerre titokzatos üzenetet kap egy ismeretlen szép asszonytól. Az üzenet két szó: Fekete pósta. A figgelméletés ellenére is csapdába esik és a titokzatos banda végez vele. Egy előkelő kaliforniai fürdőhelyen Miller filmkirály felesége, Barbara elképeszti a társaságot arról a kijelentéssel, hogy tudja a teljes nevet. Barbara egy Eddie Cupid nevű újságíró nyomozással biz meg. Cupid egy kisfiú segítségével nyomra is bukkan egy csendes villanegyedben.

Eddie Cupid térdreereszkedett és fogcsikorgatva mondta:

— Azt hiszed, hogy tönkreteszem a ruhámat? ...

— Hát mit akar csinálni, bámulni a kocsii mellett? ... Szép kis detektív lenne magából! ... Senki sem hiszi el, hogy tényleg elromlott a kocsii! ... De pszt, itt jön az öreg futóbajnok! ... Csak meg ne lásson! ...

Öszhajú, tagbaszakadt férfi jött az ucca végéről. A ház előtt megállt, átható pillantásokkal nézett Eddie-re, aztán bement a kertbe és eltűnt a házban.

— Tehát ez az úr kergetett meg téged?

— kérdezte az újságíró halk hangon a fiútól.

— Ez! — válaszolt a fiú dühösen.

Ha tudtam volna, hogy valamikor futóbajnok volt, akkor nem másztam volna a kertbe ... De ajánlatos lesz, ha most kijavítjuk ezt a tragacsot és minél előbb továbbállunk, mert még az egész család kijön ide ... Nem gondolja, hogy már gyanusak vagyunk? ... Adja ide az egyik kulcsot! ... Jó! ... és most kijövök és átveszem magától a másik színes papírt is ...

A fiú villámgyosan előmászott és Eddievel együtt bedobálta a ládába a szerszámokat. A fiú helyet foglalt az ülésen, de abban a pillanatban, amint Cupid indítani akart, újra megszólalt. Hangjában izgalom remegett:

— Ez ő, a vöröshajú, akit maga keres! ...

Eddie a ház felé nézett, amelynek kapujában fiatal leány állott. Karsú volt és

— Ott laknak abban a pirostetejű házban. Tavaly Smith építette, tudja az a Smith, akinek az Aven volt fűszerüzlete, de amikor meghalt, a felesége bérbeadta egy ügynöknek, aki aztán továbbadja ...

Az autó lassú tempóban elhaladt a ház előtt, majd hirtelen megállt.

— Most pedig kiszállunk és megnézzük, hogy mi baja van ennek a kocsinak — mondta Cupid nyugodtan. — Bujj alája! A fiú vigyorgott.

— Magát sem ejtették ki a bölesőből, amikor még pólyás volt ... Szóval úgy elromlott ez a kocsii, hogy minden vesződés ellenére sem tudjuk addig kijavítani, amíg valaki ki nem jön ebből a házból? ... Gus is tudja használni az eszt.

Nem várta be a férfi válaszát, hanem újra rágógumot dugott a szájába és lassan a kocsii alá mászott. Eddie közben kinyitotta a szerszámok ládát és kényelmesen az aszfaltra rakta mindazt, amit belőle ki kaparhatott. Közben le nem vette szemét a házról.

A fiú röhögve forgolódott a kocsii alatt, majd megszólalt:

— Idesssön, mondtam, hogy itt a baj! ...

Másszon csak maga is ide! ...

Édes és Décsynél lehet kapni a legjobb és legolcsóbb **írógépeket** (Már negyven pengőtől)
VII, Akáéfa uca 13 szám

hőfchér arcából élénken kivilágítottak nagy szemel. Kis szája piros volt, haja is... Háziroha volt rajta és látszott, hogy vár valakit.

A riportert látott szájával bámulta. Nagyon meglepett neki és a legszívesebben hozzá ment volna. Ehelyett azonban — mielőtt meggondolta volna magát — megemelte a kalapját, aztán izgatottan megragadta a kormánykereket és villámgyorsan eltávozott. A fiú halkán röhögött mellette.

— Vigyázzon, ne vezesse a kocsit a telefonoszlopnak!... Nem akarok ilyen fiatalon meghalni... Hogy lehet valaki ilyen szerelmes?...

És Eddie Cupid úr, a Hollywood Times fiatal riportere maga sem tudta, hogy miképpen lehet valaki ennyire szerelmes egy vöröshajú leányba, akit pedig csak most látott először életében.

7.

King

Csinos kis vacsorázóhely a Hollywood Boulevardon.

Joan King valamikor híres filmesillag volt, de egy szép napon, amikor már egyetlen kozmetikus és fodrászművész sem tudta fiatalágát pótolni, visszavonult és okosan megtakarított pénzén kis vendéglőt nyitott, amely hamarosan kedvenc találkozóhelye lett a kis és nagy csillagoknak. A helyiséget egyszerűen *Kingnek* nevezték és King mindenki igényét kielégítette. Ahhoz persze, hogy valaki betegye a lábát a vendéglőbe, rendkívül fontos volt, hogy sok pénze legyen, mert itt egy pohár citromos víz többbe került, mint másutt egy üveg francia pezsgő.

Eddie sem felejtette otthon a pénztárcáját, amikor kifogástalan szmokingban, simára fésült hajjal és mosolygó arccal megperdítette a King forgóajtáját. Bent egy pillanatig tévovázott, mert nem tudta, hol lesz tanácsos leülnie, hogy kirándulása teljes eredménnyel járjon. Eddie Cupid úr ugyanis nem azért jött ide, hogy kidobja a pénzét, hanem hogy információkat szerezzen egy úrról. Őszintén bevallotta magának, hogy ezt nem szívesen teszi. Valahogy úgy érezte, hogy a dolog nem egyezik és hogy valahol valamilyen hiba van. Nem tudta megérteni, hogy Barbara Miller melegen érdeklődjék egy filmművész után. Olyan nő, aki mindig magasról nézte a világot és akin nem látszik, hogy érzelegt is szokott.

— Üsse kő — mormogta aznap százszor

is, — megteszem, pedig okosabb dologra is felhasználhatnám az időmet... Ahelyett, hogy a vöröshajú leány után kutatnék, Donaldó Perez filmszínész életrajzi adatait kell összeszednem.

— Halló, Cupidó — hallotta gúnynevét és a riportert gyorsan megfordult.

Claudia Perry, a kis statisztanő integetett feléje egy halványkék ernyős lámpa alól. Egyedül ült az asztalnál és nagyon unhatta magát. Eddie Cupid leült az asztalhoz és elkészült egy kis fejmosásra. Nem kellett sokáig várnia, mert a temperamentumos leány máris megkezdte a támadást:

— Szép kis pofa maga! Három héttel ezelőtt megígérte, hogy ír rólam egy izgató cikket vagy legalább leadja képemet a vasárnapi mellékletben és ehelyett még a premierről írt kritikából is kihagyta a nevemet...

— A kritikát nem én írtam — védekezett Eddie.

— Tudtam, hogy ezt fogja mondani... Meglesz a cikk?...

— Meglesz, csak várjon türelemmel — felelt Eddie buzdón. — De hol van Claire?

— Esti felvétel van bent a gyárban, ő is ott van... Hát maga mit csinál itt?...

— Ráértem, gondoltam eljövök és egy kis pletykát hallgatok... Tudja, az utóbbi időben nagyon érdekel minden pletyka...

— Ezzel azt akarja mondani, hogy én pletykázni szoktam?...

— Dehogyan mondtam, de viszont azt is tudom, hogy maga mindenről tud és értesülései kitűnőek...

— Most meg hízeleg!... Ki vele, kiről akar valamit megtudni?

— Donaldó Perezről — válaszolta Eddie Cupid minden kerteles nélkül.

— Ha azt akarja, hogy róla beszéljek — szólt a leány gúnyos mosollyal, — akkor előbb menjen haza és hozza el az ágyneműjét, mert hat nap és hat éjjel fogok beszélni egyfolytában... Tehát maga is gyűlöli?...

— Én?... Eszem ágában sincs! — védekezett Eddie.

— Akkor majdnem maga az egyetlen... Utálatos fráter!... Amikor négy évvel ezelőtt idejött, piszkos és rongyos volt. Ugy nézett ki, mintha valamelyik börtönből szökött volna ide. Aztán ő lett a nagyok között a legnagyobb, azért, mert ha meglát egy nőt, forogni kezdenek a szemei... Azt mesélik, hogy kezdetben itt mosogatótt Kingnél és mivel Joan King még ma is fiatalnak képzei magát, egyszerűen beprotezsálta mosogatólegényét az égyik filmgyárba... King az első, de nem az utolsó öreg nő volt életében...

— Maga nagyon haragszik rá — szól közbe Eddie nevetve.

— Gyűlölöm és ezt megmondtam neki a szemébe is. Habzsoló, éhes bestia, aki minden nőre kiveti a hálóját és nemcsak esőkjukat, hanem pénzüket is elfogadja... Nem hallotta, hogy egy operaénekesnőről valósággal leszdedte az ékszereket?... A nő másnap kijózanodott és visszakövetelte az ékszereket. Perez tagadott, mire a nő rendőrséggel fenyegetőzött... az ékszerek egy része erre visszakerült hozzá.

— Hiszen sokat keres...

— Tizenkétezeret egy héten, de neki semmi pénz sem elég! Látná csak őt a játéklukokban!... Két héttel ezelőtt százhuszereft vesztett ruletten... Szemrebbenés nélkül fizetett... Egy hónappal ezelőtt pedig kétszáztezeret fizetett egy tizenöt éves leányért, hogy betömje a szülők száját... Négyyszer volt már a rendőrségen, de az utolsó pillanatban mindig visszavonták a feljelentést. Képzelve, mibe került ez neki!...

— Erről én is hallottam...

— Nézze, elismerem, hogy az újságírók sokat tudnak, de ha mindent tudnának róla, akkor szédülni kezdenének!... Egyet biztosra veszek, azt, hogy Donaldó Perez előbb vagy utóbb — de inkább előbb, mint utóbb — bevégi földi pályafutását... Egy kifosztott és megcsalt leány fogja leszúrni, vagy pedig egy megcsalt férj lövi le... Még a legjobban járna, ha a rendőrségre kerülne.

— Maga egy kicsit túloz — jegyezte meg Eddie mosolyogva. — Elfelejté, hogy Donaldó Perez ma a legnépszerűbb filmamőrözó, akiért az egész világ rajong. Naponként több mint háromezer levelet kap a világ minden tájáról, szerelmes rajongóitól...

— Mindezt nagyon jól tudom, de azt hiszi, hogy azért, mert valaki népszerű filmszínész, mindent megtehet?...

— Ezt nem mondtam...

Claudia válaszolni akart, de ebben a pillanatban többen jöttek be a forgóajtón, közöttük Claire Moore is, aki egyenesen feléjük tartott.

— Végre befejeztük — mondta hangosan. — Pfüj, örülök, hogy túl vagyok rajta! Gibbons vén majom, aki csak velünk tud gorombáskodni... Láttad volna, mit csinált megint az az utálatos!...

— Perez?

— Ó. Meglökte partnernőjét, mert el-takarta. Ebből persze botrány lett. Gibbons nem tudott rendet csinálni, mert egy szó szemrehányást sem mert tenni Pereznek. Mindig attól fél, hogy az a vad alak ott-hagyja a gyárat... Adjatok valamit in-

nom!... Mi újság, Cupido?... Maga még ide is jár?...

— Ugy látszik, mindenki haragszik arra a szegény filmszínészre — volt az újságíró válasza...

— Maga is haragudna rá, ha csak egy órán keresztül kellene vele ugyanazt a levegőt szívnia... Mikor ír rólam valamit?... Tudja, már nagyon unom ezt a statisztákodást. Két éve tart és senki sem akar felfedezni, pedig becsületesemre, mindent megpróbáltam...

A lány arcáról lekopott a mosoly és fázósan roskadt magába. Eddie Cupid megsajnálta. Szegény lány, szegény lányok!... Illuziókkal jöttek a mesés filmvárosba, azt hitték, hogy rájuk is hull majd egy kis csillogás. Hiittek a szép meséknek és egy napon be kell látniuk, hogy mélységesen csalódtak... Mindenki megcsalja őket... Valamikor mind jó volt, szelíd, ábrándos és ma fáradtak... Ha tizennyolc éves arcukról lemosnák a festéket, keserű, szomorú arcok tűnnének elő sorra... Isten tudja honnan veszik ezek a lányok a szép ruhát, divatos kalapot és formás cipőt!... Talán

HENHARDT ILONA,
aki balatoni dalokat énekel a rádió
„Balatoni Est“-jén május 31-én
(Fotó Vajda M. Pál)

egész nap csak tejet isznak, hogy ruhát vehessenek maguknak, mert a kopott leányokat még a filmgyárak közelébe sem eresztik...

— Majd jobb lesz egyszer — vigasztalta a férfi.

A lány összerendezte, tévovázó tekintete átsiklott a körülöttük ülők tömegén, aztán gyorsan előszedte kis tükrét és púdert kent az arcára.

Felnevetett és a férfihez hajolva, így szólt:

— Maga jó fiú, tudom!... És most adjon egy cigarettát.

Másról beszélgettek. A lányok kis történeteket meséltek a körülöttük ülő nőkről és férfiakról. A parketten táncoltak, az asztaloknál ittak és a jazz muzsikája betöltötte az egész helyiséget.

Ebben a pillanatban Joan King lépdelt végig a termen. Haja még ma is szöke volt, de arcáról már nem tudta elfütnetni a ráncokat. Hatvanöt éves lehetett és vagyont érő ékszerkirakatokat cipelt magán. Minden asztalnál megállt, mert mindenkit ismert. Ha beszélgetett valakivel, hideg, kék szemével állandóan az egész termet figyelte. Mindent látott, mert mindent látni akart. Ha valamelyik vendég kellemetlen emlékeket ébresztett benne, felvonta szemöldökét, de azért közben folyton mosolygott. Eddie Cupid percekig figyelte, ezért vette észre, hogy az öreg nő gyorsan megfordul és a forgóajtóra pillant.

A férfi követte a tekintetét, de mielőtt még bármit láthatott volna, máris megszólalt asztalánál az egyik lány:

— A nagy Donaldo Perez megérkezett!...

Most már Cupid is meglátta a szélesvállú filmszínészt, akinek fogai élénken világítottak ki barna arcából, fekete szemei pedig mosolyogva jártak körül a termen. Egy pillanatra megállt, szinte úgy látszott, mintha tapsot várna, aztán megmozdult és erre a mozdulatra háta mögül előtűnt egy karcsú nő.

— Hát ez meg kicsoda? — kérdezte csodálkozva Claudia Perry.

— Valami új nő lehet! Egy új áldozat! — volt Claire Moore válasza.

Eddie Cupid a nő arcába tekintett és egyszerre úgy érezte, hogy elsápad.

Donaldo Perez kísérfője a kis vöröshajú leány volt.

8.

A rizsesése

Eddie Cupid egy ideig a nagy, nyitott ablaknál állt és kinézett a hatalmas parkba,

aztán lassú léptekkel körülsétált a szalomban. A falakon mindenütt keletázsiai szőnyegek, a süppedő kínai szőnyegeken tarka párnák, a lakkasztalkák pedig rengeteg porcellán és cserép. Az egyik asztalkáról felvett egy gyönyörű japán rizsesészt. Megforgatta, nézegette, közelebb vitte az ablakhoz, aztán letette. Később megint felvette.

— Arita-porcellán! — mormogta. — Legközelebb én is veszek néhány darabot... ha lesz elég pénzem... Szép!...

Éppen vissza akarta tenni az asztalra, amikor váratlanul valaki megszólalt a háta mögött. Ugy elmerült gondolataiba és a hang olyan váratlanul érte, hogy a csészét az asztal lapjára ejtette. Negyven részre tört.

A háziasszony állt mögötte és a férfi roppant zavarba jött.

— Vége! — mondta Barbara Miller és szemüvege mögül a férfit néztek szép szemei.

— Rögtön a föld alá bujok szegényemben! — dadogta Cupid. — Éppen gyönyörködtem benne... és... olyan váratlanul ért... nagyon sajnálom... Arita-porcellán...
— Sose bánja — vigasztalta a nő. — Különbön is repedt volt...

A cserepek a szőnyegen heverték és az ujságíró le akart hajolni, hogy összeszedje.

— Hagyja csak, kedves Cupido!... Egy rizsesése nem a világ!... Halljuk, mit tud mesélni! Tegnap esti telefonértesítése nagyon meglepett, mert — őszintén bevallom — nem hittem volna, hogy ilyen hamar rátalál...

— Szerencsém volt — mondta halkan a férfi és még mindig a csészét nézte.

— Egy szóval tudja, hogy hol lakik és ez nekünk a legfontosabb.

— Egyet azonban nem tudok biztosan — válaszolta a férfi habozva, — azt, hogy a lány azonos-e azzal, akit keresünk...

— Irja le!

— Először is vöröshajú... Aztán körülbelül tizennyolc éves... arca fehér... szeme szürkés-kék... lába picit... keze picit... és ha nevet, féloldalra hajtja a fejét...

— Féloldalra hajtja a fejét... és...

— Orra kiesi... szája nagyon szép... a válla is... és...

— Szóval, beleszeretett?...

Ez a kérdés nagyon váratlanul érte a fiatalembert. Valósággal megmerevedett és nagyon furesán nézhetett a háziasszonyra, mert Barbara Miller hangosan nevetett. Levette szemüvegét és megtörölte. Eddie

lábaival a rizsesége cserepeit lökdöste és érezte, hogy arca valóságban lángol.

Az asszony abbahagyta a nevetést és megismételte kérdését:

— Szóval, beleszeretett?...

A férfi összeszedte magát és halkán mondta:

— Nem hiszem, hogy ő lenne... Nagyon fiatal és olyan, mint... mint...

— Mint egy ártatlan bárány... Tudom. És még tizenhat évesnek sem néz ki! Nézz, kedves barátom, jól tudtam előre, hogy ha meglátja a leányt, beleszeret. Az ilyen fiatal, vöröshajú, aprólábú... hogyan is mondta, nagyon szép szájú leányba minden fiatal-ember beleszeret...

— De hátha nem ő az?... Mi köze lenne neki Charlie Hudnut halálához?... Ki meri azt mondani, hogy ez a fiatal, karesú leány agyonlőtte a fiút és az autóba hurcolta...

— Megnyugtatom, hogy senki sem mondja ezt, még én sem... Erről szó sincs. Én csak azt mondtam magának, hogy ha megtaláljuk a leányt, akkor esetleg megtaláljuk a gyilkost is... De most nem erről van szó, hanem arról, hogy maga beleszeretett... És abból, hogy olyan részletesen leírta, azt következtetem, hogy már meg is ismerkedett vele...

— Ó nem — válaszolta gyorsan Eddie Cupid. — Nem, erről szó sem volt, csakhogy miután tegnap telefonáltam, elmentem Kinghez és ott még egyszer láttam... Ott aztán jobban megnéztem...

Az asszony összevonta szemöldökét.

— Kingnél volt?... Ez meglep!... Kivel volt?...

— Éppen ez az, ami nem tetszik nekem... Donaldo Perezzel...

Barbara Miller gyorsan levette szemüvegét és megtörölte az üveget. Ez mindig az izgalom jele volt nála. Látszott rajta, hogy az újságíró közlése meglepte.

— Ugy... Donaldo Perezzel — mondta halk hangon az asszony, amikor visszatette helyére a szemüvegét. — Ez érdekes! És mit csináltak ott?...

— Nem tudom, mert én aztán eljöttem...

— Eljött?... Ja, persze, kellemetlenül érintette, hogy a filmszínéssel látta a kis bárányt... Erre elbogarogott... Kérem, ne kotorja folyton azokat a cserepeket... Gondoljon inkább magára... Gondolja el, hogy szíve úgy összetört, mint ez a rizsesége... Összetörte Donaldo Perez... Szegény fiú... Remélem, jó véleménnyel van a nagy színésztől...

— Ha mindazt a rosszat elmondhatnám róla, amit beszélnek, akkor...

Az asszony élénken tiltakozott:

— Most már nem vagyok kíváncsi sem mire... Ne mondja, hogy rossz ember!... Irigylük, mert sikerei vannak a filmnél...

— És a nőknél...

— És a nőknél is! — ismételte nyugodtan az asszony. — Ezért gyűlölik... Pedig kedves ember...

— Kedves ember?...

— Igen, ma délelőtt bent voltam a filmgyárban és véletlenül találkoztam vele. Tíz percig beszélgettünk és mondhatom, hogy nagyon kellemes modorú férfi... Nem olyan, mint az amerikai férfiak... Látszik rajta, hogy odaátrol jött...

— Ön... ön beszélt vele?... Donaldo Perezzel?

— Miért csodálkozik ezen?... Csak elmehetek egyszer férjem filmgyarába és beszélgethetek egyik alkalmazottjával!

— Igen... igen... bocsánatot kérek, de...

— Mit de?...

— Annyi rosszat beszélnek róla... Ahány nő eddig a karmai közé került... Kifosztotta őket...

— Ez is azt bizonyítja, hogy különb férfi, mint a többiek... Tehát tegnap este Kingnél Eleanorral volt?...

— Eleanorral?

— Hát azzal a vöröshajú leánnyal... Azt hiszem, így hívják, de ez nem is fontos. Mit gondol, ki tudná ütni a nyeregből Donaldo Perezet?...

Ez a kérdés megint váratlanul érte az újságírót. Lábaival még izgatottabban kaparászta a porcelláncserepeket.

— Kiütni a nyeregből? — ismételte a kérdést. — Miért üssem ki a nyeregből?

Az asszony nevetve mondta:

(Folytatjuk)

ÓVAKODJUNK HASZNÁLT LAPOK OLVASÁSÁTÓL!

Felhívjuk olvasónk figyelmét arra, hogy úgy a fővárosban, mint a vidéken egyesek régi, már kiolvasott lapokat — így Tolnai Világlapját, Délbábot, Párisi Divatot és más lapokat — árusítanak. Mindenki saját érdekében cselekszik, ha ilyen régi, mások által is már olvasott lapok vételetől és olvasásától tartózkodik, mert nem tudhatja, hogy ezeket a lapokat nem olvasták-e olyanok, akik valamilyen fertőzőbetegségben szenvedtek. Az ilyen használt, régi lapok tudvalevően ragályos betegségek bacillusainak milliárdjaival lehetnek tele s így azoknak olvasása mindenki egészségére veszélyes.

Megútam Tuniszt. Öreg arab barátom, Dzsebel, hiába ajánlotta, hogy vegyem el feleségül az unokahugát és az ürühüs sem izlett már nekem, holott olajban sütötték és pincér a legjobb falatokat nekem hozta. Úntam az arabokat, az ürüket, az izzadt francia gyarmati tiszteket és az Európából importált másodrangú nőket, akik húszéves párizsi slágereket daloltak a pálmafák árnyékában. Kívülről ismertem már az ezredesné összes gramofónlemezeit és amikor az Ördög Róbert nagyáriáját hatszázadszor énekelte el nekem egy Pagol nevű úr, fogtam a kalapomat, hazamentem bőröndjeimért, felszálltam az első hajóra és másnap este kikötöttem Marseilleben. A mólón, amelyet Garnier-Pagés-ről neveztek el, sofőrök és hordárok rohantak meg. Elegáns sofőr nagy turakocsit ajánlott, a taxisok kijelentették, hogy nem ragaszkodnak a taxiórához és annyit vizznek be, amennyit ért akarom. Egy úr kis elegáns limuzinjába invitált, kijelentette, hogy tönkrement és csak úgy tudja fűszerüzletét nappal fenntartani, ha éjjel fuvaroz a kikötőből. De én elküldtem őket, biztos léptekkel egy magányos autóhoz igyekeztem, amely sértődötten húzódott meg egy ivlámpa alatt. Ez a kocsit tetszett nekem. Legalább öt évvel idősebb volt nálam, pedig nekem előző nap volt a huszonhetedik születésnapom. Olyan magas volt, hogy egy zsírfot is eltakart volna, a belsejébe csak három lépcsőfokon lehetett feljutni, a kurblijával kényelmesen meg lehetett volna forgatni egy nagy dinamót. Sohasem felejttem el hosszú, rézből készült tőfőgóját, amely a volánra volt erősítve. Formája egyáltalán nem volt ennek a kocsinak. Utóljára a világháború kitérésékor lakkozhatták, egyetlen épségben lévő része a számtáblája volt. És a sofőr! Vörös-zakállas úr, szakettben! Ki lehet az az elkeseredett úr, aki szakettben vezeti ezt az ápatag kocsit? A nyitott sofőrülésen ült és pisázott. Zakettjához két matrózszakpát

viselt. A többi sofőr nagyon csodálkozott, amikor mégis ezt a kocsit választottam.

— Utazni akar? — kérdezte a szakettes sofőr.

— Igen. Egy csendes kis penziót keresek. Nem tud egyet?

— Dehogy nem. A Rue Barbarouxon. Tessék beülni, tíz perc alatt ott vagyunk.

Beültem a kocsiába. A sofőr egyáltalán nem törődött poggyászzal, magamnak kellett beraknom. Alig fértünk el én és a poggyász. Az egyik taxisofőr utánam kiállt, amikor végre hosszas kurblizás után nagy zökkenéssel és robbanással nekilendültünk.

— Monsieur Gargamelle majd hazudik magának valamit, monsieur...

— Fogd be a szádát — kiáltotta vissza Gargamelle úr, amikor elhagytuk a mólót. Boldog voltam, hogy egy ilyen alkalmatlanságon vonulhatok be Marseillebe. Láttam a gázlámpák fényénél, hogy sokan megfordulnak utánam az uccán. Öt pernyi haladás után leálltunk.

— Mi történt? — kérdeztem.

— Víz kell a hűtőbe — mondta szakettes sofőröm. — Átmelegedett.

— Mért nem hozott több vizet magával? — kérdeztem.

— Semmi köze hozzá — mondta a sofőr ugyancsak franciául. Ezzel fogott egy vödört és bement a legközelebbi bistróba. Az ajtóból még rám kiállt:

— Maga is bejöhet, monsieur!

Bementem én is. Leültünk egy hosszú asztalhoz és vörös bort rendeltünk. Sofőrömet már ismerhették ebben a kocsiában, mert többen rákiálltattak.

— Hazudj már valamit komám...

Gargamelle úr vállat vont, lehajtott egy pohár bort és bizalmasan hozzámfordult.

— Ugy látom, monsieur, hogy nincs megelégedve a kocsimmal.

— Dehogy nem! — biztosítottam őt.

Sokkal jobb, mint egy tuniszi tevé. Csak több vizet fogyaszt.

Az öreg elvörösödött. Igazán sajnálom, hogy megbántottam őt. Nem akartam. Meltalankodva mondta:

— Nem tudom, monsieur, hogy milyenek a tevék Tuniszban, de ha azt akarja, hogy ne fordítsam önmre ezt az asztalt, akkor tartózkodjék ilyen hasonlatoktól. Tudja, hogy kit vitt ez a kocsis?

— Nem tudom — mondtam ijedten...

— Hát csak nézze meg jól. Nem tudom, hogy maga hová való, de hogy nem francia, az látszik kifejezéstelen szemein... Otthon aztán elmesélheti, hogy milyen kocsiban ült maga! Meg sem érdemli, hogy azon a helyen üljön! Tudja, hogy ki ült azokon a párnákon?

— Nem tudom — biztosítottam őt még egyszer.

Büszkén kihúzta magát, a fejét felvetette, a szakállát végigsimította és így szólt:

— Napoleon ült ebben a kocsiban.

Először nevetni akartam, de az öreg olyan meggyőződéssel, olyan ellentmondást nem tűrő hangon állította ezt, hogy nem mertem ellenkezni.

— Melyik Napoleon? — kérdeztem.

— Az igazi Napoleon, — mondta Gargamelle úr. — A többi Napoleon nem számít. Harmadik Napoleont én is láttam, de az igazán nem nevezhető Napoleonnak. Ebben a kocsiban a császár ült! És az én dédapám volt a császár sofőrje! Mit szól ehhez? Ezekután is lemeri nézni ezt a kocsit? Nem adnám egy Rolls Royceért! Mutasson nekem még egy autóbilt, amely a kis káplárt vitte!

— Nem tudok róla, hogy a császár más kocsiban is ült volna — mondtam.

A zsakettes sofőr benne volt a mesélésben, nem lehetett őt megállítani.

Dédapám mesélte nagyapámnak, hogy a császár ezen az autóbilon ment ki mindig Fontainebleauban. Balján ült a császárné... köztük a reichstadti herceg... oh istenem, bár akkor élhettem volna, hogy láthattam volna őket! Napoleon nagyon türelmetlen utas volt. Ha kifogyott a benzin és útközben kellett fölvenni valahol, akkor idegesen leugrott a kocsiról és káromkodott. A kis herceg nagyon szeretett löfögni, de a mamája, ez a gögös osztrák nő nem engedte, mert félt, hogy összepiszkítja kezét. Persze, monsieur akkor ez a kocsis nem így festett, mint most, akkor ez volt a legszebb kocsis a világon! A császár Kínába küldte lakkozottatni a sárhányóit! A lámpákban akkor csak petróleum égett, mert ha ösmeri a fizikát uram, akkor tudnia kell, hogy a villanyt akkor még nem találták ki... Ha ez a kocsis mesélni tudna, uram! Válevszka grófnő és Napoleon ezen

az autón jártak kettesben a Boisba! Dédapámnak akkor fejvesztés terhe mellett nem volt szabad hátrafordulnia! Ezt a kocsit hasonlítottá ön egy piszkos tuniszi tevéhez, uram!

— Bocsánatot kérek uram — mondtam, — igazán nem tudhattam, hogy ez egy ilyen híres kocsis! Hiszen nincs ráirva, hogy már vitte a császárt...

— Ezt minden gyermek tudja Marseilleben, — mondta sofőröm indignálódva. — Azt is tudja mindenki, hogy a császár autóbiltját minden áron magával akarta vinni Szent Ilona szigetére, de az angolok nem engedték. Ezek történelmi tények. Dédapám a jó sofírozásért meg is kapta a becsületrendet és kis hija, hogy Napoleon nem csinált tábornokot belőle! Sajnos, a háborúba dédapám nem kísérhette el, mert a császár nagyon félt, hogy a kocsinak valami baja esik...

— Mi történt a kocsival a császár távo-zása után? — kérdeztem.

Az öreg legyintett a kezével.

— Ellopták.

— Kicsoda?

— XVIII. Lajos. Ez a vén Bourbon mindent ellopott, amit a császár a Tuileriákban hagyott. Egyszer bele akart ülni Talleyranddal a kocsiba, de az istennek sem tudták felkurblizni... Napoleon autóbiltja csak nem fog egy Bourbont vinni... X. Károlynak sem volt sok szerencséje e kocsival. Miniszterelnökével, Martignac-kal akart végigmenni Napoleon autóbiltján a városon, de a kocsis defektet kapott, úgyhogy a királynak gyalog kellett folytatni útját.

Kimentünk a kocsimából. A szállodaportás nevetett, amikor az öreg átadott neki. Tizenkét frankot fizettem, de bevallom, többet ért az út Napoleon autóján. Amikor a portás bejegyezte adataimat a szálló nagykönyvébe, megkérdezte:

— Éppen Napoleon kocsiját választotta uraságod...

— Igen — feleltem. — Tetszett nekem a zsakettes sofőr.

— Persze elmesélte önnek is, hogy a kocsija valamikor Napoleont vitte?

— Igen. Nagyon jól mulattam. És mi az alapja ennek a gyönyörű megható hazugságnak?

— Csak annyi — felelte a szállodaportás, — hogy Gargamelle úr húsz esztendővel ezelőtt egy régi udvari barátért vásárolt. A kopott, avult rugózású párnákat az autóba szereltette. Lehet, hogy ült rajtuk a császár...

Még néhány napig Marseilleben maradtam. És meghatódottság vett rajtam erőt, ha megláttam Gargamelle úr rozoga kocsiját. Hiszen ugyanazokon a párnákon ültem, melyeken a császár!

Hullócsillagok

A Dolly Sisters

így, ahol máról-holnapra bukkan fel egy-egy új név a dicsőség horizontján és elhomályosítja a többi, akiket a közönség ugyanolyan gyorsan megun, mint ahogyan megszeretett.

Itt van például Josephine Baker, a néger tánccsillag. Tegnap még legnagyobb név Párizs és Európa revüsztrárjai között, ma egy letűnt kis táncosnő, akit legfeljebb csak azért bámulnak meg a Boulevardokon, mert másszínű a bőre, mint az európai nőké.

Néhány évvel ezelőtt ugyanilyen világnév volt Jack Smith, a „suttygó bariton”, a koncerttermek bálványa és a gramofónlemezek koronázatlan királya.

Al Jolson, Clara Bow, Bánky Vilma, Pola Negri, Galli-Curei és Chaplin

Sztár! Mennyi mindent jelent ez a szó a közönség szemében. Sikert, világhírt, dicsőséget, vagyont, ékszereket, palotát, autót és e sok minden jó után — boldogságot. A sztárnak viszont más szavak jutnak e szóról az eszébe. Nélkülözés, intrika, verekedés az előbbrejutásért, megalkodás — amíg eljutott odáig. És amikor sztár lett, rettegés a konkurrenstól, a kiöregedéstől és a megbukástól.

Régi igazság, hogy semmi sem tart örökké és ez alól nem kivétel a sztár dicsősége sem. A színpad nagyjainak ragyogása efemer életű. Különösen külföldön van ez

Ő
aki
hog
sza
E
a h
den
tér
sztá
U
szö
ség
mír
seg
ven
ekk
akk
aka
h
szet
F
Rev
akik
lett
Hol
zöde
kalm
denk
So
hett
hely
képp
toal
de p
dég
Lew
H
meg
a jaz
nek
napj
konc
moka
társ
mály
kalife
land
rium
egész
fel f
mek
Ált
ságra

Ő azok közé a sztárok közé tartozott, akik elképzelhetetlennek tartották, hogy sikerüknek valaha is végeszakadjon. Átjött meghódítani Európát és ez a turné döntötte őt le a hírnév olimpuszáról. Szereplése mindenütt csalódást keltett és mire visszatért hazájába, eggyel több lett a mult sztárjainak listája.

Ugyancsak európai turnéjának köszönheti Amelita Galli-Curci népszerűségének elvesztését. Lemezei Európa minden államában hihetetlen mennyiségben fogytak el budapesti botrányos vendégszerepléséig. Magyar rajongóit ekkor vesztette el, a többiek pedig akkor, amikor újabb hangversenyekkel akarta bebizonyítani a külföld előtt, hogy a pestiek nem értenek a művészethez.

Fantasztikus gázsit kaptak a *Revelersek*, a népszerű jazzénekesek, akik ma egész csekély tiszteletdíj mellett szerepelnek egy bécsi orfeumban. Holnap talán már nem kapnak szerződést, mert nem bírnak újat produkálni, a közönség pedig mindig és mindenkor megköveteli a változatosságot.

Sorsukat a *Dolly* Sisters sem kerülhették el. Közel tíz évig uralták a helyzetet Párizsban, hogy azután végképp letűnjének. Csak fantasztikus toalettjeikkel nyujtottak valami újat, de produkciójuk végeredményben mindig ugyanaz volt, akárcsak Ted Lewisé, a klarinetkirályé.

Ha már a muzsikuskonál tartunk, meg kell említenünk Paul Whiteman, a jazzkirály nevét, aki egyenesen kegynek tekintette, ha meglátogatta néhány napján az öreg Európát, hogy egy-egy koncertet adjon fejedelmi honoráriumokért. Jack Hilton, Dajos Béla és társai azonban az ő nevét is elhomályosították. Ma még sértődötten ül kaliforniai kastélyában és nem hajlandó az általa megszabott honoráriumából engedni. Rövidesen azonban egész bizonyos, hogy jóltáplált alakja fel fog tűnni az európai koncerttermek dobogóin szerény tiszteletdíjakért.

Általában, ha egy-egy külföldi nagyságra azt halljuk, hogy európai tur-

Colleen Moore, Henny Porten, Laura la Plante, Jack Smith, Paul Whiteman

néra indul, bizonyosra vehetjük, hogy dicsősége leáldozóban van. Ezt a tételt erősíti meg az a tény is, hogy Rachel Meller európai körútra indult. Egy-két évvel ezelőtt elképzelhetetlen volt francia revü Rachel Meller nélkül. Ma ugyan még fellép a Palace Theatreben, de a közönség teljes részvétlensége mellett.

A legtovább talán *Grock*, a zenebohóc tartott, aki állandóan zsúfolt házak előtt játszott, aztán a világhírű artista egy nap kijelentette, hogy visszavonul a színpadtól, mert fáradt. A valóság azonban az, hogy nem ő unta meg a színpadot, hanem a közönség Grockot, aki évtizedeken keresztül óramű pontossággal estéről-estére ugyanazt produkálta. A világ leghíresebb bohócai voltak a *Fratellini*-testvérek. Egyforma gesztusaik, ismétlődő viccek őket is visszataszították a feledés homályába. Ez lett a sorsa *Uferininek*, a bűvészek és Sylvester *Schäffernek*, az ezermeister artistának is, ugyancsak hasonló okok miatt.

A groteszk cipők, a kis kalap és a sétapálca is valahogy megunttá lett és ez egyben Charlie Chaplin sztárságának végét jelentette. Legutolsó filmje, a „Nagyvárosi fények” Amerika minden mozijában megbukott és Európa metropolisaiban sem aratott nagy sikert. Chaplin okos ember lévén, nem is forszírozta tovább a dolgot, hanem áttért a filmrendezésre.

A hangosfilm általában spanyoljárványként pusztította el a filmsztárokat. Hogy csak néhány nevet soroljunk fel, itt

Adolphe Menjou, Lilian Gish, Norma Talmadge

Harold Lloyd, Mary Pickford, Douglas Fairbanks, Rod la Rocque és Grock

van Pola Negri, Henny Porten, Clara Bow, Jacky Coogan, Colleen Moore, Mary Pickford, Laura la Plante, Norma Talmadge, Lilian Gish, Harold Lloyd, Adolphe Menjou, a nők bálványja, Ramon Novarro, Tom Mix, a rettenthetlen cowboy színész, Bánky Vilma, Rod la Rocque és Douglas Fairbanks.

Amint tehát ezekből a példákból is látható, milyen hosszú és nehéz az út a világhírig, éppolyan gyors és rövid a „csillaghullás” a dicsőség egén.

Rablógyilkosok, akik színésznőkben akarták specializálni magukat — Igazgatók átjáróháza Berlin — A táncosnő nadraggya és az autóbaleset — Harry Baur művészi presztizsért sérti, ha ötszáznál többen hallgatják — Az énekes vára — Párizsi sztárok a házasságról — Desdemona meggyilkolása kótából — Josef Schildkraut nem játszik a Wallacedarabban — A Fehér ló rekordot javított — Némafilm kikiáltóval — színpadon

A berlini rendőrség pár nappal ezelőtt egy Waldow nevű fiatal kétszeres rablógyilkost fogott el társaival együtt. A házkutatás és a vallatás alkalmával a rendőrség szenzációs érdekességű és színházi vonatkozású gyilkossági terveket leplezett le. Waldow lakásán megtalálták Renate Müller lakásá-

nak részletes tervrajzát s egy papírlapra felírva a színésznő szokásait és napi életbeosztását. Egy másik papírlapon Lilian Harvey lakásának skiccét és életbeosztását találták. A vallatás során kiderült, hogy a rablógyilkos banda valósággal specializálni akarta magát színésznők kirablásában és meggyilkolásában, sőt Renate Müller meggyilkolásának már az időpontját is kítűzték. Mint autogramgyűjtők akartak a lakásba behatolni, a személyzetet és a művésznőt meggyilkolni és a lakást kifosztani. A színésznők szerencséje, hogy a rablógyilkos banda már első bűntette, a Baar háztulajdonos házaspár meggyilkolása után hurokra került, különben ma talán szomorú szenzációról kellene beszámolnunk.

Renate Müller

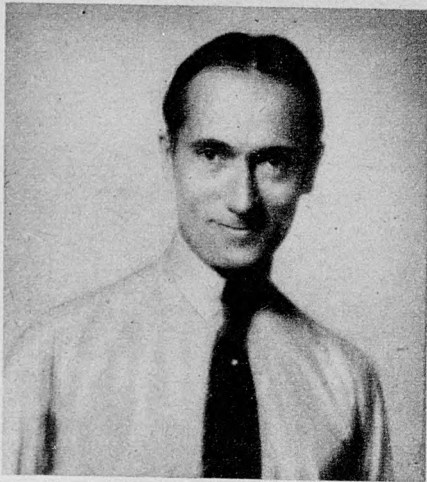
Ami Berlinben történik a színházgatók körül... az még a budapesti méreteket is túlszárnyalja. Röviden, a következő színházaknál van igazgatóválság: 1. Az állami színházak intendánsát keresnek, jelöltek Sierek lipcei igazgató és Jessner. 2. Reinhardt két színháza Beer és Karlheinz Martinnal az élén. 3. A Deutsches Künstlertheater éléről távozik Barnowsky, akinek már a privátlakását is elárverezték. 5. A Tribüne éléről valószínűleg távozik Robert, aki úgy látszik nem tudja megszokni, hogy nem minden darab megy 650-szer, mint a „Játék a kastélyban”. 5. Reinhardt két másik hajdani

Cecillie Sorel

színháza, a Komödie és a Kurfürstendamm Theater Lederer igazgató kezébe ment át. 6. A Rolfer-színházak. 7. A Kleines Theater. 8. A Volksbühne. 9. A Schiller Theater... Berlin színházi életében nemcsak mi, jámbor külföldiek, de egész biztosan a berliniek sem fogják magukat kiismerni a jövő szében.

Igen pikáns kártértési per Londonban egy gyalogjáró ellen. A. W., az Olympia ismert táncosnője egyik este taxin sietett a színházba. A Piccadilly-köröndnél a gyalogjáróról hirtelen lelépett egy Barlow nevű igen gazdag londoni háztulajdonos. A sofőr hír-

Dekobra

telen elfordította a volánt, nehogy a figyelmetlen gyalogjárót elüsse. A táncosnő neki esett az autó ajtajának, az ajtó kinyílt, a táncosnő kigurult a Piccadilly forgalmas gyalogjárójára és a járókelők óriási gaudi-mára kiderült, hogy a ruha alatt mindössze kombiné van. Ráadásul a táncosnőt többen fel is ismerték. A különös história utójátéka, 5000 fontos kártértési per a figyelmetlen gyalogjáró ellen.

Egy másik kártértési per ezúttal Párizsban. Harry Baur perli Leon Volterrárt. Mikor ugyanis Baur a Théâtre de Paris előadására megérkezett, óriási meglepetéssel tapasztalta, hogy a színpadon mikrofont állítottak fel, mert az előadást a párizsi rádió közvetíti. Baur nem akart botrányt, végigjártotta az előadást, azonban ezután bepörölte Volterrárt azzal az indokolással, hogy az ő művészi presztízsét sértette a rádióközvetítés. Baur szerint a rádió hamis képet ad a színész tehetségéről.

Rövid hír: Maurice Dekobra, a hálókocsi habitűje állítólag megunt a csavargóéletet és egy francia faluban szándékozik megtelepedni. A hírt, Dekobrárt ismerve, erős fenntartással kell fogadnunk.

Pár nappal ezelőtt halt meg Jean Mouliérat, a párizsi opera híres tenoristája. A világ legfuresább öröksége maradt utána, egy valóságos lovagvár Castelnau-ban, Lot departementben. 200 méter magasan épült bevehetetlen fellegvár ez, telve műkincsekkel. A tenorista lovagvárat a francia államra hagyta.

Válaszok egy párizsi folyóirat házassági közkérdésére: Sorel Cecillie, a Comédie Française tagja, mellékesen grófnő a privátéletben: „Mindenki házasodjék meg korán, én erre kötelezném az embereket”. — Dramem, a híres komikus: „En eddig mindössze háromszor házasodtam, így hát nincs elég tapasztalatom ebben a kérdésben. Ellenben várjanak egy évet még, addigra remélhetőleg negyedszer is megházasodom és így nagyobb tapasztalattal állhatok rendelkezésükre”. — Mistinguette: „A házasság egy rosszul sikerült tréfa poén nélkül. Többet nem mondhatok, mert hálistennek eddig sohasem éltem házasesetet. Jó lenne, ha a férfiak követnék példámat”. — A házassági körkérdésre beérkező feleletek aránya 9:1 a házasság terhére.

Amikor Othello kótából öli meg Desdemónát. Színhely: a bécsi Staatsoper. Desdemona: Lotte Lehmann, Othello: Tino

ehogy a figyel-
táncosnő neki
ajtó kinyílt, a
ilyly forgalmas
óriási gaudiu-
lalt mindössze
ncosnőt többen
ória utójátéka,
a figyelmetlen

ezúttal Párizs-
olterrát. Mikor
aris előadására
sel tapasztalta,
állítottak fel,
ádi közvetíti.
gígjátszotta az
epérőlte Vol-
ogy az ő mű-
ádi-közvetítés.
et ad a színész

ra, a hálóko-
ta a csavargó-
szándékszik
ismerve, erős

g Jean Moulié-
enorisztája. A
maradt utána,
nau-ban, Lot
magasan épült
műkincsekkel.
ancia államra

rat házassági
a Comédie
őfnő a privat-
k meg korán,
ket". — Dra-
dig mindössze
át nincs elég
ben. Ellenben
ra remélhető-
dom és így
ok rendelke-
házasság egy
kül. Többet
ennek eddig
lenne, ha a
- A házassági
etek aránya

meg Desdemon-
oper. Desde-
hello: Tino

Pattiera, Jago: az első felvonás végéig Karl Hammes volt, ki a felvonást rekedtsége miatt csak nehezen tudta végigénekelni. Félórás szünet következett és hajsza új Jagéért. A dublőzt szerencsétlenségre nem tudták megtalálni. Jerger vállalkozott arra, hogy beugrik Jago szerepébe, melyet négy év óta nem énekelt. Hogy az esetleges fel-sülésnek elejét vegyék, a színpadra kis asz-talkát állítottak, az asztalkán Jago szerepé-nek kótái. Ha Jergernek a folytatás nem jutott éppen eszébe, nyugodtan odasétált az asztalkához, mely nem is mindig illett éppen a díszletekhez — és kótából intrikált Desdemona ellen. Így történt, hogy Othello Jerger kótaszerű intrikái alapján a bécsi Staatsoperben megölte Desdemonát, anno 1932.

Josef Schildkraut a Deutsches Volkstheaterhez szerződött Wienbe vendéjátékokra április 1-től július 1-ig 16 ezer schillinges horribilis gázsival. Az első darab, melyben fellépett — Dreiser dramatizált „Amerikai tragédia”-ja — megbukott. Most mi legyen Schildkrauttal? Darabok egész sorát ajánlotta Beer igazgatónak, aki azonban sorra visszautasította azokat és azt kívánta, hogy a fiatal Schildkraut egy detektívdramában, Wallace „Indiai szőnyeg”-ében lépjen fel. A művész ezt felháborodva utasította

vissza, mire az igazgató beszüntette a gázi folyósítást. Eredmény: óriási összegű póná-lépőr mindkét részről. A pónálé összege olyan tekintélyes summa, melyre még alig volt példa. Schildkraut egyébként a jövő szezon-ban New-Yorkban folytatja a „Lilom” ala-kítását.

A „Három a kislány” sikere óta ilyen operettsiker még nem volt Bécsben, mint a „Fehér ló”-é, mely most ünnepelte 300-ik előadását. Huányadi Sándor „Feketeszárú cseresznyé”-je, sajnos, nem bizonyult ilyen sikernek Bécsben és furesa, hogy az egyik előkelő bécsi lap kritikája a darabot tömő-ren, de kevéssé előkelően „Schmachtfetzen”-nek nevezi. Parlamentáris hangnak ez éppen nem nevezhető.

Lipszében most mutatták be Obey: „Lukreciá”-ját. Hogy a darab és a rendezés maga klasszikus-e vagy modern, azt maguk a kritikusok sem tudják eldönteni. A darab hosszú részleteit kikiáltószerű recitátorok mesélik a közönségnek s ezt a szereplők eleven némafilmjáttal kísérik. Aztán egy darabon dialógus következik, majd ismét a kikiáltó, azaz pardon, recitátor és a némán mozgó figurák. A klasszikus darabok kórusa és a némafilm kikiáltója így olvadt össze egy személyé Obey darabjában.

PORCELLÁN SZIMFÓNIA

Ábrahám Pál 2000 személyes, vagyontérő porcellángyűjteménye előtt (Fotó Faludi)

Rongybabák

Irta Míri Tibor

Már csak néhány öltés hiányzott, de a vérpiros fonal el-elakadva bujkált a selyemrongyban. Ugy érezte, hogy menten ájultan bukik le a székről, ha nem hagyja abba azonnal a munkát, ám erőt kellett vennie magán és zsidbattan dolgozott tovább.

— Nem szabad zugolódnod — csitította magát. — Kétszer ennyit kellene dolgoznod, ha nem vetődik ide ez az amerikai.

Délután egy falusi ember kereste fel, aki Amerikából volt visszatérőben. Üzenetet hozott neki egy amerikai barátjától. Hosszasan elbeszélgettek és végül az amerikai megkérte, engedje ottaludni a divánon, szívesen megfizet érte, nem törődik a háromnapos csecsemővel sem, mert nem akar a nála lévő sok pénzzel szállodába vagy vadidegenhez szállni. A rongybabák mestere örült ennek az ajánlatnak. Kellott a pénz, jobban, mint máskor. Háromnapos kisfiáról és a beteg asszonyról kellett gondoskodnia.

Szeme már káprázott, de csak dolgozott és igyekezett elterelni figyelmét a fáradtságáról.

— Mi lenne, ha még egyet varratnék veled?! — fenyegette önmagát. — Rásózhatsz az amerikaiira. Jól megfizetné. Mi az a pár pengő neki?! Ha nekem annyi pénzem lenne, én se néznék arra a néhány rongyos fillérre....

Leharapta a cernát és a befejezett munkát a többi közé dobta. Hat kitömött selyem bohóceruha feküdt együtt az asztalon. Színük különbözött. Csak az arcuk volt még egyformán kifejezés nélküli vázsongómb.

A férfi most felállt, megkopogtatta görcsbe meredt ujjait, majd az ágyhoz lopakodott. Felesége kimerült arccal, féloldalt fordulva nyúlt el a párnán. A kicsi üres tekintettel bámult a levegőbe. A férfi fáradt ajka tört mosolyra rándult.

— Fiu, te — súgta melegen és két ujjával vigyázva megérintette a kicsi arccsokáját. Az apróság nem mozdult. Apja bizsergő mellkassal nézte még egy darabig, aztán visszament az asztalhoz.

Kicsavart tagokkal, hátuk alá bicsaklott fejlel heverték a rongybabák az asztal barna lapján a petróleumlámpa sápadt fényében. A férfi idegenkedve, lefeküdni vágyón nézett rájuk. Izmai bőrébezsákosult terhekként húzták le csontjait, karjában ott lapangott a bénító görcs, szemében pedig szákrázó kanócú hombaként leselkedett a káprázat.

— Majd reggel — biztatta magát a pi-

henésre, de tudta, hogy nem lesz ereje kirángatni magát kábulatba mélyült álmából.

Szinte tapintható csend töltötte meg a fülledt levegőjű szobát. Az asszony elcsigázottan terült el a fakó paplan alatt, a kicsi mozdulatlanul nézte a mennyezetet, az amerikai pedig karját védekezőn a párnájára terítve aludt.

A férfi lezökent a székre. Megmártotta az esetet a lemoshatatlan kárminfestékben és válogató szemmel a kőbohócokra nézett.

Háromféle arckifejezést tudott festeni. Nevetőset, butát és sírósat. A gúnyos mosoly nem számított, mert az alig különbözik a sírás vonalaitól.

Hat rongybabáék feküdt előtte, de csak egynek volt fekete ruhája. Fekete ruhához sírós arc az illő. A férfi a feketeruhást emelte fel. Így a kezében olyan volt egészen, mint egy feketeruhás nyurga bohóc, csak éppen az arca hiányzott.

A férfi tompultan nézte.

— Gyerünk, gyerünk — unszolta belül egy erőtlen hang.

Tehetetlenül bámult maga elé. Gondolata nem volt. Még a fáradtságot is alig érezte. Jó lenne lefeküdni — zúgott fel benne a vágy. Az ágy felé is csak a tekintete mozdult. A kisdud lehunyt pillákkal aludt és a férfi a félhomálytól nem látta és nem emlékezett az arcára.

Feketeruhás, nyurga bohóc lógott a kezéből, aminek sírós arc illik.

Ujjai közt ott volt a piros festékbe mártott esetet is, amellyel a keservesen legörbült száját kellett festenie.

A picinek, ott az ágy langyos homályában a szája sem látszott.

— Sírós lesz? — szivárgott akaratlanul a kérdés a férfi agyából.

Nézett egy darabig, de a kérdés nyoma nem akart beheggedni.

— Sírós lesz? — kérdezte tovább.

— Ha ilyen erőtlenül dög lesz, mint most — felelte magának, — akkor milyen lehetne, ha nem sírós?

Ez a gondolatbeli válasz megmoccantotta a kezét. Az esetet a sima vászonhoz ért. Piros petty vértett a vázsongómb közepén.

— Még mosoly is lehetne belőle — és nézte a fénylő piros pontot. Kacaj is — ismételte meg agyában motyogásszerű lassúsággal.

Egy pillanatig tepszed csend volt benne, aztán ezt gondolta:

— Hogy illene a fekete ruhához a kacaj?

Hiába, fáradt volt és összevissza mászott az esze, mint egy fogyóbenzínű autó, melynek gazdája elszédült a kormányánál.

— Ha akarom, még kacaghat.

Ez megmosolyogtatta, a fiára nézett és hirtelen, mint valami puha súly szakadt rá a nyomasztó érzés:

— Hát kacaghat, ha akarom?

Tekintete a dívánon alvó amerikaiakra bukkott és a sebet, melyet az első kérdés nyitott agyán, szélesre repszette ez a gondolat:

— Nem ő az apja és mégis inkább kacagna, ha ő akarná...

Elszégylette magát. Nem tudta, hogy miért, de olyan lázas lett sárga arca, amilyen piros az a pont volt az ecset alatti, a fekete ruhás kőbohóc arcahelyén.

— Hiába, elrontottam az életemet — buggyant a sebből. — És a magaméval a gyermekemét is...

Vékony, egyenes vonalkát húzott a fehér vászongömbön.

— Ki kéne menni Amerikába! Lám ez itt dollárokon alszik! Fia pedig nem neki, hanem nekem van. Nekem fiam, neki dollárja van!

Furcsa düh öntötte el, vakon megrántotta az ecsetet. A fehér vásznan így folyt végig a veres festék, mint szűrt sebből a vér.

Szeme káprázott, izmait a vérsó kétségbeesés vakságára feszítette a fáradtság görese.

— Egy gyilkos fia! — villant egy néma hang zúgó fülebe. Kiverte a forróság. Az ökléből nőtt olló a magashan, a feje fölött villogott. Észre sem vette ezt. Így állt.

— Ide jutottam! — gondolta és ez a gondolat felhasította indulatától feszülő bensőjét és egyszerre olyan üresnek érezte magát, mint egy felrepedt tömlő, amelyből kilocsant a bor.

— Ide jutottam, mert nem hagyhatok neki csak ollót, meg ezt a szobát, azzal a dívánnal, amelyen talán soha többé nem száll meg amerikai.

— Ide — és ollót tartó ökle is lezuhant.

— Na! Mit akar?! — riadt fel ekkor sikoltva az amerikai.

A férfi kimerülten zihálta:

— Hallgasson! Hallgasson!

— Gyilkos!

— Csend! — és az olló némítani akarón fellendült. — Csend! Felébred! — és a gyermekre nézett.

— Ne bántson! Könyörgöm — fordult el az amerikai arca és fellemelkedett a dollárokról és védekezőn riadt szeme elé emelte a párnáról a karját.

— Hallgasson! — tombolt fojtottan a férfi. — Felébrednek!

Ujra a gyerekre, onnan pedig az asszonyra nézett.

Az asszony szeme riadtan, szűkülve fénylett, arca rángatózott és azt dadogta:

— Te... ember...

— Aludj! — szisszent rá a férfi.

— Ne hagyjon! Asszonyosság, meg akar ölni! Ne... — lövellt szaggatottan a sikoly az amerikai torkából és a melle is úgy zihált, mint egy túlfűtött gőzkazán.

— Nem... igaz!...

A gyermek felsírt.

A férfi hátamögé kapta az ollót.

— Nem... igaz!...

Az amerikai arca rángatózott, szája vonaglott, mintha egyszerre akart volna sírni és nevetni. Az asszony arcára iszonyat küszölt, szeme tébolyodottan lángolt és a gyermek sírt.

A férfi megmozdult: jaj elrohanni!

Örjögött a két arc és sírt a kisdéd.

Elfordította róluk a szemét. A földön fekvő rongybaba arcán megalvadt a festék. Az amerikai, meg az asszonyra kellett néznie megint.

— Hagyjatok... Aludjatok!... Aludjatok, ha mondok!

De a két arc ezer rémülten rohanó gondolat lábnyma lett. És ő nem tudott elfutni előlük.

— Mért nem festettem meg?... Megfestem! — Az asztalhoz ugrott, felkapta az ecsetet, megragadott egy rongyembert és kúszán dobálta arcára a nevetés vonásait. Vigyor lett belőle.

— Meg akart ölni...

— Jaj... ő...

Megfeszült erővel fordult rájuk a tekintete. Kezében megállt az ecset. Az amerikai még mindig a falhoz lapult és sápadt volt és lihegett és ajka nyére vonódott, hogy fogai ijesztő nevetéssel világítottak elő. Az asszony a párnába fúrta a fejét és csak a füle környékén mozgó izmok látszódtak.

— Fessen! — hajszolta el róluk szemét a férfi. — Jaj, arcot festeni!... Az ő arcukat átfesteni!

A gyermek sírt.

Ki festi át ezt a két örjítő arcot? Az életet megérné! Ujra szenvedné az életét, ha átfesthetné!

Csak a síma vászongömbök fehérlettek, csak ecset volt a kezében.

— Nyugodjatok meg — sügta könyörgőn.

Hiába. Az amerikai nem mozdult a faltól és az asszony sem emelte fel fejét a párnából.

— Hát nincs segítség?... Senki nem segített?

A kisdéd elhallgatott. Az apja ránézett, nedves fény csillant a szeméből, meghajszolt agya a gyermek szívére roskadt és elvérzőn csurgott belőle:

— Fiú, te... úgy-e... kisimítod az arcukat... Ugye, te igen... Ha megköszön... nem hagysz el engem... Apukádat... Fiú te...

S kezéből kihullt az ecset. Az asztalon arcukra várón feküdtek a rongybabák, a petróleumlámpa sápadt fényében. Egy arc könnyesen fűrődött a párnába, egy másik pedig, a fal mellett, mint egy függöny rándult össze-össze a megtorlás gondolata előtt...

Az amerikai reggel felöltözött, a pályához lépett és azt mondta:

— Köszönje meg neked az apád, hogy nem kerül börtönbe.

DIVAT

Párizs divatszalonjaiban az idén a józanság a jelszó. Az idei szezonban valamennyi a nappali, vagyis az uccai és sportruhákra fekteti a fősúlyt. Bár látunk könnyű, leheletszerű nyári estélyi ruhákat is, de többnyire egész kis dekoltázzsal és sokszor kis rövid ujjakkal is.

A délutáni ruháknál szintén az egyszerűség a jelszó, csupa matt anyag, egyszerű vonalak, csak a színekben van sok fantázia. Nagyon divatosak az élénk színek: kék, sárga (blonde), piros és rengeteg az imprimée anyag. Az idei divat újdonsága: az egy színű ruha mintásanyagú kabáttal. A fekete nem kimondottan divatos, mindamellett vagy talán éppen ezért még mindig a leg-elegánsabbnak számít, különösen fehérrel kombinálva. Nagyon izlések és finom még a beige-barna összeállítás.

A durvaszővésű fénytelen selymeken kívül igen divatosak az egész könnyű, szítászerű szövetek, a nyerselyem, a piké és a vászon. A vonalak simák, többnyire

egyoldalra esavarodó szoknyával (mely nappalra nem túl hosszú), magas derékkal, rövid ujjakkal és igen gyakran elől keresztbemenő kivágással.

A kabátok a nyári bemutatákon minden hosszúságban szerepelnek, a bolerótól a háromnegyedesig és az egész hosszúig. Ugy a bolerót, mint a hosszú kabátot sokszor könyökig érő pelerinékkel készítik. Ezeknek a kabátoknak természetesen nincs külön ujjuk. Így igen nagy szerep jut a kesztyűnek és az igazán elegáns nőnek a legkülönbözőbb hosszúságú kesztyűre van szüksége, aszerint, hogy milyen ruhák vannak a garderójában.

A kalapdivatban egyelőre még a kis, fejhez simuló formák dominálnak. A belvárosi kirakatokban ugyan sok nagy, széleskarimájú kalapot látunk, valószínűleg nyáron ezek is népszerűek lesznek. A divat azonban szeszélyes és jóslásokba bocsátkozni mindig csak föntartással lehet.

Fellegi Julia.

Az elegáns fehérnemű

Régebben minden kelengye egész életre készült. Mindenből sok, egy pár tucat és olyan szabással, hogy a húszéves fiatal asszony éppúgy viselhesse, mint az ötvenéves, már esetleg igen teltformájú nő.

A mai fehérnemű mindig divatos szabású, testhez simuló, könnyű, leheletszerű, mégis hihetetlenül sok mosást kibír, ha jó anyagból készül.

A legújabb kombinék úgy vannak szabva, hogy az empíreszerű ruhák alatt semmi ráncot ne képezzenek. Már nem túlzottan rövidek, körülbelül térdig érnek.

A hálóingek egészen ruhaszerűek, pelerinnel vagy kis, puffos ujjakkal. Pompás szabással és a legjobb anyagból készülnek ezek a gyönyörű selyemholmik Steinné fehérneműszalonjában, Budapest, IV, Vasvári Pál uca 8, aki pizsákban és pongyolákban is a legszebbet és legeredettebbet produkálja.

A divatos alak

Az utolsó évben a magas derék és a testhez simuló ruha divatja a fűző jelentőségét ismét nagy mértékben előtérbe hozta. A modern fűző azonban egészen más, mint amilyent a század elején viseltek; halsontot és fűzőszinórt már csak a legkritikább esetben alkalmaznak.

A mai nő rájött arra, hogy a fűzőnek nem az a szerepe, hogy az alakot minél karesúbbra szorítsa össze a természetesség rovására is, hanem hogy azt formássá tegye, mintegy megmintaazza és az esetleges hibákat korrigálja.

Ezt az irányt látjuk érvényesülni Vasné Jűzőtermében, Budapest, IV, Semmelweis uca 4, aki igazán átértette, hogyan lehet a fűző-viseletet a természetességgel harmóniába hozni és mindig a fűzőnélküliség látszatát kelteni, úgy felöltözött, mint a strandon. Az utóbbi céljaira készülnek az igen ügyesen megoldott úgynevezett fűrdőfűzők.

nap-
rövid
menő

nden
ól a
Ugy
kszor
knek
külön
űnek
zőbb
rint,
erob-

fej-
irosi
éles-
nyá-
lívát
esát-

lia.

hez
mét
lern
vent
és
ben

em
bra
is,
neg-

JAJ EZ A MÉR SZERŰSÉG!
Leghatározottabb infúvészházaspárnák, Alpar Gittának és Gusztay Prohászkeinek mely uszodáiba sem szabad járni, mert amint itt látható,
azonnal ott terem a hatáspis hett hírtőlre egy sorok rónatólra együtt

Leghatározottabb infúvészházaspárnák, Alpar Gittának és Gusztay Prohászkeinek mely uszodáiba sem szabad járni, mert amint itt látható,
azonnal ott terem a hatáspis hett hírtőlre egy sorok rónatólra együtt

BEUGROTT A DUNÁBA

Kis játék. Irta: LAKATOS LÁSZLÓ

Ezen darab előadási joga bármely nyelven kizárólag dr. Marton Sándor színpadi kiadótól, Budapest, IV, Bécsi uca 1, szerzhető meg. Copyright 1930. by dr. Alexander Marton, Budapest

Személyek: { Rózsika
Jenő
Miklós

(A budai korzó esti elhagyatottságban. Pad, fölötte gesztenyefa és holdfény, mindkettő tavaszi virágzásban. A háttérben a Duna. Jenő és Rózsika a padon ülnek, csend.)

Jenő (eldobja cigarettáját, rátapos): Nézze. Rózsika, ennek semmi értelme... Értse meg hát... (Fölkel.) Isten vele.

Rózsika: Kezet se ad, Különben... Ha már úgy sem szeret.

Jenő: Azt nem mondtam, hogy nem szeretem. Maga nagyon jól tudja, hogy szeretem. Illetve szerettem.

Rózsika: Köszönöm a mult időt.

Jenő: Mult idő? (Kijakad.) Mért esalt meg?

Rózsika: Nem esaltam!

Jenő: Csalt!

Rózsika: Nem esalt!

Jenő: Nézze, mi értelme ennek. Hiszen láttam...

Rózsika: Mit látott? Na, ugyan mit látott?

Jenő: Oh, semmit. Igazán sak egy esélyiséget. (Kirobban.) Csókolóztott! A Hűvösvölgyben, egy taxiban, idegen férfival csókolóztott.

Rózsika: Nem igaz. Már mondtam. Maga téved. Soha életemben nem csókolóztam taxiban, még magával se. Jól tudja. Hűvösvölgy? Nem rossz. Az idén még nem is voltam a Hűvösvölgyben.

Jenő: Jó. (Hirtelen elkapja Rózsika kezét.) Ezt a gyűrűt ki vette magának. Figyelmeztetem, ha azt meri mondani, hogy az édesanyja...

Rózsika: Miféle gyűrűt? Ne szorítsa a kezemet. Hja, ezt? Tényleg anyám vette

és mi köze hozzá? És mondtam már, ne törje össze a kezemet.

Jenő: Nein töröm. Isten vele. (Indul.)

Rózsika: Jenő! (Feláll.)

Jenő (megáll): Tessék.

Rózsika: Mondja, mire esküdjek? Hogy elhiggye, hogy amióta magát ismerem, én... esküszöm, én kezet nem fogtam egy másik férfival, én rá nem néztem senkire, én vissza nem köszöntem egy fiúnak.

Jenő: Levelet se írt?

Rózsika: Levelet! Csak nem képzeli, hogy... Hogy meri mondani, hogy meri csak gondolni is... Honnan veszi maga, hogy én levelet írtam egy idegen férfinak! Honnan veszi!

Jenő: Innen. (Zsebéből kihúzza egy levelet, kibontja, olvassa.) Drága, szerelmes Pistukám, édes és egyetlen... Tudtommal én Jenő vagyok.

Rózsika: De azért édes és egyetlen. (Hirtelen.) Mutil! (A levél után kap.) Nem is értem. Valaki utánozta az írásomat. (Kijakad.) És különben is hogy merte ellopni az asztalomról ezt a levelet. Az én leveletem.

Jenő: A magáé? Hisz azt mondta, hogy nem maga írta.

Rózsika: Eh... (Összetépi a levelet.) Hallgass ide, szívem.

Jenő: Mért tegez? (Indul.)

Rózsika (belekapaszkodik, nem engedi): Jenőkém, bocsáss meg. Hidd el, azért téged szeretlek. Jó lesznek hozzád. Hű. Mondd, mivel bizonyítsam, hogy szeretlek? Mivel bizonyíthatom?

Jenő: A leghatásosabban azzal, hogy még

BUDAPESTI HIRLAP
vasárnapi képes melléklete
a magyar újságírás szenzációja

egy tucat ilyen levelet ír Pistukának, maga, maga... Isten veled!

Rózsika: Ha most elhagysz, én bizony Isten... En... itt a szemed láttára beugrok a Dunába.

Jenő: Szégyeld magad, már megint ez az izellen zsarolás, Valahányszor megcsalsz és én el akarlak hagyni, azzal fenyegetsz, hogy beugrasz a Dunába. Elég! *(Indul.)*

Rózsika: Várj! Te nem tudod mit teszel, Ez most nem vicc, Ha itthagysz...

Jenő: Beugrasz a Dunába, Ezt már ismerjük, Csakhogy kislfiám, ennek a trükknek én többé nem dülök be.

Rózsika: Nem trükk, Most az egyszer nem trükk, Ha nem bocsátsz meg, ha nem hiszel, ha nem szeretsz...

Jenő *(nem bírja tovább):* Isten veled. *(Gyorsan jobbra el.)*

Rózsika: Jenő... Jenő... *(Utána kiált.)* Jenő! Szeretlek!

Jenő *(hangja messziről):* Jó éjszakát, kisasszony.

Rózsika: Jenő... Jenő... *(Nagy csend.)*

Elment a disznó... Meg tudta tenni. Mégis. A csirkefogó. *(Hirtelen nagyon komolyan.)* Meg tudta tenni most, amikor kezdem szeretni. Mert ilyen erélyes. Mert ilyen férfias. *(Csendesen maga elé sít.)* Ha ezt előbb tudom. Most kezdem szeretni a gazembert. A szívem fáj... Ezt sose hittem volna, egyszer úgyis meg kell halni. *(Elindul.)* Ezt nem tudom túlélni. *(Fölkel a padról.)* Eh, egyszer úgyis meg kell halni. *(Elindul a Duna felé.)* Nem tudnék szeretni, Isten veled, Jenő. *(Nagyon meghatottan.)* Most aztán el fogod hinni, hogy csak téged szeretlek... Csak téged... Csak téged... *(Nagy loccsanás, a Duna elnyelte szegényt, Hosszú szünet, utána hangja távolin és elhalón.)* Ereszsen... Én meg akarok halni... Engedjen... Engedjen... *(Újabb nagy szünet, utána)*

Miklós *(jön, kézen húzza, vállon támogatja az újult Rózsikát, aki csurovózik, gyengéden leülteti a padra):* Mit csinált! Hát szabad ilyen, Még szerenese, hogy lent voltam a parton...

Rózsika: Hallgasson! Maga gyilkos!

Miklós: Boesánat, Mért vagyok én gyilkos?

Rózsika: Mert kimentett a Dunából.

Miklós: Na de...

Rózsika: Ha maga nem jön, akkor nekem most már nagyon jó volna. Már nem tudnék semmiről. Már nem fájna semmi. De így?... Mihez fogjak most?

Miklós *(félíg meghatottan, félíg viccel):* Boesásson meg, ezt nem tudtam, Ha tudtam volna, hogy maga így áll, akkor nem tolakodtam volna. *(Kis szünet.)* Miért tette? Talán elvesztette az állását?

Rózsika: Ha csak az lett volna, Ha az ember elveszti az állását, még mindig találhat másikat, vagy legalábbis kereshet.

Miklós: Kereshet, Maradjunk ennél, Kereshet, Szóval nem állásért volt.

Rózsika: Nem.

Miklós: Szerelmért?

Rózsika: Mondjuk: férfiert.

Miklós: Talán... Nem akarok indiszkrét Jenni... Talán megesalták?

Rózsika *(jelugrik):* Engem! Hallja, ezt kikérem magamnak, Maga melyik strandra szokott járni? Szigeti strandra, vagy a Hullámba, Csak azért mondom, mert van egy trikóm... Olyan édes... *(Elbőgi magát.)* Miért nem hagyott meghalni. Jaj, most úgy fáj a szívem. Miért nem hagyott meghalni.

Miklós: Ne beszéljen már folyton arról a butaságról. Halál az tilos, Rendőrileg tiltva van, A Széchenyi strandra járok.

Rózsika: Azt hiszi érdekel, Vagy mit gondol maga, hogy én strandolni fogok még egyszer ebben az életben?

Miklós: Fog, Szóval... Mért tette? Nem akarta magát elvenni?

Rózsika: Engem? Mit gondol, hozzá mentem volna?

Miklós: Boesánat, Hát akkor... Összeveszték?

Rózsika: Mondjuk, Hallja, de kíváncsi, Hogy jön ehhez a bizalmassághoz? Mert megmentette az életemet, Más is megmentette.

Miklós: Az természetes, Egy ilyen gyönyörűet.

Rózsika: Na, gyönyörű? Pláne most, így

Legújabb divatu

fürdőcipők, fürdősapkák

gyári árban kaphatók. Gumláruk gyári lerakutánál, MÁRKUS DENES, SIP UCCA 10. szám (az udvarban.) Telefon 39-0-53. Eladás kiskisbonyán is.

a hideg tus után, képzelem. (Ijedten.)
Vagy egy tükre?

Miklós: Parancsoljon. (Zsebtükröt ad.)

Rózsika (megnézi magát): Rémes, Hogy én
hogyan nézek ki.

Miklós: Az ajka csupa lila.

**Rózsika (rémülten, feláll, keres a Duna
felé):** Szent Isten! És ezt csak most
mondja. Hol a néccsairem? A Duná-
ban?

Miklós: Nem. A néccsaireje nem ugrott a
Dunába. Parancsoljon. (Felemeli a pad-
ról, odaadja.)

Rózsika: Köszönöm, nagyon kedves.

Miklós: Na hála Istennek. Az első jó szó,
amit hallok magától. Csakhogy kezdi
végre meghocsátani, hogy kimenttem
a Dunából.

Rózsika: Egy ilyen kedves embernek még
azt is elnézzük. (Rúszozza magát, leül
jobb szélére.) Hogy is mondta, a né-
ccsaire nem ugrott a Dunába. De tudja
miért nem? Mert a néccsairenek van
esze, Nem mint én hülye, aki nekime-
gyek a víznek, egy férfi miatt. Mondja,
érdemes?

Miklós: A legnagyobb örültség. Meghalni
ilyen tavaszban. A hold süt, a geszte-
nyefa virágozik.

Rózsika: És én meg akartam halni egy
Jenőért. Mert csak Jenőnek hívják.
Nem egy név, aki miatt az ember a
Dunába ugrik. (Odébb esúszik.) Igaz?

Miklós: Igaz.

Rózsika: Magát hogy hívják?

Miklós: Sallai Miklós. Meg tetszik en-
gedni. (Kézét ad.)

Rózsika: Örvendek, Bakáts Rózsika. Szóval
összevesztünk. Féltékeny volt. A Je-
nőnk mind féltékenyek.

Miklós: Volt rá oka?

Rózsika: Nézze, ha egy férfi nagyon akar

Abbaziában

a tenger partján ingyen fürdő-
vel, **bátorozott szobák**, a moló-
tól öt perenyire, **kiadók** sze-
mélyenként **4 pengő 50 fillér**,
amennyiben három személy
foglal el egy szobát, úgy
4 pengő. A szobák mind a ten-
gerre néznek és az első emeleten
vannak. Cím: Szidonia Klein,
Abbazia, villa Merschlossel.

Ez a könyv nem az ördög bibliája,

s nem válik az ördög prédájává az, aki azt for-
gatja. Ha szereti az ártatlan szóra-
kozásokat, meg-
tanulhatja az eb-
ben ismertetett
modern kártya-
játékokat, az al-
sóstól a Rum-
nyig. Ára bér-
mentes küldéssel
1 pengő 10 fillér
a pénz előzetes
beküldése mellett
Megrendelhető
Déliháb kiadóhi-
vatalában, Buda-
pest, VII. ker.,
Dohány uca 12

szekirozni egy leányt, akkor mindig
talál okot a féltékenységre.

Miklós: Ez igaz. (Felugrik.)

Rózsika: Maga most azt hiszi, hogy ka-
cér vagyok.

Miklós: Én, kérem? Miért?

Rózsika: Mert idehureokkodik.

Miklós: A kis arca ég. A bőre finom, bár-
sonyos.

Rózsika: Mondja, maga minden nővel így
tud bánni, vagy csak azokkal, akiket
kihív a Dunából. Mert hogy tud bánni
a nőekkel, azt látom.

Miklós: Milyen aranyos maga. Tudja, hogy
kezd nekem nagyon tetszeni. Most egy
kiesít úgy érzem, mintha valamennyire
az enyém volna. Egy percig kezemben
volt az élete, ez a szép, szomorú kis
élete és... (Elhallgat.)

Rózsika: Látta, most aztán arra is legyen
gondja, hogy ne legyen többé szomorú.
(Megfogja Miklós kezét.) Mert nem elég
megmenteni egy életet. Azt fel is kell
vidítani, széppé kell tenni. (Felugrik,
nevet.) Látta, kellett ez magának?

Miklós: Aranyos. Aranyos. Az Isten úgy
segítsen engem, angvált fogtam ki a
Dunából.

Rózsika: Hányadik vagyok, akinek ezt
mondja?

Miklós: Az első. Vagy mit gondol, minden
este tündéretet halászok ki a Duná-
ból? Van nekem más foglalkozásom is.

Rózsika: Bankban?

Miklós: Cégvezető.

Rózsika: Úgy! Ezentúl sose fog este a
budai korzón sétálni. Igérje meg.

Miklós: Igérem. Ezentúl minden este a
pesti korzón fogunk sétálni.

Rózsika: Kedves. És ha én nem akarok?
(Gombbal játszik.)

Miklós: De akar. Még mindig Jenőt szereti.

Rózsika: Hallja kérem, ki ne ejtse még egyszer előttem a nevét. Ilyen szép tavasz este, a hold süt és ő Jenőről beszél. Az igazán illetlenség.

Miklós: Hát nem szerette?

Rózsika: Nem. Ez egy szeszély volt tőlem. egy hisztérikus roham, pillanatnyi elmezavar. (Vissza a fűhöz.) De elmúlt és Jenő is.

Miklós (kezet csókol): Köszönöm. (Kis szünet.) Hát igazán nem akar velem holnap a Hungáriában vacsorázni?

Rózsika: Nem!

Miklós: Mért nem?

Rózsika: Mert nem hívott.

Miklós: Aranyos! Nem tehetek róla, de aranyos. (Közel hajol hozzá, meg akarja csókolni.)

Rózsika: Nem, nem szabad. (At előtte a másik oldalra.)

Miklós: Nem szeret?

Rózsika: Nem, nem... Most csúnya vagyok. A harisnyám is csupa ránc lett a vízben.

Miklós: Nem is. Úgy áll, mintha ráöntötték volna. És milyen a lába! Esküszöm, mint egy francia babáé.

Rózsika: Párizsi harisnya. Volt már Párizsban? Mikor megy legközelebb?

Miklós: Mikor ér rá?

Rózsika: Hát elvinne?

Miklós: Még kérdi?

Rózsika (ráborul): Kedves, aranyos... (Odébb ül. Szájára.) És ez meddig várjon, talán Párizsig?

Miklós: Az előbb nem engedte.

Rózsika: Az már régen volt. És akkor még nem tudtam, hogy ilyen nagyon szeretlek. (Csók.)

Miklós: Köszönöm. Édes, édes Rózsikám. Drága! Milyen vicces, milyen aranyos.

NYARALÓ

A SVÁBHEGY ALJÁN

(Mártonhegyi út 38), 3000 négyszögöl gyönyörű gyümölcsös, négy szoba és mellékhelyiségek teljes komforttal, villamostól 6 perc, autobusztól 10 perc, bútorozva, vagy esetleg bútor nélkül kívánatra egész évre is kiadó

A bűvészet könyve

Különféle bűvészműtárgyakat tartalmazó könyv 400 ábrával. Ára fűzve 4 pengő 50 fillér, portó 50 fillér, utánvétellel 40 fillérrel drágább. Beszerezhető a Délibáb kiadóhivatalában, Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12. sz.

Tudod, hogy nagyon foglak szeretni, kis drága. Tudod, hogy örökké foglak szeretni.

Rózsika: Én téged tovább. (Szünet. Kicsit elengedik egymást. Távolból zaj, ének, kurjongatás. Rózsika összerезzen.) Mi ez?

Miklós: Semmi. (Kifelé néz.) Pár részeg ember a Batthyány téren. Nem kell velük törődni.

Rózsika (megrázkódik): Juj, részegek! Úgy félek tőlük. Gyerünk.

Miklós: Ha úgy tetszik. Parancsolsz egy taxit?

Rózsika: Ha olyan édes akarnál lenni.

Miklós: Egy pillanatra. Hé, taxi... Egy pillanat... (Balra el. Kint kiáll.) Taxi.

(Szünet.)

Jenő (jobbrol jön): Rózsika!

Rózsika: Jenő!

Jenő: Mi van veled? Csak nem...

Rózsika: De! Egyenesen a Dunából. Nem látod... Hát ennyire szeretsz?

Jenő: Szörnyű. Hát mégis. Oh, én gazember, (Homlokát veri.) Gazember! Gazember!

Rózsika: Bizony ez igaz. Gazember, az vagy.

Jenő: Istenem, hát ennyire szeretsz? Hát mégsem csaltál meg?

Rózsika: Most már elhiszed végre, te majom!

Jenő: Hogy kérjek ezért bocsánatot? Hogy tegyem én ezt most jóvá? (Kis szünet.)

Hát igazán nem akarsz a feleségem lenni?

Rózsika: Nem.

Jenő: Miért nem?

Rózsika: Mert nem kértél meg.

Jenő: Megkértelek. Gyere! (Belekarol.)

Drága! Örökké foglak szeretni!

Rózsika: Én téged tovább.

Miklós (balról jön): A taxi... (Most látja meg Jenőt.) Pardon, ki ez az úr?

Rózsika: Nem látja? Jenő.

Miklós: Miii!? És mit csináljak most én?

Rózsika: Ön uram? Ha úgy tetszik (Válat von) beugorhat a Dunába. (Jenővel gyorsan balra el.)

(Függöny)

KIS SZAKÁCSKÖNYV

Ebben a könyvben 144 olyan receptet közlünk, amelyeket híres, jó háziasszonyok százszorosan kipróbáltak. Terjedelme 64 oldal. A főzés művésze abban áll, hogy olesón, kevés időpazarlással is jó, tápláló ételeket adjon. Ezt a tudást sajátíthatja el ebből a kis szakácskönyvből. Ára az összeg előzetes beküldése mellett

90 fillér

Ezzel olyan könyvet adunk a háziasszony kezébe, amelynek 110 receptje sokszorosan ki van próbálva és ha az előírt módon használja fel a hozzávalókat, a legfinomabb tésztákat, jameket, üdítő italokat, krémeket, fagyaltokat játszva elkészítheti és minden egyes kitünően fog sikerülni. Ára az összeg előzetes beküldése mellett

90 fillér

Szenes Béla, a sikere tetőpontján elhunyt kiváló író

SZENES EMBER NYOLCVAN TRÉFÁJA

cím alatt bokrétába gyűjtött tréfaival egy nagy társaságot szellemesenél szellemesebb mondásokkal elszórakoztathat. Ára az összeg előzetes beküldése mellett

96 fillér

A hasbeszélés egy igen régi tudomány, amely régente a pogány vallások papjainak, a varázslóknak és a mágusoknak titka volt. Akinek kedve van a hasbeszélés művészetét elsajátítani, ha szorgalommal és kitartással követi Rónai Viktor 54 oldalas

A HASBESZÉLÉS TITKA

című művének utasításait, két hét alatt annyira tökéletesíti magát ebben a rejtélyes mesterségben, hogy már kisebb társaságokat el tud szórakoztatni hasbeszélő mutatványokkal. Ára az összeg előzetes beküldése mellett

96 fillér

Leleszy Béla, a magyar Wells regényében egészen egyénies szenvedélyektől túlfűtött és étellel teljes levegőt ad. Olvasóit el tudja ragadni az ő idegenszerű, izgalommal teljes furcsa világában, melyek mint ismeretlen sugarak világítanak be a modern élet mélyseges titkaiba. A 288 oldalas, eredeti rézkareszerű képekkel tarkított

FEKETE VESZEDELEM

című fantasztikus regényében a francia idegenlégő afrikai életét, sa színes és fehér faj harcát tárgyalja a csereember személyében okkultista alapon. Ára izléses kötésben az összeg előzetes beküldése mellett

1 pengő 20 fillér

Az itt felsorolt művek kaphatók a Délibáb kiadóhivatalában, Budapest, VII. kerület, Dohány ucca 12 alatt és minden könyvkereskedésben. Miután az utánvételes szállítás postaköltsége 75 fillér, utánvétellel nem szállítjuk.

Aki az itt felsorolt művekből egyszerre kettőt rendel, bérmentve küldjük és egy kis regényt adunk hozzá ingyen. — Aki mind az öt kötetet megrendeli egyszerre, annak csak négy kötetet kell fizetnie, az ötödiket ingyen kapja és mind az öt kötetet bérmentve.

Anyámasszony katonája

Tréla. Irta: HALÁSZ RUDOLF

Ezen darab előadási joga bármely nyelven kizárólag dr. Marton Sándor színpadi kiadótól, Budapest, IV., Bécsi uca 1. szerezhető meg. Copyright 1930. by Dr. Alexander Marton, Budapest

Személyek : { Tóbiás
Mimi
Pincér

(Történik egy bárban, egy asztalnál)

Tóbiás (fiatal, érettségi előtt álló diák, Leül az asztalhoz).

Pincér : Parancsol ? (Ital-árlapot nyújt át.)

Tóbiás : Konyakjuk van nyitva ?

Pincér : Hogyne !

Tóbiás : Akkor csukják be, mert elmegy az ereje ! (Nézi az árlapot.) Pezsgőt !

Pincér : Igenis ! (Int Miminék, aki Tóbiás asztalához megy.)

Mimi (csinos, fiatal bárnő) : Megengedi ?

Tóbiás : Parancsoljon ! Luczerna Tóbiás, nyolcadikos !

Mimi : Diák ?

Tóbiás : Már nem soká ! Két hónap múlva érettségizem ! De addig nem bírtam ki !

Mimi : Nem értem !

Tóbiás : Elhatároztuk a suliba, hogy érettségi után eljövünk egy bárba, megismerjük az éjszakai élet örömeit . . . És megismerjük a nőt !

Mimi : Hogyan, maga még ?

Tóbiás : Igen, még ! De már nem soká !

Tudja, a kopasz Spitzerrel vettünk egy negyed sorsjegyet és kihúzták hatezerrel. Felszipkáltuk a dohányt, meglógtam hazulról . . .

Mimi : Maga ilyen szerenesés fiú ? Ugy látszik, burokban született !

Tóbiás : Dehogy, Kisujszálláson ! Egy posta-koösszeütközés alkalmával.

Mimi : Es nem ütötte meg magát ?

Tóbiás : Nem ! Puha helyre estem !

Mimi : Hová ?

Tóbiás : A fejem lágyára !

Mimi : Jó egy pofa maga, Lóhere !

Tóbiás : Pardon, Luczerna !

Mimi : Tudtam, hogy valamilyen takarmány neve van !

Tóbiás : A papám is csuda egy mázlis ember !

Végigpróbálta a világ minden foglalkozását ! És minden sikerült neki ! Ha kell, megél a parkett hátán is !

Mimi : Mint parkettáncos ?

Tóbiás : Dehogy ! Mint padlóbeeresztő !

Mimi : Csuda család !

Tóbiás : Most is Palma kaucuksarokban utazik !

Mimi : Szóval sarkutazó ?

Tóbiás : Igen ! Havonta ezer pengőt keres !

Mimi : Kereken ?

Tóbiás : Dehogy ! Ebből még levonják a — konzekvenciát ! De kell a sok dohány a faternak, hogy engem főúri nevelésben részesítsen. Nem sajnál értem semmi anyagi áldozatot. Kiskoromban is beadott egy intézetbe !

Mimi : Milyen intézetbe ?

Tóbiás : Javítóintézetbe ! Képzelve, én már 15 éves koromban házas lettem.

Mimi : Igazán ?

Tóbiás : Hogyne ! Fogházas ! Bevertem a kanesal Tauszig fejét !

Mimi (simogatja Tóbiást) : Kedves Tóbiás ! Tóbika ! Mit rendel nekem ?

Tóbiás (a simogatásra) : Ne tessék velem izélni ! Engem még nem cirógatott női kéz !

Gömbösné Galamb Margit:

AZ URIASSZONY

Ez a tartalmas, rendkívül tanulságos könyv, amely az írás művészetével tárgyalja mindazt, ami az igazi úriasszony alkotó lényege; a magyar irodalomban páratlan sikert ért el. Figyelmebe ajánljuk az „Uriasszony”-t mindazoknak, kik lelki finomságra és úri gondolkodásra törekednek. A mű csinosan van bekötve. Ára bérmentve 2 pengő 20 fillér. Megrendelhető a D É L I B Á B kiadóhivatalában Budapest, VII, Dohány u. 12 sz.

Mimi (tovább simogatja): Mit rendel a Tóbika?

Tóbiás: Amit parancsol! Lehozom magának a Göncölszekeret, a Fiastyúkot, az összes csibékkal együtt!

Mimi: Egy vacsorát!

Tóbiás: No, nem bánom! Megjegyzem, a Fiastyúkot szívesebben adtam volna!

Mimi (a pincérhez): Vacsorát! (Tóbiás ölébe ül.)

Tóbiás: Jaj, lokálnéni kérem! Ne kenecciezzzen velem!

Mimi (megesőkolja Tóbiást).

Tóbiás (telkesen): Egy csók! Az első csók! Megtört a jég!

A hipnotizálás titka

Az egészség és boldogság forrása

A legmodernebb orvosi tudomány valószínűleg a bibliai csodatételeket valósítja meg a gyakorlati életben. Az autoszugesztionnak, az önbefolyásolásnak van meg az a csodálatos ereje, amivel a legbámulatosabb eredményeket éri el a modern gyógyászat. Nem varázslat, nem ráolvasás ez, hanem komoly tudomány, aminek kiváló hatásait a világ leghíresebb tudósai ismerik el és az emberek százezei keresnek általa gyógyulást. Ha fájdalom gyötri, ha idegesség kínozza, ha nyugtalan, ha foga fáj, ha beteges szokásai vannak, az „Egészség és boldogság forrása” című könyv megmutatja, hogyan gyógyítsa magát autoszugesztívával.

Az egész világot lázba hozta Coué, az autoszugesztio nagymestere, aki Párizsban a világ legelső orvosai előtt mutatta be a lelki gyógyászat szinte varázsszerű hatalmát, amikor sorra felvonultatta Párizs nyomorultjait, akik nála kerestek és találtak gyógyulást.

A hipnotizálás teljes mellőzésevel, tisztán a képzelőerő nevelésével és irányításával nyújt az autoszugesztio módszer gyógyulást és megnyugvást a betegeknek.

A könyv, amely valóban „Az egészség és boldogság forrása”, igazi áldás az emberekre és vétekezik önmaga ellen, aki nem szerzi meg.

A mű terjedelme 160 oldal, 29 képpel. Egy kiftűnő orvosról tollából került ki és ára fűtve, hármentve az összeg előzetes bekludése mellett 1 pengő 90 fillér.

Megrendelhető: a DÉLIBÁB kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány uca 12.

EMILE GABORIAU híres regénye:

A bűn forgatagában

Ára hármentve 1 pengő 10 fillér. Megrendelhető a „DÉLIBÁB” kiadóhivatalában, Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12 sz.

Mimi: Kár! Éppen ma akartam koreolyázni!

Tóbiás: Még egyet!

Mimi (megesőkolja).

Tóbiás: Esküszöm, jobb, mint az algebra.

Mimi: Te, te édes pofa!

Tóbiás: Kérem, ne tegezzen, mert vissza tegezek!

Mimi: Hisz ezt akarom! Mimi vagyok! (Ujabb csók.)

Tóbiás (átkarolja a nőt): Te, te kis Pompadour! Te, te kis Messalina!

Mimi: Kedvesem, te összetévesztél valakivel!

Tóbiás: Jé, tényleg, ha így profilból nézlek, nagyon hasonlítasz egy görög nemzeti hősré!

Mimi: Igazán? Kihez?

Tóbiás: A Móricz Zsigmondhoz!

Mimi: Az előbb mást mondtál! Valami Messalinát! Ki az? A barátnőd?

Tóbiás: Ugyan! A Messalina egy kurtizán volt és élt 1836-tól 1869-ig! (Mint egy leckét, úgy mondja.) A történelem szerint Messalina egy rém kövér nő volt, aki amikor sétálni ment, a korszóra, úgy ringolt, mint egy földrengés és ezért róla nevezték el a messalinai földrengést!

Mimi: Milyen okos férfi vagy, Tóbiás! El kellene téged ültetni, hogy szaporodjál! Te, te észbeli hadvezér!

Tóbiás (m. j.): A világ egyik legnagyobb hadvezére Montecuccoli volt, aki élt 1738-tól 1807-ig! Montecuccoli azelőtt szűnigazgató volt és innen származik világhírű mondása, hogy a szűnigazgatáshoz három dolog kell: pénz, guba és lövé!

Mimi: Mit beszéls most történelemről, amikor a karjaidban tartasz egy remek nőt!

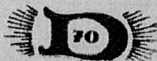
Tóbiás: Igazad van, Mimi! Te vagy az életem, a végzetem! Te leszel a vezérfonál a szerelmi kezdők részére! Megszöktettek, elviszlek oda, ahol a madám se jár! A papa Wertheim-kasszájából meglógatok két darab ezrest és elviszlek nászútra. Beszállás Kelenföldre! A vasúti kocsiiban diszkrét félhomály... Először megcsókolom a kezedet...

Mimi: És aztán?

Tóbiás: A kárminvörös ajkadat...

Mimi: És aztán?

Tóbiás: Átölelem nádszál derekad!...

nyelvi :
ban
Megren-
vatalában,
ca 12 sz.

m köreso-

algebra.

rt vissza-

vagyok!

kis Pom-

ztél vala-

ól nézlek,
nemzeti

Valami
nőd?

kurtizán

Mint egy

n szerint

olt, aki

ra, úgy

és ezért

rengést!

Tóbiás!

aporod-

nagyobb

aki élt

azelőtt

ármazik

szegatás-
és lövé!

lelmről,
remek

agy az

vezér-
Meg-
nadám

Mimi (türelmellenül): És aztán? Aztán?
Tóbiás: Aztán Adonypusztaszabolcs követ-
kezik!
Mimi: Én nem megyek veled! Nekem
olyan férfi kell, aki gazdag is, csinos is,
de legfontosabb, hogy legyen foglalko-
zása!
Tóbiás: Ez a legkevesebb! Foglalkozásom
nekem is van!
Mimi: Igazán?
Tóbiás: Hogyne! Ammondó vagyok!
Mimi: Elég az anekdotálásból!
Tóbiás (zsebéből ékszerdobozt vesz elő): Hogy
lásd, mennyire figyelmes vagyok, én
ajándékot is hoztam neked!
Mimi (felderül az arca): Igazán? Micsó-
dát?
Tóbiás: Fülbevalót!
Mimi (kinyitja az ékszerdobozt): Hisz ez
vatta!
Tóbiás: Na és? Ez nem fülbevaló?
Mimi: Eredj! Ne szekirozz!
Tóbiás: Van itt szeparé?
Mimi: Amennyit akarsz!
Tóbiás: Hajlandó vagy velem elmarhás-
kodni egy-két órát?
Mimi: Az attól függ!
Tóbiás: Mitől?
Mimi: Hogy mennyi pénzed van!
Tóbiás: Szégyeld magad! Hát te sem vagy
különb, mint a többi nő? Neked is első
a pénz? Neked is hazug szavak kelle-
nek? Szívdöglesztő szavak! Liza!
Mimi: Nekem nem líra kell!
Tóbiás: Hanem?
Mimi: Pengő!
Tóbiás: Eredj előre! Kifizetem a cechet,
aztán én is megyek! Eddig anyám-
asszony katonája voltam, nem mertem
ránézni egy nőre, mától kezdve liliom-
típrő leszek! Csak egy nagy problémám
van!
Mimi: Mi?
Tóbiás: Hogy hol találok Pesten egy lilio-
mot?
Mimi (el): Várlak kis Tóbikám!
Tóbiás: Fizetek!
Pincér (jön).
Tóbiás (átöleli a pincért): Kedves apuskám,
tudja meg maga is, tudja meg az egész
világ, hogy én szerelmes vagyok!
Pincér: Szép a nő?
Tóbiás: Az nem kifejezés! Csak egy nagy
baja van! Kissé anyagiás!
Pincér: Te jó Isten! Csak nem egy olyan nő,
aki pénzt kér utána?
Tóbiás: Hova gondol? Tőlem előre kérte!

(Függöny)

Olvassa mindennap

az

Aranyásó

kalandorok

életéről és haláláról
szóló riportokat a

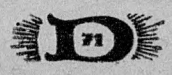
8 ÓRAIÚJSÁG

új cikksorozatát.

**Érdekes,
izgalmas,
igaz leírások**

a kalandorélet rémségeiről,
megpróbáltatásairól, szerel-
meiről és szenvedéseiről. Az
aranymezőkön minden és
mindenki elpusztul:

diadalmas csak az arany!

Előfizelőinknek és olvasóinknak megküldjük részletfizetésre az itt felsorolt művek bármelyikét

Tolnai Világlexikonát 18 kötetben, izléses kötésben, összesen Budapest pedig 42 pengőért, bérm. Tolnai Világörténelmét 20 kötetben, izléses kötésben, összesen Budapest és vidéken 36 pengőért, bérm. Tolnai : A világháború történetét 10 kötetben, izléses kötésben, összesen Budapest és vidéken 30 pengőért, bérm. A Műveltség Útját 13 kötetben, izléses kötésben, összesen Budapest és vidéken 39 pengőért, bérm. Azok, akiknek a fent felsorolt művekből már birtokukban van néhány kötet, a hiányzó köteleket megrendelhetik, még pedig kötetenként, bérmentes szállítással, a következő áron : Tolnai Világlexikona 2 pengő 40 fill., Tolnai Világörténelme 1 pengő 80 fill., Tolnai : A világháború története 3 pengő, A Műveltség Útja 3 pengő. Törzdek kötetek megrendelésénél 5 kötetig csak az összeg előzetes beklüldése mellett szállíthatjuk a szóbanforgó műveket. Ha öt kötetnél többet rendel, részletre is megküldjük egyszerre a köteleket, ha kiadóhivatalkunktól ilyen célra szolgáló megrendelőlapot kér.

Azok, akik a fenti pártatban alkalmat igényelnek, a következőkkel forduljanak hozzánk : Tolnai Világlexikonát megrendelőlapot és küldjék be a Délidő kiadóhivatalkunk (Budapest, VII. Dohány uca 12). Azok, akik megrendelőlap kivágásával nem akarják megcsontítani a lapot, másolják le szövegét az itt következő szöveget, vagy ha levelezőlapot innak kiadóhivatalkunknak, külön nyomtatott megrendelőlapot is kaphatnak. Akiknek már van részlet-folyószámjuk, ezt a rendelőlapon külön jelezzék. A könyvek leszállítása előtt mindennemű pénzküldemény mellőzendő. Egyszerre csak egy sorozatot szállítunk, csak önálló keresettel bíró, Magyarország területén lakó rendelőknek.

Megrendelem:

- *Tolnai Világlexikona 18 kötetét Budapestén 40 arany P árban
 - *Tolnai Világörténelme 20 kötetét vidéken 42 arany P árban
 - *Tolnai : A világháború története 10 kötetét 36 arany P árban
 - *A Műveltség Útja 13 kötetét 39 arany P árban
- egymásután, egyenlő havi kettő pengős részletfizetésre. Az első részletre a kötelek átvétele után tölteszem, azután pedig minden hó 1-én a vállalat pénztárlától levonás nélkül fizetem. A teljes letörlesztésig a sorozat tulajdonjogát a vállalat fenntartja. Már egy részlet be nem tartása esetén a vállalat teljes összegében esedékesé válik. Az esedékes és lejárt részleteket a cégnek jogában áll költségemre postai megbízással bevonni. Per esetén alávetem magam a bírósági közz. bír. járási bíróság hatáskörének és kizárólagos illetékességének. Ezen

*A nem kívánt sorok és rovatok törölnők!

Megrendelőlap

(Azok számára, akik valamelyik művből a teljes sorozatot kívánják) megrendelés vissza nem vonható, de ennek elfogadását Önök fenntartják maguknak. Szóbeli, illetve a rendelőlapon kitöltött irattal megállapodások érvénytelenek. Címvaltozást köteles vagyok bejelenteni.

Kelt.....193..... hó nap.

aláírás

10. lakcím
 pontos cím

Előfizetőinknek és olvasóinknak megküldjük részletfizetésre az itt felsorolt művek bármelyikét

Irja: Heks Imre orvostozmetikus

XXV.

Kozmetikai műtétek. Az arc szépsége főleg a bőr színétől és a teint tisztaságától függ. Az arcszín mellett általában szerepet játszik a haj színe és a szemeké, ezek összhangzó vagy ellentétes volta. Régebben a kék szemnek elengedhetetlen kiegészítője volt a szőke haj, mivel a kék és sárga egymás intenzitását fokozó színek. Ma a kék szem mellett a fekete haj vonz bennünket ellentétessége miatt. Ugy az archőrnél, mint az egész köztakarón a lány, gyöngéd színek nőtesebbek lévén, a szőke nők e tekintetben az abszolút szép megítélésnél előnnyel bírnak a barnák felett, kiknek testbőre színénél fogva férfiasabb.

Az arc karakterét főképpen az orrforma adja meg és az orr megváltoztatásával az

egyen új arekifejezést nyer. Az orr hibái közül legfeltűnőbb a kampós, széles, ferde, hosszú, lelógó és nyeregorr, mely utóbbi sérüléstől (ütés, sportsérülés) is eredhet.

Az orr formáját az orr csontos és porcos vázának alakja szabja meg. A váz megfelelő átalakításával (megkisebbités, pótlás stb.) történik az orr korrekciója. Az operáció az orr belseje felől történik és így látható sebzés vagy forradás az operált bogyterületen nem maradhat vissza.

Az arc karakterét nagyban befolyásolja a fülek állása is. Az oldalt szétálló nagy fülek rendszerint bárgyú kifejezést kölcsönöznek az arcnak. A fülek megkisebbitése és azoknak lesimítása egyszerű és hálás sebési feladat.

Hasonló szép eredmények érhetők el az areráncok felvarrásával is. A bőr petyhüdttségét és ráncosodását — különösen az idősebb korban — a bőr rugalmas rostjainak pusztulása és a bőr alatti zsírszövet sorvadása okozza. Ilyenkor az egyébként hatásos kozmetikai eljárások (gőzölés, masszázs, diathermia) nem vezetnek kielégítő eredményre.

Speciális műtéti eljárásokkal azonban ezek az elváltozások is megszüntethetők és a behatolás (metszés) olyan helyen történik (fülek mögött, hajzatos fejbőrön), hogy a keletkező heg teljesen láthatatlan marad.

Túltengett, lelógó emlőkön, valamint formátlan, úgynevezett zongoralábakon is sokat változtathat a plasztikus sebész alkotó keze.

Ezeknél a kozmetikai műtéteknél a leleményességnek és a művészi érzéknek tág tere nyílik. A plasztikus sebész a szépség szobrása, aki helyes érzéssel korrigálja azokat a szépséghibákat, amelyeket a természet mostohasága okoz és komoly hivatást tölt be mindazoknál, akiket külsejük akadályoz meg a boldogulásban.

Kozmetikus orvosunk megcímzett és bélyeggel ellátott válaszboríték ellenében a hozzáintézett kozmetikai kérdésekre levélben is választ. Levelek címére a szerkesztőségbe küldendők.

A LEGJOBB SZÉPSÉGÁPOLÓSZER
A FÖLDES FÉLE

Margit

SZAPPAN
CRÉME
PUDER

KAPHATÓ
MINDENÜTT

MAGYARORSZÁGI
FŐRAKTÁR
BUDAPEST
TÖRÖK PATIKA KIRÁLY U. 12.

Szörtelenítő

a legfőképzetesebb francia készítmény.

Minden drogériában és illatszertárban kapható.

Ára P 1.50

KOMOL vezérlépviselet:
Teréz körút 40-42
ILLATSZERTÁR

Amin az egész világ nevet

Böles előrelátás

— Szervusz, kedves barátom, éppen most hallok, hogy három hónappal ezelőtt megházasodtál. Szabad még gratulálnom?

(Frankf. Illustr. Z.)

A titok

— Igaz az, hogy a Margarétnék titkos bánata van.

— Természetesen, hát még nem beszélt magának róla?

(Til-Bits)

Az oltás izgalmai

— Kérem, tűzoltó úr, most már kihozhatja a gesztenyékét, amelyek ott vannak az ebédlőasztalon — már jók lesznek!

(Ulk)

Állatkertben

— Mama, ez egy rinoszoros?

— Igen, jacsám.

— Az nem tehet, hiszen nem is hasonlít a papára!

(Lustige Blätter)

Az utolsó percek

— És mik voltak az utolsó szavai szegény barátjának?

— Semmit sem szőtt — a felesége az utolsó pillanatig mellette volt!

(Münchener Illustr. Pr.)

Gyerekek

— Miért olvasod olyan lázasan azt a könyvet Jacky?

— Mert az van ráírva, hogy nyolctól-tízévesig — és én holnap leszek tizenegy!

(London Opinion)

A nagytelekű adakozó

— Hallja Lehmann, a napokban ezer skatulya szardiniát örököltem... A halakat majd megeszem én, az olajjal meg befestheti a kerítését.

(Musketen)

Beiratás

— Az apa foglalkozása?

— A papám beteg!

— Nem azt akarom tudni, hanem, hogy mi a foglalkozása? Mit csinál?

— Köhög!

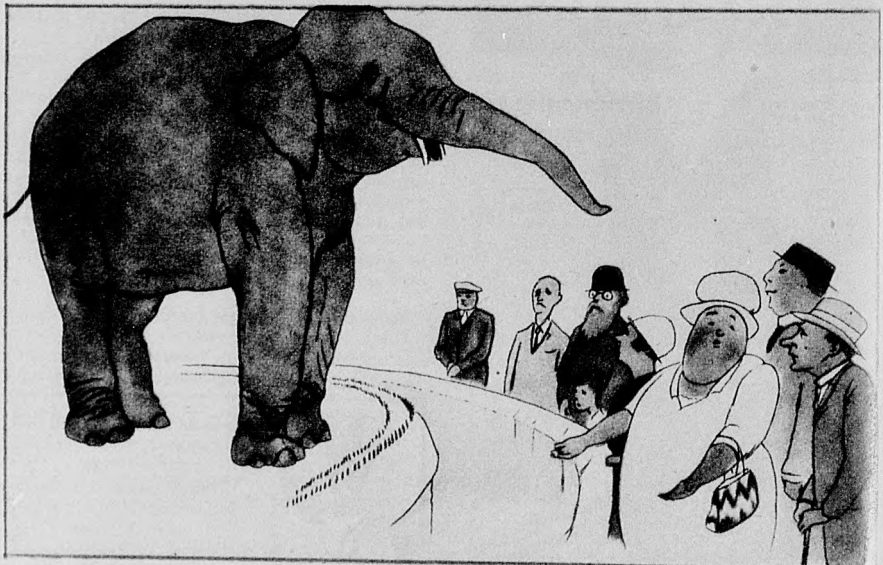
Több mint elég

— És hall valamit a pénzről, amelyet a szomszédnak kölcsönzött?

— Mi az, hogy! Egy gramofont vásárolt érte!

(Humorist)

Állatkerti látogatás

— Már két zsemyét adtam neki és még mindig kér! Valósággal telhetetlen!...

(Meggendorfer Blätter)

A kereskedelmi iskolában

Tanár: Ha maga száz-ezer márkáért egy házat akar vásárolni, de csak hét-ezeröttszáz márkája van, mi hiányzik akkor?

— Egy gazdag após!
(Karikaturen)

A korrekt pineérnő

— Kisasszony, maga nagyon tetszik nekem! Nem lenne kicsit kedvesebb hozzáám?

— Sajnálom — ez nem az én asztalom!

(Meggendorfer Blätter)

Melyik a nagyobb baj?

— Borzalmas — a feleségem énekesnő!

— Sokkal borzalmasabb — az enyém nem az!

— Na és?

— És mégis énekel!

(La Vie Parisienne)

Mai gyerekek

— Ez valósággal kibírhatatlan! A béby egész nap sír! Csak tudnám mit csinálnjak ezzel a gyerekekkel?

— De Multi! Hát márt nem kértél hozzá használati utasítást?

(Casper)

Házasság 1932-ben

— Ah, Rudi, milyen szép lesz, ha végre a saját házukban leszünk! A papa egy teljes lakásberendezést ad, neked csak az utolsó harminc részletet kell majd megfizetni!

(Passing Show)

Flox úr a fényképésznél

— Térd vagy mellképet parancsol? — kérdi a fényképész.

— Ha nincs önnek ellene különösebb kifogása, olynt szeretnék, amelyen a fejem is rajta van!

(Lustige Kiste)

Tudom!...

— Tegnap este találkoztam a köröln a feleségemmel, de nem ismert meg...

— Tudom! — Ő is mesélte...
(Le Sourire)

A modern gyermek

— Tudod, hogy hová jutnak azok a gyerekek, akik a pénzüket nem teszik a perselybe?

— A cirkuszba!

(Jugend)

Változatos foglalkozás

— Az én foglalkozási körömben sohasem lehet tudni, mit hoz a holnap...

— Miért? Hát mi az ön foglalkozása — miniszter?

— Nem, az időjelzőállomás vezetője vagyok!

(Ulk)

Jósnőnél

— Uram, önkodjék a molett, fekete hajú nőktől!

— Már késő! Múlt héten vettem feleségül!

(Le Sourire)

Nagytakarítás

— Megbolondultál? Vendéget hozol nagytakarítás napján.

— Pszt, esendesebben, John a legerősebb ember a városban, majd segít helyére tenni a nagy kredencet!

(Ric et Rac)

A legnagyobb boldogság

— Boldog a lánya a házasságában?

— De még menyire! Ha sírni akar — a moziba kell mennie!

(Rire)

Rugby

Szanitéc: Ma nagyon unalmas ez a meccs! Már egy negyedórája játszanak és még mindig nem akadt semmi dolgunk!
(Die Woche)

Ismerlek!.. Segítsek?

A grafológus üzenetei

Választ csak olyan levelekre adunk, amelyhez mellékelve van a „grafológia-szelvény”. Minden íráshoz egy szelvény. Aki levélben akar választ kapni (soron kívül), az mellékeljen megímezett, felbélyegzett borítékot és írásonként 2-2 pengőt. A levelekre a beérkezés sorrendjében válaszolunk. A borítékon jelezni kell a „grafológus” szót.

Ujpest 16. Nem nagyon erős jellem, de normális körülmények között kitűnően megállja a helyét. Ügyes, szellemes, könnyed, de ha kell erélyes. Sok életerő és frissesség van benne. Nagyon meg tud becsülni mindent, ami kedvezően alakul az életében. Csak az a kár, hogy nem készült fel az esetleges megpróbáltatásokra és könnyen elvészíti a fejét, ha valami váratlan kellemetlenség vagy pláne baj éri.

1844 Alberti nem hiszem. Szenvedélyes. Uralomravágyó. Nagyon szeretné, ha környezete minden tekintetben hozzá igazodnék. Erőszakos. Ugy emlékszem, hogy már egyszer foglalkoztam az íráásával? Azóta mintha fokozódott volna az elégedetlensége. Tapasztalati úton sok életismeretet szerzett, de műveltsége fejlesztésére nem fordít kellő figyelmet. Nem tud takarékoskodni.

J. L., 26. Valamilyik művészeti ág nagyon közel áll a lelkéhez, sőt magamagában is érez alkotóerőt. Erős egyéniség, a körülmények lényegesen nem változtatják meg. Nagyon jó formaezérke van. Plasztikusan tudja közölni gondolatait és nem kell küzdenie a kifejezési forma megtalálásáért. Életbevágó kérdések eldöntésekor mindig a józan eszére hallgat. Önmagát nagyon sokra tartja.

5 Csillag. Nagyon gyorseszű, gyors fel fogású, de kissé felületes és hanyag. Kitűnően tud társalogni, a legunalmasabb emberrel is intenzív eszmecsere-t rögtönöz — persze úgy, hogy ő beszél és a másik hallgatja. Élénk fantáziája van. Nagyon fejlődésképes szellemileg, alapos tudása sohasem lesz, de mindenhez ért egy kicsit és mindenről van egyéni véleménye.

Lia, Tiszaföldvár. Komoly, alapos, mértékletes, a végtelenségig fegyelmezett egyéniség. Jókede lyű, csendes, de kellemes hangulatot teremtő humora mindenki szemében rokonszenvenessé teszi. Igyekszik személy-

telen lenni, sohasem beszél önmagáról, senkitől nem vár semmit. Türelmes. Takarékos. Igen korrekt gondolkozású. Szereti a természetet és a magányt.

Mindég hántott. Energikus, nem enged meg magának semmi gyengeséget. Mély-érzésű, de érzelmeit nem mutatja. Igen szemérmes, félénk lelki dolgokban és ezért nem is igen tud őszinte lenni, még azokhoz sem, akiket legjobban szeret. Egyenes, nem alakoskodik, csak ridegebbnek mutatja magát, mint amilyen.

Egy budai kíváncsi 16. Még fejlődőben lévő fiatal leány. Kicsit figyelmen, de ha valamit elhibázott, nagyon igyekszik jót tenni. Külsőségekkel nem törődik, igen helyesen, nem akarja siettetni azt az időt, amikor még a félig gyermekek sorába tartozik. Közvetlen, szeretetreméltó természet.

Per aspera ad astra. Nagyon hű és túlzottan el van önmagától ragadtatva. Fejlett gyakorlati érzék és üzleti szellem jellemzik. Alkalmazkodó. Arconyásai több energiát mutatnak, mint amennyi fölül rendelkezik. Elég könnyen befolyásolható és nem nagyon állhatatos. A fényképet egy ideig még megőrzöm, ha vissza kívánja, küldjön megímezett és felbélyegzett borítékot, hivatkozással jelen sorokra.

Középkorú asszony. Intenzív szellemi élet él. Friss, egészséges életfelfogású. Sok minden iránt fogékony. Nagyon ügyesen rendez be az életét. Sokat dolgozik, de nem terhes számára. Mindenhez ért és mindenbe sok ambíciót és egyéni ötletességet visz bele. Melegkedélyű, türelten, szerencsés összetételű egyéniség.

Szeretem a telet. Kicsit elhagyja magát, hagyja a dolgokat menni, ahogy maguktól mennek. Meglehetősen érzékeny. Egyszerű, őszinte, nagyon közvetlen. Van természetes esze és megérzése is elég határozottak, úgyhogy szellemi lustasága ellenére, elég helyesen intézi dolgait. Nagyon szereti a gyerekeket.

Csak még egyszer. A leveleket válaszalás után megsemmisítem, így kérdésre legnagyobb sajnálatomra nem tudok felvilágosítást adni.

Ergo, morgó. Nagyon energikus, legfőbb erénynek a fegyelmeztséget tartja. Bátor, határozott, Pedagógus tehetség. Komoly, férfias, mégis van benne valami gyermekes bohóság. Igen rokonszenves, értékes egyéniség.

Janika. Rendszerető, pontos. Kicsit túlságosan belemélyed a részletkérdésekbe és hajlamos az akadékoskodásra. Uralkodik magán, nagyon vigyáz, hogy senki se fölnyessedhessék vele. Ez az állandó és fokozott önellenőrzés kissé megviselte és kifárasztotta az idegeit. Finomlelkű, nagyon érzékeny. Idealista, de másoknál nem igen szkeptikusan fogadja az idealizmus megnyilatkozásait.

Orchidea 16. Még fejlődőben lévő egyéniség. Nagyon változó, egészen az adott pillanat hatása alatt áll. Van érzéke

humor iránt és könnyen megfélekedzik minden gondjáról-bajjáról, ha jókedélyű társaságba kerül. Általában véve simulékony és könnyen kezelhető, de kicsit csökönnyös. Szeret beszélni.

Elkeseredés. Kicsit különcködő. Nem hallgat senkire, azt hiszi, hogy a maga tapasztalatlan kis koponyájában születnek a legokosabb gondolatok. Sokat foglalkozik önmagával s különösen érzelmi életével. Nem szeret tanulni. Szenvedélyes. Türelmetlen. Kevés benne az alkalmazkodási képesség. Ha meg nem változik, igen nehéz életkörülményeket fog teremteni magának. Ügyes és tehetséges.

Remény. Kissé konfúzus. Szórakozott, hamar megújíra mindent. Önmagáról igen jó véleménye van. Szellemileg fejlődés-képes, nagyon könnyen tanul és minden fáradság nélkül szerdi össze műveltségét, mert tanulás nélkül ragad rá a tudás. Alkotóerő is van benne. Ha nem volna ilyen hanyag és felületességre hajló, szép eredményekre számíthatna.

Szeret-e? Még fejlődőben lévő egyéniség. Még nagyon sok a gyerekeség benne. Öszinte természet, de úgy látszik nem egészen jó hatások alá került és így félt, hogy meg fogja-e tartani tudni alaptermészetének legkedvesebb vonásait: az egyenességet és igazságszeretet. Szeret kicsit nagyozni.

Wg. Honka, 29. Finomlelkű egyéniség. Nagyon szigorú önmagához. A legnehezebb szerepet, a legnehezebb feladatot, a legnehezebb kötelességeket — mindent magára vállal és könyörtelen önmagához, amikor a teljesítést bírálja. Kiegyensúlyozott, de az a sok belső harcnak és önmagával szembe fordított akaraterőnek az eredménye. Csendes, nem is szeret beszélni magáról. Igen sok rejtett kvalitás van benne — nagy kár volna, ha ezek sohasem látnának napvilágot. Választekos izlésű.

Thalia 4. Rendkívül simulékony jelkű, tapintatos egyéniség. Nagyon érzékeny szerkezet, mindenre reagál, mindent megérez. Kifinomodott ösztönei vannak. Intelligens, de intellektusa másodrendű szerepet játszik szellemi életében. Nem logikus. Nagyon élénk fantáziája van és jövőjével sokat foglalkozik.

Amor 1. Határozott, meglehetősen önző és céltudatos. Van benne iniciatíva, de sohasem fog bele olyasmibe, aminek a sikere bizonytalan. Igen realis gondolkodású. Szereti a természetét és ostobaságnak érzi, ha valaki nem arra törekszik első sorban, hogy lehetőleg az önmaga boldogságáról és nyugalmaról gondoskodjék. Józansága nem anlipatikus mértékű, de jöhetnek pillanatok az életében, amikor okos volna kicsit leplezni, mert kiabrándítóan hathat.

Szeresd a hazát. Még fejlődőben lévő egyéniség. Nagyon könnyen befolyásolható.

Valószínűleg sohasem lesz egészen önálló és mindig örömmel fogja venni, ha mások döntenek helyette vagy ha kényeszerhelyzetek elé állítják, csakhogy szabaduljon az elhatározás felelősségétől. Depressziókra hajlamos.

Euterpe 13. Még nem találta meg önmagát. Nem akarja elhinni, hogy olyan, amilyen. Görösös erőfeszítéssel próbál hasonlítani a többiekhez. Különösen külsőségekben utánozza őket. Meglehetősen nehéz fajsúlyú egyéniség. Túlérzékeny és kevés dologban talál örömet. Könnyen kifárad. Elvont, csendes, magányos életforma feltele meg adottságainak.

Boldog vagyok. Fejlődőben lévő egyéniség. Modora kissé erőltetett. Társadalmi ambíciói vannak. Nagyon sokat ad az emberek véleményére. Tartózkodó és bizalmatlan alaptermészetű, gyengéit nagyon óvatosan leplezi. Ritkán jókedvű. Bizonytalan. Kevés benne a lendület és élénkség. Valami nyomja kedélyét és veszélyezteteli önbizalmát, de nagy erőfeszítésekre képes.

Esperanto. Gyerekes, de ügyes és sikerül elkerülnie a kellemetlenségeket, nem egyszer egy kis ravaszkodással. Nem egészen őszinte. Jó izlése van. Barátságos, mindenkivel jól ki tud jönni, de semmit sem áldozatkész.

Hannuska drága. Nagyon szorgalmas és szeret sokat dolgozni. Van benne kezdeményezési erő. Akkor boldog, ha hasznosnak és nélkülözhetetlennek érzi magát. Kedves természet. Kicsit szeles. Finomlelkű, tiszteletben tartja mások érzékenységét. Külsőséges ambíciói nincsenek.

Fehér orchideák. Nagyon intelligens, élénk szellemi életet él. Meglehetősen kíváncsi alaptermészetű és minthogy nem nagyon tiszteli általában véve az embereket, szeretet nélkül, pusztán szórakozásból foglalkozik velük. Életkörülményeivel nincs megelégedve. Szeretne tehetségeinek jobban megfelelő körülmények közé kerülni. Kicsit önző.

Szerelmes vagyok én. Igen temperamentumos egyéniség. Az indulatai elragadják, nem tud védekezni ellenük. Anyagi kérdésekhez nem ért. Szereti a nagyvonalúságot, túltesz magát a kispolgári előítéleteken és egészen új egyéniségére szabott törvények szerint él. Disztingvált izlésű és nagyon úri gondolkodású, úgyhogy sohasem válik közönségesé. Tehetséges. Bohémos, könnyed, de nem könnyelmű s nagy tisztelője minden igaz értéknek.

S. Sz. V.

GRAFOLÓGIA-SZELVÉNY

Szerkesztői üzenetek

Névtelen levelekre nem válaszolunk. Levélben csak abban az esetben adunk választ, ha a levélíró egy megcímzett és felbélyegzett választoricát küld. A nekünk szóló levelet így lessék megcímezni: „Déliabáb” szerkesztőségének, Budapest, VII, Dohány uca 12. Felvilágosítást kérek.

Kéziratokat nem őrizünk meg

Halasi olvasó. Nem írta, hanem véste a nevét, emellett az évszámot is. Nem hiszünk, hogy az, amelyik az Ön birtokában van, valódi lenne. Az a szokás, hogy a gyárakban is beleírják. A valódi félmillió pengőt is megér. — **Károly, Békés.** Minden ilyen sorsjegyet egy 1928-ban hozott törvény alapján már kihúztak. A hűzást követő három éven belül minden követelés elévül. Nem érdemes vele foglalkozni, mert a nyereséységeket nem valorizálták és így a legjobb esetben is egy-két pengőről van szó. — **Honka.** Ekszerajándékot csak völegénytől fogadhat el. Utasítsa vissza. — **G. Hernin.** Ilyen ügynökség nincs Magyarországon. Ezen a téren sok visszaélés történt, ezért óvatosságra intjük. — **Kassai érdeklődő.** Dorothea Wieck 1908 január 3-án, Davosban született. Címe: Berlin-Hallensee, Johann-Georgstrasse 19. Fényképét, ha aktuális lesz, leközöljük. — **Mit tegyek?** Csodálkozunk azon, hogy komoly asszony léte problémát csinált ebből a semmisségből. Természetes, hogy udvariatlanság volt tőle, mert még azzal sem védekezhet, hogy nem volt alkalma elbúcsúzni. Levélben is megtehetné volna. Amennyiben visszajön, egyenesen meg kell neki mondani, hogy illetlenséget követett el. Semmi esetre se írjon neki és valóban az lenne a leghelyesebb, ha levegőnek tekintené. — **Orionavirágzás.** Bodán Margit címe: Visegrádi uca 32. Dayka Margit Hollán uca 9. Gombaszögi Irén: Zichy Géza uca 6. Honthy Hanna: Kertész uca 24. — **Nagy fogadás.** A saját bemondása szerint 39 éves, de lehetséges, hogy több. Ha biztosan akarják tudni, nézzék meg anyakönyvi kivonatát, bár nem hiszünk, hogy megmutatná. — **T. Éva.** Nyáron Budán fog szerepelni, további terveiről nem tudunk. — **Menyasszony.** Itt is alkalmazni lehetne azt a közmondást, hogy az okosabb enged. Tekintettel arra, hogy semmisségen vesztek össze, a leghelyesebb lenne, ha maga tenne lépéseket a ki-

békülés érdekében. Völegényét szereti, ő viszont nagyon érzékeny, tehát kár lenne, ha ilyen kis ügy miatt felbontanák az eljegyzést. A jövőben kerüljön minden olyan témát, amely összeveszésre vezetne és apró hibáit is el kell néznie, ahogyan ő is egészen biztosan elnézi a magáét. — **Nemzeti.** Odry Árpád címe: Rudolf tér 1. — **Tangó.** Állandóan énekel és biztosan tudjuk, hogy ha levélben megkéri, úgy szívesen küld egy fényképet. Ide írjon: Rákóczi út 63. Azt is megleheti, hogy személyesen keresi fel ott, ahol énekel és a szünetben kéri meg, de ez nagyon körülményes lenne. — **1907.** Nyugodtan visszajöhét, bár idehaza is nehezek a viszonyok. Amennyiben van még kitaratása, úgy várjon még egy kicsit. — **Pestszentlőrincel.** Attól függ, hogy milyen címen kérte a pénzt, mindenesetre forduljon ügyvédhez és az ő tanácsa szerint járjon el. Lehetséges, hogy a rendőrségen kell feljelentést tennie. A pénz mindenesetre visszajár magának, mert nem vette feleségül. — **Páholy.** Uray Tivadar címe: V, Személynök uca 9. — **Felhő.** Weigand Tibor: Horthy Miklós út 35. — **A Délibáb szorgalmas olvasója.** A. Johannes Mayer rendező címe: Berlin S. W. 47. Hornstrasse 12. — **Z. L., Újpest.** Mossa arcát forró vízben, kéntejszappannal. Tartózkodjék túlzásról, fűszeres, forró ételek és alkohol fogyasztásától. Napjában többször törölje az arcát benzín-alkohol keverékébe mártott vattával. — **Pipaszár.** Vegyen részt gyalogló túrákon, tenniszezen. Túrisztika és tennisz, ez a két sport, amit Önnek ajánlhatunk. — **Nem strandolhatok 26.** Küldjön be egy megcímzett és felbélyegzett választoricát, hogy kozmetikus orvosunk részletesen válaszolhasson Önnek. — **Töltött galamb.** 1. Jó hatású. 2., 3. Speciális helyi fogyasztással, csak szakorvos végezheti. Egyébként kozmetikus orvosunk már a múltban levélben válaszolt. — **Hálás.** Örvendünk, hogy az ajánlott szeplőkrém és fényvédő puder használatával már is olyan szép eredményt ért el. Használja továbbra is az előírt utasítás szerint. — **G. I., Cegléd.** Csak az elektromos úton végzett epilációval szabadulhat meg feleslegesen növő hajszálaktól. Ha Pestre jön, szívesen útbaigazítjuk. Nem költséges.

Előfizetési ár:

¼ évre 2 pengő 50 fillér, ½ évre 5 pengő.
Ausztriában példányonként 40 Groschen.

Szerkesztő: TOLNAI SÁNDOR

Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI
MŰINTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT.

Kiadásért és szerkesztésért felel: PAIZS GÉZA
Budapest, VII, Dohány uca 12.

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kladóvállalat Rt. mélynyomó-körforgógépein,
Budapest, VII, Dohány uca 12 szám

Szerkesztőség és kladóhivatal telefonszámai:
József 423-39 és József 423-50

Tolnai Nyomdai
Műintézet és
Kiadóvállalat
R.-T. nyomása
Budapest

A PESTI DIVATOT
"A Párisi divat"
DIKTÁLJA!
"A legjobb magyar
divatlap és kézimunka újság"
ÁRA 60 FILL.